

کلامِ وکی

پیڑ طریقتِ دھار شریعت
حضرت الحاجِ اللہ بخش
غفرلہ فی فضائلِ نور اللہ مرقمہ

ادارۃ المعرفۃ بحکامہ اللہ آبا شریف کنڈیارو

سنڌ جي مشهور و معروف عالم، عامل ۽ اديب،
گهڻن ديني مدرسن، تبليغي ادارن ۽ اصلاحي تنظيمن
جي باني حضرت پير سهڻا سائين نور الله مرقدہ جي
منظوم سنڌي ڪلام جو مجموعو

ڪلام ولي

ادارة المعروفة درگاهہ الله آباد شريف
ڪنڊيارو نوشهروفيروز سنڌ

جمله حق ناشر وٽ محفوظ آهن

ڪتاب جو نالو: ڪلام ولي

اشاعت جو پهريون دفعو: شوال ۱۴۱۷ هجري بمطابق مارچ ۱۹۹۷ع

تعداد: هڪ هزار

پرڻتنگ: رجب پرڻتنگ پريس پائي خان چاڙهي - حيدرآباد

ناشر: اداره المعرفة درگاه الله آباد شريف ڪنڊيارو

پبلشر: طاهري پبليڪيشن حيدرآباد

هديءَ:

ملڻ جو هنڌ

(۱) اداره المعرفة درگاه الله آباد شريف ڪنڊيارو سنڌ

(۲) طاهري پبليڪيشن پوسٽ باڪس نمبر ۱۰۵۹ لطيف آباد حيدرآباد

عرض ناشر

طريقه عاليه نقشبنديه مجددية فضليه غفاريه جي عظيم روحاني پيشوا، پاڪستان توڙي پرڏيهه ۾ مشهور ومعلوم پير طريقت، قرآن وسنه جي عالم ۽ عامل خواجه خواجگان حضرت قبله الحاج الله بخش عباسي الله آبادي نورالله مرقده جي منظوم ڪلام جو مجموعو ”ڪلام ولي“ اوهان جي هٿن ۾ آهي حمد، نعت، منقبت، وعظ ونصيحت تي مشتمل سندن هي ڪلام مشنوي مولانا روم جيان شريعت وطريقت حقيقت ومعرفت جو پندار، ساڳي وقت سنڌ جي ساهتي پرڳڻي جي خالص ادبي ٻولي جو شاهڪار پر تاثير، پر فيض، پر ڪشش، اصلاح احوال لاءِ گهڻو مفيد..... صحيح معنيٰ ۾ نظم (موتين جو هارا) آهي.

الحمد لله هن بابرڪت ڪتاب جي اشاعت جي سعادت به اداره المعرفة کي حاصل ٿي رهي آهي جنهن هن کان اڳ حضرت سهڻا سائين نور الله مرقده جي سيرت وسوانح حيات تي مشتمل مبسوط ڪتاب ”ڪلام ولي“ ٻن جلدن ۾ شايع ڪيو. ۽ پيا به ڪيترائي ڪتاب فقه، شريعت، توڙي تصوف وطريقت جي موضوعن تي شايع ڪيا.

اداره المعرفة هن دور جي انهن انتهائي ٿورن اشاعتي ادارن مان هڪ آهي جن جو بنياد خالص دين اسلام جي ترويج واشاعت لاءِ پيو ۽ ان جا باني سرپرست پير طريقت حضرت قبله صاحبزاده علامه الحاج محمد طاهر صاحب عباسي بخشي نقشبندي دامت برڪاته آهن. خاص ڪري اوهان جي هٿن ۾ موجود هيءُ ڪتاب ته سندن محبوب ڪتاب آهي، طالب علمي جي زماني ۾ انهن شعرن جو گڏ ڪرڻ ان جو واضح ثبوت آهي، هن وقت به ڪلام ولي جي ايتري معياري ڇپائي سندن ذاتي دلچسپي ۽ پسند جي مرهون منت آهي، جمل اهل اسلام خاص ڪري طريقه عاليه نقشبنديه بخشي طاهريه جي مريدن ۽ معتقدن لاءِ هي عظيم تحفو بلڪ سرمايو آهي. جن کي گهرجي ته هٿون هٿ هي بابرڪت ڪتاب خريد ڪري، پاڻ به فائدو حاصل ڪن، دوست احباب کي به پڙهي ٻڌائين.

هن ڪتاب جي مندر ۾ حضرت سچن سائين مدظلہ جو تفصيلي مضمون به آيل آهي.

عاشق ئي معشوق ٿيا

تحریر: پیر طریقت حضرت قبلہ صاحبزادہ الحاج علامہ محمد طاہر بخشی نقشبندی
(عرف سچڻ سائين دامت برڪاتہ زيب سجادہ درگاہ اللہ آباد شریف کنڊيارو)

ماڻهو سڀ نه سهڻا پکي سڀ نه هنج-
ڪنهن ڪنهن ماڻهو منجهه اچي ٻو بهار جي

نحمدہ ونصلي علي رسولہ الکریم!

اما بعد! گهڻي عرصي کان اها تمنا هئي ته حضرت خواجه
خواجگان غوث زمان مرشدي مربي مهربان سهڻا سائين رحمۃ الله عليه
جن جو شاعرانه ڪلام طبع ڪرائي احباب جي سامهون پيش ڪيو وڃي،
جن ڏينهن ۾ هي عاجز مدرسه جامعہ عربيہ غفاريہ الله آباد ۾ زير تعليم
هيو شايد جماعت رابعه يا خامسه جو شاگرد هيو تن ڏينهن ۾ اها
ڪوشش شروع ڪئي ويئي هئي. هن عاجز سان گڏ انهيءَ پياري ڪم ۾
مددگار مولانا غلام مصطفيٰ دين پوري پوري طرح شامل رهيو. انهن
ڏينهن ۾ پراڻن فقيرن وٽان تحريري صورت ۾ موجود مواد يا بعض فقراء
کان زباني ياد ڪلام هٿ ڪري هڪ ڪاپيءَ ۾ گڏ ڪيوسين، هي
عاجز ان ڪاپيءَ کي گهر ۾ گڏ رکندو هيو. پنهنجي مرشدن جو ڪلام
جيڪو حمد نعت نصيحت کان علاوه پنهنجي شيخ ڪامل اڪمل عالم
باعمل شيخ العرب والعجم خواجه غريب نواز حضور پير منا رحمۃ الله
عليه جن جي سيرت، صورت، نيڪي، تقويٰ ۽ فڪر تبليغ تي مشتمل هيو،
پڙهندو رهندو هيو ۽ فيض ماڻيندو هيو، پراڻن دوستن جي زباني حضور

پير مٿا رحمۃ الله عليه جن جي سج کان زياده روشن، چنڊ کان زياده حسين صورت جو تذڪرو ٻڌندا رهياسين، جنهن هزارن ماڻهن، عالمن، فاضلن، عقل جي اڪابرن وڏيرن ۽ غريب هارين کي مفتون ۽ مست بنائي ڇڏيو جو انهن جي ڏينهن ۽ رات، وجد ۽ كيفيت ۾ الله الله جون ضربون هڻندي ۽ حق پير مٿا جا نعره مستانه بلند ڪندي گذرندي هئي. انهيءَ پياريءَ ۽ سهڻي صورت جي منظر ڪشي ڪرڻ لاءِ الفاظ ئي نٿا ملن. جن سندن جو دیدار ڪيو، تن هي برملا اقرار ڪيو ته اهڙي شخصيت، فرشته صفت، جهان ۾ ڪٿي به نظر نه آئي. بقول امير خسرو رحمۃ الله تعاليٰ عليه

آفاقها گريدده ام - مهر بتان ورزیده ام
بسیار خوبان دیده ام - اما تو چیزے دیگری

هن ناچيز جي عمر سندن وصال وقت بمشڪل پوڻا ٻه سال هئي. مگر سندن جي صحبت يافتہ ۽ دیدار جي لذت کان آشنا افراد جي زباني سندن جي حسن صورت جي منظر ڪشيءَ جي ڪوشش ڪجي ٿي.

سهڻي صورت سیرت تیڏي - مٺي لب مٺايان، ڪيا ساراهيان
حوران پريان ڏيک حسن - سي شرم ڪنون شرمایان ول نه آبان
سهڻيان صفتان سڀ تسان وچ، رب رحيم رکايان واه وڏايان

حضور پير مٿا جي چهره انور، مهتاب منور کي لفظن جو روپ ڏيڻ، هن عاجز جي زبان ۽ قلم کي طاقت نه آهي پر شايد ئي ڪنهن دیدار ڪندڙ کي ايتري همت هجي جو لفظن جي روپ ۾ چوڏهين جي چنڊ جو اظهار ڪري سگهي، سندن منهن مبارڪ، جنهن به ڏٺو هوندو، اهو منافق سو نه هجي، الله تعاليٰ، الله جي رسول ۽ الله جي ولين بزرگن جو عقيدتمند ۽ محبت وارو سو هجي، باقي ائين چوڻ کان هرگز رهي نه سگهندو ته "اهڙو نوراني چهرو مان اڄ تائين نه ڏٺو آهي" - بيشڪ بيشڪ حق

آهي. سندن سهڻو صاف، پورو، ڳاڙهو رنگ، ويڪرو ۽ گول چهرو، ڳلڙا مبارڪ پريل ۽ ڳڻول، دل کي چڪيندڙ، وڻندڙ، پلڙاءِ پيارا لڳندا هئا بقول پير سهڻا سائين رحمۃ الله عليه

ڏسي صورت تنهنجي ۽ حسن و جمال، آيو نور سچ چنڊ جي کي زوال
تنهنجو نوري چهرو ڪمال در ڪمال، پير منا سائين پير منا سائين پير منا سائين
خلق ۾ حسن جا جي ارباب هئا، ڏسي صورت تنهنجي سي بيتاب ٿيا
توتان ڪيئي قربان مهتاب ٿيا، پير منا سائين پير منا سائين پير منا سائين
تنهنجي ناز دلڙي آموهي منهنجي، ازل کان ئي آهيان مان گولي تنهنجي
زبان خواه دل ۾ آڻي تنهنجي، پير منا سائين پير منا سائين پير منا سائين

سندن قد مبارڪ نه تمام ننڍو ۽ نه تمام ڊگهو هو پر وچولو هو.
مگر هيءَ شايد ڪرامت ئي هئي جو پاڻ محبوب هزارين عاشقن مستان
ديوانن مريدن جي وچ ۾ هوندا هيا، تڏهن به هر هڪ مريد آرام سان سندن
زيارت سان مستفيض ٿيندو هو، پري کان هر هڪ ماڻهوءَ کان مٿاهان
نظر ايندا هئا. سندن مٿان نگاهه پوڻ سان ئي ڪٽيل قلب، ذڪر سان
جاري ٿي ويندو هو. بقول عاشق صادق حضرت سهڻا سائين رحمۃ الله عليه

نظر نور سهڻي جي اڪسير آهي، ڪري لوه کي سون پارس پير آهي.
ڪٽيل سياهه دلين لاءِ تنوير آهي، اسم ذات دل ۾ ڪندڙ تحرير آهي.
قبر ۽ حشر ۾ رهي ذڪر جاري، محبوب مدنيءَ جو سهڻل آغفاري.

سندن نڪ مبارڪ نه تمام سنهڙو، نه تمام ٿلهو، نه تمام اڇو ۽
نه تمام ويڪرو هو، نڪ جي چوٽي گولاڻي ۽ هيٺ ويڪرڙو، وڻندڙ،
دلپذير ۽ دلنظير لڳندو هو. سهڻا سائين رحمۃ الله عليه خوب فرمايو
آهي.

صورت ۾ نه سندس ڪو ثاني آ، شهه خوبان جهاني آ،
دنيا مٿس ديواني آ، آيو من جو منٺار آهي
مڪو پير اسان ڏي حضرت خواجه عبدالغفار آهي

سندن اڪيون مبارڪ وڏيرڙيون (حد کان وڌيڪ وڏيون نه هيون)
بادامي شڪل، ماڻڪيون ڪاريون، پنبڻ پيارا، نيڻ شرميلا شرميلا لڳندا
هئا. انهن ۾ وري رعب اهڙو هوندو هو جو مخاطب چتائي اڪين ۾ ڏسي
نه سگهندو هو، سندن اڪين ۾ سونهن ۽ سوپيا وري اهڙي هوندي هئي جو
زيارت ڪرڻ کان پوءِ مخاطب پنهنجي نگاهه اڪرين مان ڪڍڻ نه گهرندو
هو. چشمن مبارڪن ۾ حسن جي چمڪ اهڙي هوندي هئي جو بنا ڪجل
شڪار ڪنديون هيون بقول سهڻا سائين رحمۃ الله عليه

دو نالين ديد سَوَ سَڻيا، ڪيئي گهايا ڪيئي ڦٽيا،
ابروسين سر ڪٽيا، ڪجل جي ڌار بلي وه واه.
سڄڻ وه واه مثل وه واه.

يا

منهن مسجد محراب ڀرون وڃ، نين ڏيوڙي ڏون ٻلڊي
سهي ڪيتوسي سجدا تنهن وڃ، اصلئون روز ازل دے
محبت ڏينهن ميثاق لڳي، هيئون عاشق نا اڃ ڪله دے
حمل هرھڪ دم جو ساڏا، قاصد هن پل پل دے

سندن وات مبارڪ وچولو گولائتو هو، سندن لب مبارڪ ياقوتي
ڳاڙها انار موافق هئا، اهي نه تمام سنهڙا، نه تمام ٿلها هئا پر پريل
پريل حسين ۽ سهڻا هئا مٿئين لب کان هيٺيون لب وڌيڪ پريل هو.
مسڪرائڻ وقت سندن مٿيان ڏند مبارڪ ظاهر ٿيندا هئا ۽ اهڙا ته حسين
لڳندا هئا ڄڻ موتين جي مالها پريل آهي. ڏند مبارڪ تمام اڇا صاف ۽

چمڪدار هئا. ڪيئن نه سهڻا سائين، هڪ ازلي عاشق، اندر جي عشق جي هڪ شعلي کي لفظن جو روپ ڏنو آهي.

گل برگ نازڪ پر ناز بدن، ڏسي ڏند ڪري ريس در عدن.
لعل لب ياقوت سيمي ڏقن، پسي عشاقن ۾ شور بيتابي ٿي.
گهر گهر مبارڪبادي ٿي.....

تقرير ڪرڻ وقت گهڻو ڪري پيارا پيارا قصا ٻڌائڻ وقت ڳالهائيندا به رهندا هئا ۽ مسڪرائيندا به هئا، يعني هن مبارڪ مشڪندڙ محسوس ٿيندو هو، واقعن وغيره ٻڌائڻ وقت اڃا پورا ۽ پريل هڻڻا ڪڍي، وات مبارڪ سان سهڻي ۽ پياري نموني منظر نگاري اهڙي ته عجيب نموني ڪندا هئا جو پري ويٺل لفظ نه سمجهندي به مفهوم سمجهي خوش ٿي ويندا هئا، سهڻا سائين رحمۃ الله عليه ڪهڙي سهڻي منقبت ۾ فرمايو آهي.

موهيو جڳ کي مڙي گفتار آهي، ڪيڪ ٿور خرامان جا رفتار آهي.
سیرت خلق نبوي پيو پيار آهي، حسن جي زياده چمڪار آهي.
دلین کي لٽي ٿي ٿئي بيقار، محبوب مدنيءَ جو سهڻل آغفار.

ٻئي هنڌ ڪهڙي نه پر درد انداز ۾ سهڻا سائين فرمايو آهي.
ڪلڻ تنهنجو ۽ ڏسڻ تنهنجو گهمڻ ۽ گفتگو سارو تو،
غذا روح سنڌي دل مجروح سنڌي، ملر نه اهڙي ٻي ڪا يار.
پير پيارا اندر جا ٺارا ساه جا سينگارا سهڻا يار.

سندن پيشاني مبارڪ اڇي ويڪري صاف ۽ چمڪدار هوندي هئي، مٿي تي ڪلاه مبارڪ (ڪلو مبارڪ) ۽ ان تي وري ڪارو پتڪو ٻڌڻ کان پوءِ چمڪدار، چنڊ جيان حسين لڳندي هئي، ڪلاه تي پتڪي

ٻڌڻ جو انداز اهڙو ته سهڻو هو جو پيشانيءَ تي لفظ ”الله“ جي مناسبت معلوم ٿيندي هئي.

ڪاري پٽڪي تي چهرو مبارڪ اهڙو نڪرندو هو جڻ بادل مان سج نڪري آيو هجي، ڪهڙو نه غزل ۾ سڪ جي سڪايل سهڻا سائين رحمۃ الله عليه محبت ۽ پاڻوھ مان فرمايو آهي.

چهرو گهوت سندو آهي شمس الضحيٰ، نيٺ نرگس لعل لبڻ موهيو جڳ ڪي ادا.
حسن يار جي هر جاءِ منادي ٿي، گهر گهر مبارڪبادي ٿي.

ڪلاه مبارڪ سونهري رنگ جو اهڙو ته حسين ۽ سهڻو هوندو هو جڻ سون جو ٺهيل آهي. سج جي ڪرڻن تي يا بجلي جي بلب راڊ وغيره تي ان ۾ چمڪاٽ پيا ڏسڻ ۾ ايندا هئا. ان ڪلاه جي هيٺين حصي کي ۴ انچ کن سائي رنگ جي بارڊر هوندي هئي. ان تي ڪاري رنگ وارو پٽيدار عمامه اهڙو ته سهڻي نموني ٻڌندا هئا جڻ ڪنهن شهنشاهه کي هيرن جواهرن ۽ لعل ياقوت سان جڙيل تاج پهريل هجي. ڪلاه مبارڪ جي ڪري مٿو مبارڪ ڍڪيل هوندو هو پر پويان ڪنڌ مبارڪ تي سندن سهڻا ۽ اڇا وار مبارڪ اهڙا ته سنواريل، ترچيل ۽ ڦٽي ڏنل، سهڻا پلڙا ۽ پيارا لڳندا هئا، جڻ نور جون لائون يا ڪرڻا هجن، وار مبارڪ اهڙا ته حسين ۽ جميل هوندا هئا جو انهن تي نظر پوڻ سان دل انهن کي چمڻ گهرندي هئي پر بي ادبيءَ جي ڪري ڪير به اهڙي مجال نه ڪري سگهندو هو. وارن مبارڪن ۾ اهڙي ته عجيب چمڪ هوندي هئي جو ڏسڻ سان دل من ۽ روح فدا ٿي ويندو هو. دل نه گهرندي هئي ته نظر يا نگاهه پري ڪجي، اهڙو دل کي سرور مزو ۽ قرار ايندو هو جو خود بخود دل ۾ الله الله ٿيڻ لڳندو هو. ڪيئن نه سهڻا سائين رحمۃ الله عليه خوب فرمايو آهي.

زلف جي پيچ ڪيا اسير، ڪيئي شهباز لڪ شهمير.
 سوين دانءَ وزير امير، ٿيا مستان بلي وه واہ.
 سندن پروون مبارڪ گول، گهاٽيون ۽ پٽيون هيون، آخري عمر ۾
 اهڙيون ته اڇيون سفيد ۽ سهڻيون لڳنديون هيون، چڻ ننڍڙيون ننڍڙيون نور
 جون شمعون چمڪي رهيون هجن:

سئين سهڻي محبوب ڏٺم، ڪونهين تيڏامت ثاني، وءِ دل جاني.
 ناوت ڪو قد قامت، ناڪوايجهي پاڪ پيشاني، وءِ دل جاني.
 تيڏي سهڻي صورت تون، جند جان ڪران قرباني، وءِ دل جاني.

مطلب ته اهڙو حسين سهڻو ۽ نوري چهرو جيڪو هيو ته بيشڪ
 انساني ۾ سمجھ ۾ ائين ايندو هو چڻ نوري ملائڪ آسمان تان لهي،
 اسان کي هدايت ڪرڻ لاءِ اسان جو رهبر بنجي آيو آهي. سندن جي زيارت
 سان دل جي ڌڙڪن تيز، روح کي سکون ۽ قلب کي قرار ايندو هو. دل
 گهرندي هئي ته سندن قدمن تي سر هجي، سندن پيرن کي چپڙن سان پيو
 چمجي، پر پايي من جي پياس بجهڻ جي بدران وڌندي رهندي هئي،
 واہ جو سهڻا سائين رحمۃ اللہ عليه فرمايو آهي.

رخ روشن قمر تابان، ڪيان قربان جملہ جانان
 پسي حيران ٿيا خوبان، نزاڪت ناز بلي وه واہ.

سندن هلڻ جي ٿور، مور وانگر سهڻي هئي، ننڍڙا قدمڙا کڻي
 تڪڙو تڪڙو هلڻ فرمائيندا هئا، زمين تي قدم مبارڪ زور سان هڻي
 ڪو نه هلندا هئا، تڪڙا تڪڙا قدم ۾ زمين تي اهڙو آهستي رکندا
 هئا، چڻ ترندا ٿا اچن، ڀرسان بيٺل ماڻهن کي زمين تي هلڻ وقت زمين
 جو کڙڪو ڌڙڪو يا ڌٻڻ محسوس نه ٿيندو هو.

عجب جيهي هه ٿور سڄڻ دي، عجب جيهي هه چالي، عجب نرالي.
 عجب جيهي جند جوڙ سڄڻ دي، عجب جيهي لب لالي، عجب نرالي.
 عجب جيهي مک موڙ سڄڻ دي، عجب جيهي خوشحالي، عجب نرالي.

حضور پير مٺا اهڙا ته حسين وجميل، سونهن جا سردار،
محبوب ۽ معشوق هئا جنهن جو ڪو ثاني نه ڏٺو نه ٻڌو، انگ انگ، هر
ادا، هر ناز وانداز نت نرالو، نور ۽ نينهون جو نازڪ نرميل نائب نبي، نه
وڏائي نه تڪبر، پر خوديءَ ۾ پنهنجو مٺ پاڻ هئا، سندن جسر اطهر جي
چمڙي مبارڪ سفيد ڳاڙهي نازڪ نفيس صاف شفاف شيشي وانگر يا
سمند جي شفاف پاڻي جهڙي جنهن ۾ ڄڻ ته اندر نظر هلي وڃي، رڳون
نسونهن ظاهر پيون نظر اينديون هيون، ياقوت ۽ لال جهڙي دل کي وڻندڙ ۽
مست ڪندڙ چمڙي مبارڪ تي تمام سنهڙو پهريائڻ اهڙو ته سهڻو
لڳندو هو، ڄڻ نوري ملائڪ بشري ويس ڏکي، دليون رنگڻ آيو هجي،
محبوب جي صورت جي قدردان حضور سهڻا سائين رحمۃ الله عليه
ڪهڙي ته پيار ۽ محبت مان فرمايو آهي.

ڏسي صورت تنهنجي ۽ حسن وجمال، آيو نور سج چنڊ جي ڪي زوال.
تنهنجو نوري چهر وڪمال درڪمال، پير مٺا سائين پير مٺا سائين پير
خلق ۾ حسن جا جي ارباب هئا، ڏسي صورت تنهنجي سي بيتاب ٿيا.
توٽان ڪيئي قربان مهتاب ٿيا، پير مٺا سائين پير مٺا سائين پير مٺا سائين پير.
تنهنجي ناز دلڙي آموي منهنجي، ازل کان ئي آهيان مان گولي تنهنجي
زبان خواه دل ۾ آڻي تنهنجي، پير مٺا سائين پير مٺا سائين پير مٺا سائين پير.

سندن صفتن کي جمع ڪرڻ يا انهن جي تعريف ڪرڻ ائين آهي
ڄڻ سج کي ڏيو ڏيکارڻ، مٿي مبارڪ جي وارن کان وٺي پيرن جي ترين
تائين انگ انگ سهڻو روشن ۽ اجرو هو، صديءَ جي مور محبوب سهڻا
سائين رحمۃ الله عليه سج فرمايو آهي.

ڏيکاريو جڏ سڄڻ چهرو، شرمندو شمس ٿيو ميرو.
قمر قربان سو پيرو، سڄڻ وه وه مٺل وه وه.

حضور پير منا جي گفتگو مبارڪ اهڙي ته دل نواز هوندي هئي جو ٻڌڻ سان ڪن کي رس ۽ من کي چس ايندو هو. دل گهرندي هئي ته پاڻ ويٺا ڳالهائڻ ۽ اسان ويٺا ٻڌڻ. آواز مبارڪ نه تمام ٿلهو يا گهڻو ۽ نه تمام سنهڙو پر اهڙو مردانه مجاز، سريلو، دل ڪش ۽ مسحور ڪن هوندو هو جنهن کي جيترو وقت به ويهي ٻڌبو هو اهو پور يا ڪڪ نه ڪندو هو بلڪ سندن تقرير وقت، ڪنهن ٻار پري کان رڙ يا گوڙ ڪيو ته دل کي ڪاوڙ اچي ويندي هئي. ريلوي لائن پراسان هڻڻ ڪري ڪنهن ڪنهن وقت ريل گاڏي لنگهندي هئي ته دل جلي ويندي هئي ته ريل کي به هن وقت اچڻو هو؟ هڪڙو هٿ هڪڙي ڪن جي پويان پيو هٿ، ٻئي ڪن جي پويان ڏئي ڪنڌ اڳتي ڪري ريل گاڏيءَ ڏي هڻڻ جي پٺ ۽ هڻڻ جي ترين ۽ آڱرين سان هڻڻ کي گول ٺاهي حضور جن جي آواز کي روڪڻ جي ڪوشش ڪبي هئي ته اهو آواز ڪن جي اندر وڃي جيئن صاف صاف صحيح معنيٰ ۾ مشڪ ۽ مهڪ ۾ موهيل مٺڙو آواز سمجهي سگجهي. هن غزل ۾ ڪيئن نه سهڻا سائين رحمۃ الله عليه ترجماني ڪئي آهي. تنهنجو گفتگو مڪڻ ماکيءَ مٺو، تنهنجي کلڻ مشڪن دليڻ کي ڪٺو. تنهنجي خلق سهڻي آجڳ کي مٺو، پير مناسائين، پير مناسائين پير.

سندن هڻڻ مبارڪن جو ڇا حال بيان ڪجي، نه تمام ڊگها ۽ نه تمام ننڍا، وچولا، سهڻا، سٺا، سندن آڱريون مبارڪ پريل پريل ڳاڙها، پورا، گوشت مان پر ٿيل هٿڙا، هڻڻ جي پٺن تي چمڪدار سفيد، نه تمام ٿورا نه تمام گهڻا، سهڻا وار مبارڪ اچي چمڙيءَ تي، سون تي سهاڳ لڳندا هئا، جڏهن عقيدتمند ۽ مريد هٿڙو مبارڪ وٺي اڪڙين تي رکندا هئا ته اڪيون آليون، چشمر روشن ۽ نيٺ نوري ٿي ويندا هئا. جڏهن چاهه مان چمڻ لاءِ، ڇپڙا سندن پر نور، فيضان سحر هٿڙن تي رکندا هئا ته ڄڻ سڄي بدن مان سيسرائيون نڪري وينديون هيون. ڄڻ اگر مبارڪ دل تي

رڪڻ کان اڳ ئي بدن مست و مست مدام ٿي ويندو هو. اهڙو مزو، سرور ۽ قرار، جو دنيا ئي بدلجي ويندي هئي. سڀ ڏک، سور درد فراق، مصيبتون ۽ پریشانين دور ٿي وينديون هيون. جن جيئري جنت ۾ پهچي ويو هجي، نور سان ڀر فيض سان ڀريو، ساڃي هٿ جي اشد آڱر، جڏهن اڳتي ڪري، محبت موه مسڪراھت سان دل تي رکندا هئا. ۽ الله الله جا الفاظ پنهنجي پياري منڙي ٻاجھ پري ٻولي ۾ زبان سان اچاريندا هئا ته دل جي ڪا يا ئي پلٽجي ويندي هئي. اندر ۾ هزارين وولٽن جا بلب ٻري ويندا هئا. انگ انگ ۾ سڪون، چين ۽ هڪ عجيب قسم جو لرزو طاري ٿي ويندو هو. اندر مان آتما ۽ هيانو ۾ هٻڪار محسوس ٿيندي هئي. ڪٽيل ۽ ڪارو قلب قرار وٺندو هو. بقول پٺاڻي.

اي گت غواصن، جيئن سمنڊ سوجهيائون.
پيهي منجهه پاٽال جي، ماڻڪ ميڙيائون.
اٿي ڏٺائون، هميرا لال هٿن سين. (شاهه)

اهڙا املهه ماڻڪ، موتيءَ جا داڻا، ساهه سيباڻا جن جي زيارت لاءِ سهڻا، سڀتا، سياڻا ننڍا وڏا، پوڙها پڪا، مرد عورتون، ٻار امير غريب، شهزادا ۽ بادشاهه سڪندا هئا سي اڃ اسان سان ظاهري طرح موجود نه آهن، پر روحاني طرح اڃ به اسان سان گڏ آهن، سڌ ۾ سڌ ڏيڻ وارا، مشڪل ڪشا، حق پير مٿا چوڻ سان، دل سان ياد ڪرڻ سان هر مصيبت دور ٿي ويندي آهي، پر افسوس

اڃ نه اوڻا ڦڦڻ ۾ طالب تنوارين،
آديسي اٿي ويا، مڙهيون مون مارين.
جي جيءَ کي جيارين، سي لاهوتي لڏي ويا. (شاهه)

هلچل جي هن فاني جهان کي ته ظاهري سڀني کي ڇڏڻو آهي، پر اهڙن الله جي پيارن درويشن لاءِ ته زمين آسمان، سج، چنڊ سوڳ ۽ ماته ڪندا آهن

ويا سسي وينجهار هيرا لال ونڊين جي
تئين سندا پويان، سيهي نه لهن سار
جي ڪئن ڪت لوهار - تن کي ڪهڙو قدر سون جو

جهڙو لاجواب، بيمثال ۽ دلپذير محبوب هيو، الله تعاليٰ ان عظمت پري ذات لاءِ محب ۽ عاشق به اهڙو ئي بينظير پيدا ڪرڻ فرمايو. جيڪو سچائي ۽ صداقت جو پيڪر، جان ۽ مال فدا ڪندڙ هيو، جنهن سچي عاشقي ڪمائي پنهنجي محبوب جي محبت ۾، فنائيت حاصل ڪري ورتي، پنهنجي جسم گوشت پوست ۽ رڳ رڳ وار وار بلڪ روح قلب ۽ جان ۾ پنهنجي پير ڪامل جي محبت کي سمايو. انهيءَ محبت کي موت حياتي دنيا آخرت بلڪ دين ۽ ايمان سمجهيو. اهي حضور سهڻا سائين خواجه خواجهگان قطب دوران سيدي و مرشدي سهڻا سائين نورالله مرقدہ ئي آهن جن پنهنجي عشق جو اظهار هيٺين اشعارن ۾ فرمايو آهي

تنهنجي محبت تنهنجي الفت، روح منهنجو جڻو جان منهنجو
دين منهنجو ايمان منهنجو، پڻ مذهب ملت سهڻا يار.
پير پيارا اندر جا ٺارا ساھه جا سينگارا سهڻا يار،
گوشت ۾ تنهنجي پوست ۾ تنهنجي هوش ۾ تنهنجي محبت مون
خوراڪ منهنجي پوشاڪ منهنجي، پڻ موت حياتي سهڻا يار پير پيارا....

حضرات نقشبنديه رحمۃ الله عليهم اجمعين جي پهرين تعليم ئي پير ڪامل جي محبت آهي، انهيءَ محبت ۾ جيترو ڪمال حاصل ٿيندو، سالڪ الله تبارڪ و تعاليٰ جو قرب ۽ محبت اوتري زياده حاصل ڪندو. بقول امام رباني مجدد منور الف ثاني حضرت خواجه احمد سرهندي رضي الله عنه

ازان روڻ ڪ چشم تست احول

ڪ پير تست مقصود اول

ترجمو: اهو مبارڪ منهن جنهن کان تنهنجي اک ٿيڙي (ٿيڙي) آهي تنهنجو پهريون مقصود ته تنهنجو پير آهي، يعني سڀني کان اول تنهنجي رسائي تنهنجي پير تائين آهي، ان کان پوءِ رسول الله ﷺ تائين تنهنجي رسائي ٿيندي.

سهڻا سائين رحمۃ الله عليه پنهنجي پير ڪامل سان اهڙو گهرو قلبي تعلق قائم ڪيو ۽ پنهنجي پير جي ذات ۾ اهڙي فنائيت حاصل ڪئي جنهن جو مثال ۽ نظير اٿڻ مشڪل آهي.

سيد عبدالخالق شاهه رحمۃ الله عليه جنهن پنهنجي سموري زندگي سهڻا سائين رحمۃ الله عليه جي خدمت ۾ گذاري، سفر ۽ حضر ۾ خادم خاص بنجي رهيو. روايت ڪري ٿو ته حضور پير منا رحمۃ الله عليه کي عاشق آباد شريف ۾ رهائش دوران پيٽ مبارڪ ۾ سخت سور جي شڪايت ٿي پئي. ٽي ڏينهن مسلسل ٻاهر مسجد شريف ۾ نماز باجماعت جي ادائگي لاءِ نه اچي سگهيا. انهيءَ دوران پاڻ پنهنجي عاشق صادق پرواني ۽ پتنگ حضرت سهڻا سائين رحمۃ الله عليه جن ڏانهن جلد پهچڻ جو نياپو موڪليائون. دين پور شريف ڪڇي جي علائقي مان کين عاشق آباد (پنجاب) پهچندي ٽي ڏينهن لڳي ويا ۽ اهي ٽي ئي ڏينهن حضور پير منا جن نماز جا ادائگي واسطي مسجد شريف ڏانهن نه اچي سگهيا جو کين سور جي سخت تڪليف هئي. سهڻا سائين رحمۃ الله عليه جن جيئن ئي عاشق آباد پهتاهه حضور پير منا جن کي فوري اطلاع ڏنو ويو. حضرت سهڻا سائين رحمۃ الله عليه جن کي ان وقت ئي پاڻ وٽ گهرايائون ڪجهه تائيمر پنهنجي پير ڪامل وٽ ويهي جيئن ئي سهڻا سائين رحمۃ الله عليه واپس ٿيا ته کين بدينه انهيءَ جڳهه تي سور شروع ٿيو جتي پير منا رحمۃ الله عليه جن کي سور جي تڪليف هئي. ايتري قدر جو پير ڪامل وٽان ٻاهر مسجد ڏانهن ايندي، سهڻا سائين هلي به نٿي سگهيا ۽ هو ڏانهن حضور پير منا رحمۃ الله عليه جي تڪليف بالڪل ڪافور ٿي ويئي تان جو پاڻ ٽيپهري نماز لاءِ مسجد ۾ رونق افروز ٿيا. معمول مطابق بالڪل تر و تازه هيا ۽ نصيحت واعظ فرمايائون جڏهن ته حضرت سهڻا سائين رحمۃ الله عليه جن کي سور جي تڪليف ايتري وڌي وئي جو ساڳي ٽيپهري جي نماز ڏاڍي ڏکيائي سان ادا

هن واقعي مان معلوم ٿيو ته حضرت سهڻا سائين رحمۃ الله عليه جي مڪمل فنائيت حضور پير منا ۾ هئي جنهن جي ڪري سندن درد سهڻا سائين رحمۃ الله عليه طرف منتقل ٿي ويو.

حضور پير منا تبليغي سفر ۾ عاشق آباد (پنجاب) ايڪسپريس ريل گاڏي ۾ وڃي رهيا هئا، گاڏي چني ڳوٺ اسٽيشن تي ڪا نه پهتدي هئي پر ڪجهه ميل اڳتي ديرو نواب اسٽيشن تي پهتي هئي. چني ڳوٺ اسٽيشن کان جيئن اسپيد ۾ گاڏي گذري تيئن سهڻا سائين رحمۃ الله عليه ٽپو ڏيئي عاشق آباد مان سائيڪل ڪاهڻ هليا ويا ته جيئن عاشق آباد تائين حضور پير منا پنڌ نه هلن. ڪمال ڪرامت ٿي جو کين سواءِ ڪجهه رهڙن جي ڪوبه گهڻو زخم ڪين رسيو، ڇا ته صداقت ۾ قرباني آ- عقل حيران آ-

حضرت پير منا جن تبليغي دوري تي رائيپور جي قريب فقيرن جي ڳوٺ، پٽي ماڇي لاءِ رحمت پور شريف کان روانا ٿيا. سهڻا سائين حسب ارشاد ساڻن گڏ هلڻا هيا، مگر رحمت پور شريف جي نظام سنڀاليندڙن خلفاءِ بوجوه سهڻا سائين رحمۃ الله عليه کي وڃڻ کان ممانعت ڪئي، پاڻ ته نه وڃي سگهيا، مگر پنهنجي محبت عشق ۽ والهانه تعلق جو ثبوت ڏيندي آس پاس جي سندن تبليغي علائقي جي جماعت کي تاڪيدي خط موڪليو ته خبردار! متان اسان جي غير حاضري ڪري، محبوبن ڪريمن (پير منا رحمۃ الله عليه) جي خدمت مبارڪ ۾ پهچڻ ۾ ڪا سستي ڏيکاريو، اوهان ۽ اسان مرشدن جا غلام آهيو. اسان جو اوهان سان تعلق به، سندن جي رضا ۽ خوشنوديءَ خاطر آهي. هاڻي اهڙو تعلق تڏهن ئي برقرار رهي سگهندو جڏهن اوهان سچي محبت جو ثبوت ڏيندي، اڳي کان به زياده تعداد ۾ پير منا جن جي خدمت ۾ ڳوٺ پٽي ماڇي پهچو، قاري غلام حسين صاحب ٻڌايو ته پاڻ

هي الفاظ به تحرير فرمايائون ته ٻارين ٻچي گهر خالي ڪري دروازن کي
تالا هڻي پهچي وڃو. هي عاشق صادق جي گهري رابطي محبت ۽ عشق
جو انداز هيو ته ٻئي طرف سندن محبوب ۽ معشوق پير منا رحمۃ الله
عليه جن ڳوٺ پتي ماڃي پهچڻ بعد نماز ظهر جي ادائگي کان پوءِ سهڻا
سائين رحمۃ الله عليه جن کي ياد فرمايو. عرض ڪيو ويو ته پاڻ نه اچي
سگهيا آهن. سندن جو چهره انور جيڪو هميشه گلاب جي گل وانگر
گلابي رهندو هو، تي سخت ناراضگي جا آثار ظاهر ٿيا ۽ اڃا به وڌيڪ
ياقوت وانگر لال ٿي ويو ۽ فرمايائون ”مڏي پڻو“ يعني ٽپڙ ڪٽو اسان
واپس ٿا وڃون. ڪجهه لمحا خاموش رهڻ بعد فرمايائون ته سهڻا سائين
رحمۃ الله عليه کي جلدي گهرايو. تعميل ارشاد ڪندي جلد ماڻهو
موڪليو ويو ۽ سهڻا سائين رحمۃ الله عليه حاضر خدمت ٿيا.

اهڙا ڪيترا ٻيا به مثال ۽ واقعا موجود آهن جن ۾ حضور خواجه
خواجگان پير منا رحمۃ الله عليه جن جي سهڻا سائين رحمۃ الله عليه جن
سان بي انتها شفقت قرب پيار ۽ محبت ظاهر ٿئي ٿي جيئن لانگري
مولوي عبدالرحمان رحمۃ الله عليه (ڏاڏو لانگري) روايت ڪري ٿو ته
هڪ دفعي حضور پير منا رحمۃ الله عليه فرمايو ته اسان جي دل چاهي
ٿي ته زمر ۽ سون جو محل ٺهرايون ۽ انهيءَ ۾ مولوي صاحب (سهڻا
سائين رحمۃ الله عليه) کي وهاري ڏسندا رهون، حقيقت هي آهي ته
سهڻا سائين رحمۃ الله عليه جن جي سچي عاشقي والهاڻه محبت عقيدت
جانثاري ۽ وفاداري حضور پير منا رحمۃ الله عليه جن کي ايتري ته پسند
آئي جو سهڻا سائين رحمۃ الله عليه کي پنهنجي ذات جو حصو سمجهندا
هئا بلڪ بقول شاه پٺاڻي رحمۃ الله عليه

عاشق سي چڻجن جن تي عاشق پاڻ ٿيو،
اهڙي رنگ رڃن سي عاشق ٿي معشوق ٿيا.

سهڻا سائين رحمۃ الله عليه طالب هيا مگر پنهنجي خلوص سچائي صداقت سان سچو نينهن لڳائي پنهنجو پاڻ اڀري تن من ڌن کي يار تان فدا ڪري طالب مان مطلوب بنجي ويا. جنهن جي ثبوت ۾ هيٺيون چند روايات معتبر شخصيات جون پيش ڪجن ٿيون.

(۱) سيد محمد مثل شاھ مدظلہ (قاضي احمد) ٻڌايو ته هڪ دفعي حضور پير منا رحمۃ الله عليه فرمايو ته مولوي صاحب (سهڻا سائين رحمۃ الله عليه) پنهنجي محبت واري چار ۾ اسان کي ڦاسائي قابو ڪيو آهي، هي طريقت جا شير آهن انهن جي ڪري اسان سنڌ ۾ رهيا آهيون اسان جا وفادار ساٿي آهن ۽ اسان کان پوءِ اهي ئي طريقه عاليه کي اڳتي هلائيندا.

(۲) مولوي بخش علي کوسو صاحب روايت ڪري ٿو، سهڻا سائين نور الله مرقده متعلق پير منا رحمۃ الله عليه خلفا کي ارشاد فرمايو ”هن جوان جو توهان کي ڪهڙو قدر، هن جي جتيءَ ۾ توهان جو پير نٿو اچي سگهي. اسان ۽ هي هڪ شيءِ آهيون، جهڙي طرح هڪ شيشيءَ ۾ عطر هجي ۽ ٻي خالي هجي، خالي شيشيءَ ۾ انهيءَ مان عطر وڌو وڃي ته ٻنهي شيشين ۾ هڪ ئي عطر هوندو. ان ۾ ڪنهن به قسم جو فرق نه هوندو. اهڙي طرح اسان ۽ مولوي صاحب (سهڻا سائين رحمۃ الله عليه) جي وچ ۾ ڪو به فرق نه سمجهو، ڪجهه ماڻهو چون ٿا ته هي خليفو آ، ان کان پين کي ڪيئن ذڪر وٺرائي ڏيون. پير صاحب کان ذڪر وٺرائي ڏينداسين، چڱي دشمن (هي لفظ پاڻ ڪاوڙ جي حالت ۾ استعمال فرمائيندا هئا) تون ڇا ٿو سمجهين ته هيءَ ڪا بهه جي باهه آهي جيڪا جلدي وسامي خاڪ ٿي ويندي، هتي شينهن ٻڌل آهن هي ڪم ڏينهن ڏينهن وڌندو رهندو، بعد ۾ حضرت امير خسرو رحمۃ الله عليه جو هي شعر پڙهيائون.

من تو شدم تو من شدي

من تن شدم تو جان شدي
تاكس نه گوید بعد ازین
من دیگرم تو دیگری

ترجمو: (مان تون ٿي ويس، تون مان ٿي وٿين، مان جس ٿي ويس تون جان پنڄي وٿين ايتريقدر جو ڪو به هٿين نه چٽي سگهي ته مان ٻيو آهيان ۽ تون ڪجهه ٻيو آهين (بلڪ هڪ ئي آهيون))

(۳) هي روايت جماعت جي جهونن صحبت يافتہ فقيرن ٻڌائي ته پير مٺا رحمۃ الله عليه، سهڻا سائين نورالله مرقده متعلق ارشاد فرمايو ته سپاڻي قيامت جي ڏينهن منهنجو پير مون کان پچندو ته سنڌ ۾ تو ڪهڙو ڪم ڪيو؟ ته اسان عرض ڪنداسون ته حضور منهنجو شڪار (منهنجي محنت جو ڦل) هي مولوي صاحب (سهڻا سائين رحمۃ الله عليه) ئي آهي.

ايمان جو ڪمال حضور نبي ڪريم صلي الله عليه وسلم جي محبت حاصل ڪرڻ سان ئي ممڪن آهي ۽ جيڪو شخص مؤمن هجڻ جي دعويٰ ڪري ٿو مگر عشق رسول الله ﷺ ۾ ڪمي آهي ته اهو ان جي ايمان جي ناقص هجڻ جو نشان آهي، جيئن ته حضور ﷺ فرمايو "لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ الحديث" اوهان مان ڪو ان وقت تائين ايمان وارو نه آهي جيستائين پنهنجي جان پنهنجي اولاد ۽ سڀني ماڻهن کان وڌيڪ محبت مون سان نه رکي. (بخاري ومسلم)

عشق ۽ محبت رسول ﷺ کي پرکڻ جي ڪا ڪسوٽي اگر آهي ته اها عشق صحابه جي صورت ۾ موجود آهي. صحابه جي سرواڻ ۽ عاشق رسول ﷺ، سيدنا صديق اڪبر رضي الله تعالى عنه وانگر صديقي صفت، سهڻا سائين رحمۃ الله عليه جن کي آنحضرت صلي الله عليه وسلم جي ذات والصفات سان والهانه عشق قلبي گهرو تعلق ديوانگي جي حد تائين حاصل هيو، آنحضرت ﷺ جو اسم گرامي سندن جي آڏو ورتو ويندو هو ته سندن اکين ۾ آب جسم تي لرزو طاري ٿي ويندو هو.

سندن اسم گرامي کي بغير وضو زبان تي آڻڻ پسند نه فرمائيندا هئا. سندن جي رسول الله صلي الله عليه وسلم جن سان عشق و محبت جذبه و جنون شوق ۽ مستي واري كيفيت جو مشاهدو پراڻن صحبت يافتہ فقيرن ساليانہ عرس مبارڪ جي موقعي تي ڪيو هوندو. جڏهن پاڻ پنهنجي مٿي پردرد، پرسوز، ڳنڀير آواز ۾ هي اشعار پڙهندا هئا ۽ امت جي حالت زار، دين کان دوري جي فرياد سندن خدمت ۾ پيش ڪري خصوصي توجه ۽ نظر التفات لاءِ التجائون ڪندا هئا.

اے خاصہ خاصانِ رُسل اب وقت دعا ہے
امت پہ تيري آکے عجب وقت پڙا ہے
جو دين بڙي شان سے نکلا تھا وطن سے
پرديس مين وہ آج غريب الغرياء ہے
فرياد ہے اے کشتي امت کے نگهبان
بيٽا يہ تباہي کے قريب آن لگا ہے
اے چشمہ زمّت بابي انت وامي
دنيا پہ تيرا لطف سدا عام رها ہے

اهي پر درد اشعار پڙهي پاڻ هنجون هاريندا هئا ۽ محفل ۾ موجود هزارين سامعين حاضرین کي زار و قطار روڻاريندا هئا ۽ بيخودي جي عالم ۾ هي نعره مستانه بلند فرمائيندا هئا. يا رسول الله صلي الله عليه وسلم اسان جي جان اسان جو مال اوھان تان قربان، اسان جو اولاد اسان جو وطن، مڏي، مال هزار بار لک بار قربان قربان قربان- ائين محسوس ٿيندو هو ته اهي سڀ شيون پاڻ پنهنجي آقا تان قربان ڪري ڇڏيون اٿن ۽ اهي اقرار ۽ وعدا موجود سامعين ۽ حاضرین محفل کان وٺڻ فرمائيندا هئا ۽ فرمائيندا هئا ته هڪ جان ڇا لکين جانيون قربان آهن. هي جان ڪهڙي شيءِ آهي عشق رسول الله صلي الله عليه وسلم ۽ خدمت دين جي مقابلي ۾ ڪابه حيثيت نه ٿي رکي. انهيءَ پروچد ۽ پر ڪيف لمحات ۾ ائين محسوس ٿيندو هيو ته آقا و مولیٰ ﷺ بنفس

نفس رونق افروز ٿي چڪا آهن ۽ پاڻ پنهنجي اکين مبارڪ سان سندن زيارت ڪري رهيا آهن، بعض اوقات اهڙن لمحات ۾ ڪرسي مبارڪ تان اٿي ”يارسول الله ﷺ“ جو نعرو هڻندا هئا. اهڙي ڪمال محبت جي طفيل جڏهن اهلييت حضرات، سهڻا سائين رحمۃ الله عليه سان ملڻ ايندا هئا ته پاڻ عذر جي ڪري ڪرسيءَ تي ويهڻ سبب انهن کي به ڪرسيءَ تي ويهاريندا هئا ۽ نماز پڙهڻ واسطي انهن لاءِ خاص جاءِ نماز (مصلو مبارڪ) وچرائڻ فرمائيندا هئا.

الله تعاليٰ پنهنجي محبت جو معيار ۽ ڪسوٽي تعبيداري رسول الله صلي الله عليه وسلم کي قرار ڏنو آهي. عشق رسول جي دعويٰ دار کي سنت رسول جي ڪسوٽيءَ تي پرکيو، اگر سنت تي ثابت ۽ قائم آهي ته اهو پڪو عاشق رسول آهي ۽ پنهنجي دعويٰ ۾ سچو آهي. اهڙي طرح سهڻا سائين رحمۃ الله عليه سنت ۽ شريعت مطابق پنهنجي عملي زندگي کي بنائي ڇڏيو ۽ پنهنجي معتقدين مريدن کي شب وروز سنت ۽ شريعت جي تعبيداري جو تاڪيد ڪندا رهيا ۽ فرمائيندا هئا ته اسان جو خليفه يا مريد، سنت ۽ شريعت جي خلاف ڪم ڪري ته اسان جو ان سان ڪو تعلق نه آهي، خصوصاً ڏاڙهي مبارڪ، ڏنڊ ۽ پٽڪو مبارڪ جيڪي سنڌ ۾ متروڪ العمل ٿي چڪا هئا، يعني رواج کان ٻاهر ٿي چڪا هئا انهن کي نئين سر ترويج ڏنائون جو سندن جي معتقدين ۽ مريدن جون اهي سنتون نشان بنجي ويون.

سهڻا سائين رحمۃ الله عليه جي الله تعاليٰ سان شديد محبت ۽ ايمان، رسول اڪرم صلي الله عليه وسلم سان والهانہ عشق ۽ اطاعت، سنت ۽ شريعت سان پيار، پير ڪامل سان سچو نيھن ۽ ڪامل فنائيت جون جهلڪيون سندن جي پيارن نيارن سهڻن شهرن ۾ ملنديون، جملہ جماعت کي تاڪيد ڪجي ٿو ته هن عظيم روحاني نوراني لاثاني خزينه رحمت ۽ گنجينه گوهر ڪتاب (ڪلام ولي) مان پنهنجي دل، دماغ ۽ روح کي راحت پهچائين ۽ فيضياب ٿين بلڪ پنهنجي احباب اولاد کي به هن عظيم سعادت کان محروم نه ڪن.

حضرت علامه مولانا فقير حبيب الرحمن گبول طاهري

مدير ادارة المعرفة ۽ مدير ته ماهي الطاهر

ڪلام ولي

هڪ جائزو

حَامِدًا وَ مُصَلِّيًا وَ مُسَلِّمًا

اما بعد!! ڇا هيءُ عاجز ادنيٰ انسان جنهن وٽ نه قابلِ ذڪر ڪو علم آهي نه عمل، علمِ ادب ۽ شعر و شاعري کان ته بنهه بي خبر، وري تبصرو يا تقريرِ اعليٰ اوصاف واري، الله جي پياري وقت جي ڪامل ولي، پيرِ طريقت حضرت قبله الحاج الله بخش عباسي غفاري نقشبندي نورالله مرقده جي ڪلام تي، سو به منظوم علمِ ادب جو شاهڪار، عمل بعزيمت جو داعي، پر تاثير پر فيض و برڪت

ڇه نسبت خاڪ را با عالمِ پاڪ

پر قربان و جان ان ڪامل جي قرب ۽ ڪرم نوازي تان جنهن ماڙ تي مينهن وسائي مون مسڪين کي قلم ۽ ڪلام جي قدرن کان نه فقط واقف ڪيو، پر مختلف لکڻيون لکڻ جي ترغيب ڏني، لکيل مضمون پڙهي ٻڌي انهن جي اصلاح ڪئي ۽ منهنجي تربيت ڪئي هي حقيقت آهي ته اڄ مون ۾ جيڪا ٿوري گهڻي لکڻ پڙهڻ جي لياقت ۽ صلاحيت آهي سا سندن نظر ڪرم ۽ توجه، عنايت جو صدقو آهي، ورنه ”من آتم ڪه خود دانم“ اڄ به سندن سجاده نشين سيدي سچڻ سائين دامت برڪاته جي

خصوصي حڪم مطابق ”ڪلام ولي“ جي تعارفي سلسلي ۾ قلم ۽ کاغذ هٿ ۾ آهي. وَاللّٰهُ هُوَ الْوَلِيُّ الْمُسْتَعَانُ

شعر وشاعري به الله عز وجل جي پين اڻ مين احسانن جيان هڪ نرالي نعمت ۽ خدا جي ڏنل ذات آهي، پوءِ ڪن ذات ڏئين ته ان کي صحيح استعمال ۾ آڻي الله تعاليٰ، ان جي حبيب صلي الله عليه وسلم جي حمد ونعت ۽ الله وارن عالمن، عارفن جي تعريف وتوصيف ۾ مداحون ۽ منقبتون جوڙيون، امر ونهي ۽ وعظ ونصيحت وارا شعر ٺاهي ۽ پڙهي مخلوق کي خالق ۽ ان جي برگزيده بندن ڏي موڙي متوجّه ڪيو ۽ ان نموني گهڻا ماڻهو نيڪو ڪار، پرهيزگار بڻيا انهيءَ قسم جي شعر کي حديث شريف ۾ ”شعر حسن“ (سنو ۽ فائدي وارو شعر) ڪوٺيو ويو آهي. جڏهن ته ڪن شاعرن وري وقت جي والين، اميرن ڪبيرن جي صفت ساراه ڪري پنهنجون خداداد لياقتون ۽ صلاحيتون مايا ميڙن يا نالي ناموس جهڙن مادي نفعن حاصل ڪرڻ ۾ ضايع ۽ برباد ڪري ڇڏيون، انهيءَ قسم جي شعر کي حديث شريف ۾ شعر قبيح (خراب شعر) چيو ويو آهي (ڏسو حديث نمبر ۷۹۷۹ حصو ٽيون ڪتاب ڪنز العمال روايت امر المؤمنين سيده عائشه صديقه رضي الله عنها) اهڙن ئي شاعرن ۽ انهن جي پوئلڳن کي گمراهه ۽ بي دين ڪوٺيو ويو آهي (ڏسو آيت نمبر ۲۲۴ سورة شعراء جو تفسير)

مطلب ته چڱي مقصد لاءِ شعر شاعري ڪرڻ به چڱو ڪم ۽ بعض جليل القدر صحابه ڪرام جهڙو جهڙوڪ حضرت ابوبڪر صديق، حضرت علي، حضرت حسان رضي الله عنهم ۽ اهل بيت عظام (خاتون جنت سيده فاطمه الزهراء ۽ حضرت امام زين العابدين رضي الله عنهما) فقه جي ڪن امامن (جهڙوڪ حضرت امام شافعي رحمه الله عليه ۽ ٻين گهڻن ڪامل ولين، عالمن ۽ عارفن جي سونهري سنه ۽ مقصد جي آڌار تي اجر ۽ ثواب جو ذريعو پڻ آهي طريقه عاليه نقشبنديه جي اول باني امير

المؤمنين حضرت ابوبڪر صديق رضي الله تعالى عنه (جن جي منظوم مناجات (خُذْ بِلُطْفِكَ يَا إِلَهِي مَنْ لَّهُ زَادٌ قَلِيلٌ مُفْلِسٌ بِالصَّدَقِ يَأْنِي عِنْدَ بَابِكَ يَا جَلِيلُ) ملڪان ملڪ مشهور آهي) کان وٺي حضرت پير سھڻا سائين رحمة الله عليه جي مرشدن حضرت پير فضل علي قريشي ۽ حضرت خواجه محمد عبدالغفار عرف پير مٺا رحمة الله عليهما تائين گھڻن نقشبندي بزرگن جا بهتر کان بهتر علمي ۽ ادبي اصلاحي شعر ملن ٿا، حضرت قبله سھڻا سائين قدس سره جي شاعري به انهيءَ سلسلي جي هڪ ڪڙي آهي.

تي اهر خوبيون

جيئن ته حضرت سھڻا سائين رحمة الله عليه هڪئي وقت ۾ علم به هيا ته عامل به، وقت جا ڪامل ولي به، ته ساڳي وقت ۾ سنڌ جي ساهتي پرڳڻي جا قديمي رهواسي، فصيح ۽ بليغ اديب پڻ، انهيءَ حوالي سان سندن

اول: ڪلام ۾ هڪ اديب جي ڪلام جيان سلاست، سادگي ۽ معاشري ۾ مروج ادبي اصطلاحات ۽ تشبيهات جي چاشني به موجود آهي، جنهن سان باب الاسلام سنڌ جي ادبي تاريخ ۾ هڪ نئين روشن باب جو اضافو پڻ ٿيو آهي.

دوهر: انهيءَ خوبيءَ کان وڌيڪ اهر خوبي هي ته دين جو درد، فڪر امة محمديه علي صاحبها الصلوة والسلام جي ديني بيداري ۽ اصلاح احوال جو اونو سندن لونءِ لونءِ، رڳ رڳ ۾ سمايل هيو، ان ڪري سندن شاعري دل جي ترجماني ڪندي ٻڌندڙن جي دلين تي اثر انداز ٿيندڙ آهي اهوئي سبب آهي جو اڄ به سوين سالڪ عقيدت و محبت وچان سندن شعر پڙهن ٿا ته انهن جي اکين مان آبِ جاري ٿيو پوي ۽ دلين ۾ شريعت تي

عمل ڪرڻ جو جذبو ۽ شوق پيدا ٿئي ٿو" ڪلام ولي" پڙهندي اصلاح احوال جو پهلو اوهان کي نمايان نظر ايندو

سومر: نشري تقرير جيان سندن منظوم ڪلام به اصلاحي، اخلاق ۽ پيار وارو گلا غيبت ۽ اختلافي عنصر کان آجو، صاف، شفاف ۽ اسلامي اخوت جو آئينه دار آهي، سندن پر تاثير ڪلام، دوستي ۽ محبت جي ڪڙي سا ڪٽيل قلبن کي ڪيني ڪدورت جي ڪس کان پاڪ، نر جو ۽ نرم ڪري خدا جي ياد سان اچو ۽ اجرو بنائيندڙ ثابت ٿيو آهي، سچ پچ ته سندن ڪلام جي هر ڪلمي، شعر، مصراع بند بلڪ هر هڪ حرف مان حقيقت جا هيرا ۽ الهي معرفت جا موتي ملن ٿا ان جي ست ست ۾ سچائي سوز و گذار، قلب ۽ روح جي راحت ۽ سکون سمايل آهي جيڪو باطني باغن باغيچن لاءِ بهار ۽ برسات جو سمان آهي.

پلا ايترو اثراتو ڪلام چو نه هجي جڏهن ته سندن ڪلام، ڪلام الهي ۽ حديث حضرت حبيب ڪريم ﷺ جو آئينه دار، تصوف ۽ طريقت جو ترجمان آهي، پاڻ نه فقط مفهوم ۽ مقصد جي ترجمان ڪئي اٿن پر ڪثرت سان قرآني آيتن ۽ نبوي حديثن جو سلوٽي سنڌي ٻولي ۾ منظوم ترجمو پڻ ڪيو اٿن، بلڪ ڪن شعرن ۾ ته قرآن ۽ حديث جا بابرڪات ڪلمات بعينه استعمال ڪيا اٿن، جيڪا سندن ڪلام جي هڪ امتيازي خوبي آهي ان حوالي سان نموني طور سندن منظوم ڪلام مان چند منتخب شعر هيٺ ڏجن ٿا.

مج نصيحت منهنجي يار تون، ٿي غير کان بيزار تون

چڏ غير جا فڪر ڌيان تون ڏنڌا سڀ وسار تون

۱- قُلِ اللّٰهُ يَزُكُّ قُرْآنَ تَوْن- ثُمَّ ذَرُّهُمْ جَو به بيان تون

چڏ غير جا فڪر ڌيان تون- ڏنڌا سڀ وسار تون

۲- رڪ هوش ولين جسو ادا شان ته ڏس تون

إِنَّ أَوْلِيَآءَ اللَّهِ كَوَلِي قُرْآن تـ دَس تـون
لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ سِوَ ارشاد تون باري
۳- ذکر کان نہ ٿي دم تون غافل ادا
امر فَاذْكُرُونِيْ اَهي ثابت ادا
ذکر کر ذکر کر ذکر کر ذکر کر
۴- سندن مجلس اَهي غریبن جي
اَهي سنگت جماعۃ غریبن جي
نبوي خاص بشارت غریبن جي
فَطُوبَىٰ لِلْمُؤْمِنِیْنَ آ حدیث سچي

هي چند شعر ته اهي آهن جن ۾ قرآن وحدیث جا بابرکات
کلمات بعینہ استعمال ٿیل آهن، جڏهن ته انهن شعرن جو انگ اڃا به
زیاده آهي جن ۾ قرآني آیات ۽ احادیث نبویہ علی صاحبها الصلوات
والتسلیمات جو ترجمو یا خلاصو مطلب بیان ٿیل آهن، انهيءَ قسم جا
ڪجهہ شعر به هيٺ ڏجن ٿا.

۵- قرآن شریف جي آیت وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ۽
آیت وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا ٻنهي آیتن جو هڪ ئي
شعر ۾ ترجمو ڪندي فرمایائون.

۶- لئي معرفت حاصل ڪرڻ پرور توکي پيدا ڪيو
رزق روزي جو ذمو سارو آهي پاڻ تي کنيو
قرآن ۾ سو صاف ظاهر رب آ وعدو ڪيو
ڏسي الله جا ڪرم احسان ڪجهہ شرم ته ڌار تون

۷- اهڙي طرح آیت مبارڪ اَلَا يَذْكُرُ اللَّهُ تَطْمِئِنُّ الْقُلُوبُ ۽ حدیث
رسول مقبول ﷺ إِذَا ذَكَرَ اللَّهُ خَنَسَ ٻنهي جي وضاحت هيٺين شعر ۾
فرمائي اٿن.

ذڪر سان اچي ٿو قلب کي قرار
ذڪر نفس مارڻ جي لاءِ آ قرار

ذڪر سان پڄي ٿئي ٿو شيطان بيزار
ذڪر ڪر ڪر ڪر ڪر ڪر ڪر ڪر

مشکوٰۃ المصابيح ۾ موجود حديث مَثَلُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِي
لَا يَذْكُرُ مَثَلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ جي حوالي سان خطاب ڪندي فرمائن ٿا.

۸- تو ذڪر ڪمايو نه ذاتي آ- تو اچائي وڃائي حياتي آ

اهو جيئرو نه آهي مماتي آ- حڪم منجهه حديث نروارادا

ره نه دم ڏئيءَ کان ڌار ادا، منجهه ذڪر الهي گذار ادا

قدسي حديث شريف لَا يَسْعُنِي أَرْضِي وَلَا سَمَائِي وَلَا كُنِّي يَسْعُنِي
قَلْبُ عَبْدٍ مُؤْمِنٍ جو بامحاوره ترجمو ڪندي فرمائن ٿا

۹- زمين آسمانن ۾ مان نه سمايان، منجهه قلب مومن جي ديرو ڪيو

آهي دوست دل ۾ ادا ديرو ڪيو

تو گهريار جو چو آ ميرو ڪيو

حديث شريف أَوْلِيَاءُ اللَّهِ إِذَا رُؤُوا وَادَّكَرَ اللَّهُ جُوهَ مَفْهُومِ بَيَان ڪندي
فرمائن ٿا.

۱۰- جنهن جي ڏسڻ سان ادا- اچي ياد ٿو رب العلي

ان طرح چيو خير الوري- سو پير وٽ تون پير وٽ

سندن شاعري جا ٻه دور

حضرت قبله سهڻا سائين نور الله مرقده جا اڪثر اشعار مسند

نشينني کان اڳ يعني ۱۳۵۴ھ کان ۱۳۸۳ھ جي وچ واري زماني جا

آهن، جنهن ۾ حضرت پير منا رحمة الله عليه بترتيب عاشق آباد شريف

ضلع ملتان، دين پور شريف ۽ آخر ۾ درگاه رحمت پور شريف لاڙڪاڻي

شهر ۾ مقبر رهيا، اڪثر ڪري اهو عرصو حضرت سهڻا سائين رحمۃ الله عليه به سندن صحبت ۽ خدمت ۾ موجود رهيا، ان ڪري سندن شعرن ۾ جابجا انهن تنهي مرڪزن جا نالا ملن ٿا.

فقير شير محمد ڪونڌر جي چواڻي حضرت قبله سهڻا سائين نورالله مرقدہ سڀ کان اول ”يار سنڀاسي سڪ سڄيءَ سان ذڪر ذاتي ڪن ٿا“ شعر ٺاهيو، ان کان پوءِ ٻيا شعر ٺاهيائون.

البتہ پاڻ ڪجهہ شعر مسند نشيني کان بعد پڻ ٺاهيائون جهڙوڪ سدا ياد رهن ٿا سنگهار عمر- گهڙي پل نہ وسرن ٿا پهنوار عمر ڏاڍي آس اندر ۾ اڪير آهي، بوتو هٿڙي ساه ملهين آهي وس ڪونه هلي جهليو تقدير آهي- سگهو سانگهي لهندا مئي جي سار عمر قسمت سانگين کان هي وڇوڙا وڌا- جدا جالڻ مون کي ڏکيا ڏينهن ٿيا سورن ساڙي ڇڏيو جلي جيرا ويا- وڌي حد کان ويا آزار عمر مون کي چڱيءَ طرح ياد آهي تہ حضرت پير منا رحمۃ الله تعاليٰ عليه جي وصال بعد جڏهن حضرت سهڻا سائين قدس سره درگاه فقيرپور شريف جو بنياد رکيو هيو، تن ڏينهن ۾ مٿن گهڻي رقت طاري ٿي ويندي هوندي هئي. وعظ نصيحت بہ تمام مختصر ڪندا هيا، مراقبي دوران فراق ۽ وڇوڙي وارا درد پريا شعر پڙهندا هيا تہ بيساختہ مٿن گريہ جي حالت طاري ٿي ويندي هئي، نتيجتاً سموري جماعت تي ان جو اثر پوندو هيو، جذبو ۽ گريہ تہ عام هوندو هيو، پر گهڻا اهل دل، اهل ذڪر محبت وارا بي اختيار مڃيءَ وانگر مٿي تي تڙپندا لپٽندا نظر ايندا هيا، ڪي بي خودي جي عالم ۾ قريبي قبرستان جي جهنگل يا پوکڻ ۾ ڪاهي پوندا هيا ۽ ڪلاڪن جا ڪلاڪ جذبہ ۾ گذارڻ بعد جيئن ئي افاقو ٿيندو هيو، موٽي مسجد شريف ۾ ايندا هيا.

هڪ ڏينهن پاڻ گريہ جي عالم ۾ مذڪوره (سدا ياد رهن ٿا)

شعرن جون مصراعون پڙهندي بيساخته روئي به رهيا هيا ۽ تڪرار ڪندي ان جي الفاظ ۾ ردوبدل به ڪري رهيا هئا، ان ڏينهن گريه ۽ جذبو ايتري ته ڪثرت سان هيو جو شايد ئي ڪا اک اهڙي هجي جا آلي نه ٿي هجي.

في البديه شعر گوئي ۽ ادبي اصطلاحات

حضرت سھڻا سائين رحمۃ الله تعاليٰ عليه ڪي الله تعاليٰ شعر گوئي جو ملڪو عطا فرمايو هيو، بلا تڪلف في البديه موقعي جي مناسبت سان موزون شعر ٺاهي پڙهڻ سندن لاءِ آسان هوندو هيو، چنانچه حضرت قبله خليفه سيد نصير الدين شاه صاحب رحمۃ الله تعاليٰ عليه راقم الحروف کي ٻڌايو ته هڪ دفعي حضرت پير منا رحمۃ الله تعاليٰ عليه ۽ حضرت سھڻا سائين قدس سره ۽ ڪجهه ٻيا فقير به ساڻن گڏ هيا، چانڊوڪي رات هئي، موجن پير ئي مهراڻ جو سفر هيو حضرت سھڻا سائين رحمۃ الله عليه نظر کڻي چنڊ ڏي ٺهاريو، وري پنهنجي پير ڪامل پير منا رحمۃ الله عليه جي رخ انور ڏي ڏٺو فوراً هيٺيون شعر پڙهڻ لڳا.

ڏسي صورت تنهنجي ۽ حسن و جمال

آيو نور سج چنڊ جي ڪي زوال

حسن تنهنجو سھڻا ڪمال در ڪمال

پير منا سائين پير منا سائين پير منا

ما في الضمير سمجھائڻ ۽ ذهن نشين ڪرائڻ لاءِ برڪ شاعر ۽

اديب به معاشري ۾ استعمال ٿيندڙ استعارا، تشبيهون ۽ جڳ مشهور

حقيقي يا فرضي اهم شخصيتن جو ذڪر ڪندا آهن، جيئن سماج جو هر

فرد کين پنهنجي معاشره جو هڪ فرد همدرد، هڏوڪي ۽ پنهنجو

ترجمان سمجھي اثر قبول ڪري. حضرت سھڻا سائين رحمۃ الله عليه ته

واقعي طور تي پنهنجي ارد گرد جي ماحول تي گهري نظر رکندڙ، دورين

دوراندیش، مزاج شناس باطني مرضن جا نبض شناس حاذق حکیم ۽ طبیب سچا سچڻ ۽ خیرخواه هيا، ان ڪري پاڻ شعرن ۾ جڳ مشهور شخصيتن ۽ شين (مثلا عمر، مارئي، منصور، پنهنون، پنهور، سانگي، ساڳ، لار، لوڻڪ، ملير، ڪانگ، ۽ ڪپوتر وغيره) جو ذڪر ڪري حقيقي عشق جي راه ۾ ڏک سور سختيون سهڻ صبر ڪرڻ ۽ جفا جاکوڙ ڪرڻ جي ترغيب ڏني، ملاحظہ ڪندا چند وچوڙي فراق وارا شعر جيڪي پاڻ پنهنجي مرشد رحمۃ اللہ عليه جي لاڏاڻي بعد درد فراق وچان چيائون دل تان کين لهن ٿا ڏٺي سي ڏنار عمر- جن سان گڏ مون گذاري ڄمار عمر ڏني ڏوئين جي آهڻ ڏينهن ٿيا- سڪندي سانگين لاءِ لنگهي سال ويا کوٽي قسمت منهنجي پئجي وڃوڙا ويا- جيڪي جيءُ جو جيا پوئي ويا ڌار عمر يا الله بخش ثابت سڪ سنگهارن جي- رهاڻ پرت ۾ پوري ٿي پنهورن جي لوٽي کين لاهينديس جا پر مارن جي- ڪئنڊس کين مارن جي ميار عمر

فارسي ٻولي ۾ شاعري

۱۹۷۶ع ۾ جڏهن پاڻ پنهنجي مرشد حضرت خواجه فضل علي قريشي رحمۃ اللہ عليه جي درگاه مسڪين پور شريف (ضلع مظفر گڙھ پنجاب) حاضر ٿيا ته صبح محل ذڪر جو حلقو مراقبو ڪرائيندي وجد ۽ جذبہ جي حالت مٿن طاري هئي، عربي ۽ سنڌي ٻولي ۾ عشق و محبت پريا شعر پڙهڻ کان علاوه فارسي ٻولي ۾ به هڪ شعر پڙهيائون جيڪو اڳي ڪڏهن به کانئن ڪو نه ٻڌو ويو هيو، نه وري پاڻ ان ۾ نالو ذڪر ڪيائون پر انداز بيان ۽ طرز ڪلام مان سندن ئي معلوم ٿي رهيو آهي، اڄ به سندن آواز مبارڪ ۾ رڪارڊ ڪيل اهو يادگار مراقبو راقم الحروف ۽ ٻين گهڻن دوستن وٽ موجود آهي، ملاحظہ ڪندا.

غم مکن اي طالبا چون پير تو شاه فضل
قطب عالم غوث اعظم حضرت شاه فضل

شد خطا بش باصواب از شاه سرور کائنات
شرف اصحابک کاصحابي حضرت شاه فضل

سرائيڪي ٻولي ۾ شاعري

حضرت سھڻا سائين قدس سرھ ملتان جي مٺڙي ٻولي
سرائيڪي ۾ بہ سٺي شاعري ڪئي آھي، خاص ڪري پنهنجي پير
حضرت پير مٺا رحمۃ اللہ عليہ (جن جي مادري زبان پڻ سرائيڪي هئي)
جي تعريف ۾ گھڻيون منقبتون سرائيڪي ٻولي ۾ ٺاھيائون، نموني طور
چند شعرن جا ابتدائي ابيات ملاحظہ ڪندا.

- (۱) اٿان مين مٺڙي رووان شام وسحر تون تان خوش وسدا ڀڄ رحمت پور
دلڙي يار ڪيتي ڪر لاوي پئي۔ تڙياوي تي غر ڪاري پئي
ڏک پياوي سول نپاوي پئي۔ ڪڏهان ٿيسي ديدار دي شالا سحر
- (۲) غافل تون نہ غفلت ڪر ذکر ڪر اللہ دا۔ صبح و مساخواه شام وسحر دائرھڪ اللہ دا
غافل غفلت چوڙ تون۔ دنيا ڪنون منهن موڙ تون
سانگي ڏنڌي سڀ ٿوڙ تون۔ ڪر فڪر ياد اللہ دا
- (۳) هڪ نال محبت رک۔ ديد هڪائي تيز رک
دلدا قبل دلبـر رک۔ ٿي ناظر هڪ نگاه دا
- (۴) يا اللہ بخش ذاڪر دل۔ خائف خدا جا شاکر دل
غير ڪنون جا طاهر دل۔ شرف فنا في اللہ دا۔

پير جي تعريف جو ثبوت

جيئن تہ حضرت سھڻا سائين نوراللہ مرقدہ جي هن منظوم
مجموعي ”ڪلام ولي“ ۾ پير ڪامل حضرت خواجہ محمد عبدالغفار
عرف پير مٺا رحمۃ اللہ عليہ جي صفت ساراه تمام گھڻي بيان ڪئي

وئي آهي انهيءَ مناسبت سان هتي هيءَ بيان ڪرڻ نهايت ضروري سمجهان ٿو ته خدا جي پيارن نيڪ صالح ٻانهن جي نيڪي، بزرگي بيان ڪري ٻين ماڻهن کي انهن جي صحبت مان فيضياب ٿيڻ جي دعوت ڏيڻ، بلڪ انهن سان دشمني مخالفت ڪندڙن جي مذمت بيان ڪرڻ اصحابن سڳورن، اهل بيت اطهار ۽ فقه شريعت جي امامن عالمن توڙي طريقت جي اڳواڻن وٽين جي سنه آهي.

انهيءَ سلسلي ۾ مشيت از نمونه خروارچند نمايان شخصيتن جا نالا ۽ انهن جو ناميارو ڪلام هيٺ ڏجي ٿو.

۱- حضرت حسان رضي الله تعالى عنه رسول الله صلي الله عليه وسلم جا پسنديده شاعر صحابي هيا، جن هڪ طرف رسول الله صلي الله عليه وسلم جي تعريف ۾ شعر ٺاهيا ته ٻي طرف سندن دشمن ڪافرن جي مذمت ۾ شعر چيا پاڻ ڪريم صلي الله عليه وسلم اهڙا شعر ٻڌي محظوظ ٿي دعائون ڏيندا هيا ته ڪڏهن وري دعائن سان گڏ تحفه تحائف به عنايت فرمائيندا هيا، سندن هڪ جڳ مشهور شعر آهي.

وَاحْسَنَ مِنْكَ لَمْ تَرْقُطْ عَيْنِي - وَاجْمَلَ مِنْكَ لَمْ تَلِدِ النِّسَاءُ
خلقت مبرءَ من ڪل عيب - ڪانڪ قد خلقت ڪما تشاءُ

(يا رسول الله صلي الله عليه وسلم) اوهان کان وڌيڪ خوبصورت ماڻهو منهنجي اکين نه ڏٺو آهي (نه فقط ايترو پر) توهان کان وڌيڪ سهڻو ٻار ڪنهن عورت جڻيو ئي نه آهي اوهان کي ائين عيبن کان پاڪ ڪري ٺاهيو ويو، جڻ ته پنهنجي مرضيءَ مطابق پيدا ڪيا ويا آهيو.

۲- بنت الرسول سيدة فاطمة الزهراء رضي الله تعالى عنها، رسول الله ﷺ جي جدائي جي موقعي تي سندن تعريف و توصيف ڪندي اپ ڏاريندڙ شعر چيا، سائن جو شعر آهي.

مَاذَا عَلَيَّ مِنْ شَرٍّ تُرَبِّئُهُ أَحْمَدَ - أَنْ لَا يَشُرَّ مَدَي الزَّمَانِ غَوَالِيًا

جنهن خوش قسمت حضرت محمد صلي الله عليه وسلم جي قبر

انور جي مٽي مبارڪ سنگهي ڏني ته اهو عمر ڀر ٻي ڪا خوشبوءِ نه
سنگهندو (چو ته دنيا ۾ ان برابر ٻي ڪا خوشبوءِ آهي ئي نه)

۳- رسول الله ﷺ جي هجرت جي تاريخي موقعي تي انصار
صحابه ڪرام رضي الله تعالى عنهم جي نوعمر نياڻين
طَلَعَ الْبَدْرُ عَلَيْنَا مِنْ ثَنِيَّاتِ الْوَدَاعِ
وَجَبَّ الشُّكْرُ عَلَيْنَا مَا دَعَا لِلَّهِ دَاعٍ

سڪ محبت ڀريا شعر چئي الله تعالى جو شڪر ادا ڪندي دل
جي گهراين سان سندن استقبال ڪيو.

۴- اهڙي طرح جڏهن فتح مڪه جو موقعو آيو ۽ پاڻ ڪريم
ﷺ وسلم مڪه مڪرمه ۾ داخل ٿيا ته جنهن صاحبي سڳوري رضي الله
عنه جي هٿ ۾ سندن ڏاڍي جي مهار هئي، ڪافرن جي مذمت ڪندي
هي جذباتي شعر چئي رهيو هيو.

خَلُّوا بَنِي الْكُفَّارِ عَنْ سَبِيلِهِ
الْيَوْمَ نَضْرِبُكُمْ عَلَى تَنْزِيلِهِ

اي ڪافرو اڄ رسول الله صلي الله عليه وسلم جو رستو کولي
ڇڏيو، (نه ته) سندن آمد جي موقعي تي اڄ اسان اوهان کي ماري
ڇڏينداسين.

صَرَبًا يُزِيلُ الْهَامَ عَنْ مَقِيلِهِ
وَيُزِيلُ الْخَلِيلَ عَنْ خَلِيلِهِ

اهڙو مارينداسين جو مٿن جون ڪوپڙائون پنهنجي جاءِ تي نه
رهنديون، ۽ دوست پنهنجي دوستن کان ڌار ٿي ويندا (مري ويندا) (نقل
از خطاب خطيب اهل السنه الحاج مولانا محمد اديس طاهري مورخه
۱۰ نومبر ۱۹۹۴ع)

۵- رسول الله صلي الله عليه وسلم جي سڳي چاچي ابو طالب
باوجوديڪ مشهور روايتن مطابق رسول الله صلي الله عليه وسلم تي

ايمان ڪونه آندو هيو، پر ساڻن عقيدت ۽ محبت ايتري ته هيس جو
سندن شان ۾ قيمتي شعر چيائين ملاحظه ڪندا هي شعر

وَلَقَدْ عَلِمْتُ بِأَنَّ دِينَ مُحَمَّدٍ
مِنْ خَيْرِ أَدْيَانِ الْبَرِّيَّةِ دِينًا
لَوْلَا الْهَلَاكَةُ أَوْ حَذَارُ مَسَبَّةٍ
لَوْجَدْتَنِي سَمَحًا بِذَاكَ مُبِينًا
فَاصْدَعْ بِأَمْرِكَ مَا عَلَيْكَ غَضَاضَةٌ
حَتَّى أَوْ سَدَّ فِي التُّرَابِ رَهِينًا

(يعني مان ڄاڻان ٿو ته سڀني مذهبن مان وڌيڪ مذهب حضرت
محمد صلي الله عليه وسلم جو دين آهي، مون کي جيڪڏهن ماڻهن جي
ملامتن ۽ گارين جو خيال نه ٿئي ها ته جيڪر ظاهر ظاهر ظهور سندن اطاعت
ڪندي ڏسين ها، مان هر ڏکڻي موقعي تي توهان جو پڇاءُ ڪندو
رهندس، تان ته وڃي قبر پيڙو ٿيان)

۶- مشهور زمانه شاعر فرزدق جڏهن حضرت امام زين
العابدين رضي الله عنه جي تعريف ۾ هيٺيون شعر (تفصيلي شعر جون
ڪجهه مصراعون سيرت ولي ڪامل ص ۳۴۵ ۾ مطالعو ڪندا)

هَذَا الَّذِي تَعْرِفُ الْبَطْحَاءُ وَطَاتَهُ - وَالْبَيْتُ يَعْرِفُهُ وَالْحِلُّ وَالْحَرَمُ
هَذَا ابْنُ خَيْرِ خَلْقِ اللَّهِ كُلِّهِمْ - هَذَا النَّقِيُّ النَّقِيُّ الظَّاهِرُ الْعَلَمُ

(هي اها هستي آهي جنهن جي رفتار کي بطحاء جي زمين
ڄاڻي ٿي، بيت الله شريف، حل ۽ حرم به کين ڄاڻن ٿا، پاڻ الله جي
مخلوق ۾ بهترين شخص جا صاحبزادا آهن، پرهيزگار، پاڪيزه، صاف
سٿرا، قوم جا سردار آهن)

پڙهيو ته وقت جي حاڪم هشام ڪاوڙ ۾ اچي
فرزدق کي گرفتار ڪرايو، سچ چوڻ جي ان موقعي تي حضرت امام زين

العابدين رضي الله عنه خوش ٿي ٻارهن هزار درهم فرزدق شاعر کي عنايت فرمايا، ان نه ٿي ورتا پر پاڻ اصرار ڪري ان کي ڪٿايائون.

۷- فقه حنفي جي امام حضرت امام اعظم ابو حنيفه رضي الله تعالى عنه پنهنجي مرشد حضرت امام جعفر صادق رضي الله تعالى عنه جي فيض بابرڪت جي اهميت هنن لفظن سان بيان ڪئي. لَوْلَا السَّنَتَانِ لَهَلَكَ النَّعْمَانُ، جيڪڏهن مون کي (حضرت امام جعفر صادق رضي الله تعالى جي صحبت بابرڪت وارا) ٻه سال نه ملن ها ته تباھ ٿي وڃان ها انهن کان علاوه علم نحو جي برڪ عالم ۽ نقشبنديه سلسلي جي بزرگ حضرت مولانا عبدالرحمن جامي (جنهن جا ڪتاب ديني مدرسن جي نصاب ۾ داخل آهن) رحمه الله عليه ۽ علم منطق جي ماهر سيد مير شريف، چشتي طريقي جي مشهور بزرگ حضرت پير مهر علي شاه صاحب گولڙوي ۽ حضرت حاجي امداد الله صاحب مهاجر مڪي رحمه الله عليهم جا نالا قابل ذڪر آهن جن پنهنجي ڪامل پيرن جي تعريف ۾ مثالي منقبتون ٺاهيون.

اميد ته هن تحقيق مان قارئین جي علم ۾ اضافي سان گڏ هيءَ حقيقت عالم آشڪار ٿي هوندي ته خدا جي پيارن برگزيده بندن جي تعريف ڪرڻ پوءِ شعر و نظم جي صورت ۾ هجي يا عام نشر ۾ هر طرح جائز آهي، ان کي ناجائز يا بدعت چوڻ لاعلمي جهالت يا هروپرو ضد ۽ هٿ ڌرمي آهي، انهن سڀني الله وارن پنهنجي پيشوائن جي تعريف ان ڪري ٿي ڪئي جو اهي خدا جا پهتل ٻانها، متقي ۽ پرهيزگار هيا، حضرت قبله سهڻا سائين نور الله مرقده جا مرشد حضرت پير مٺا رحمه الله عليه به ته قرآن و سنه جا عالم، عامل ۽ ڪامل بزرگ هيا، تصوف ۽ طريقت ۾ ته ترقي جو مدار ٿي پير جي محبت ۽ نسبت تي آهي.

موضوعات

حضرت قبلہ سھڻا سائين نورالله مرقده جي منظوم ڪلام جا مکيا موضوع، مرڪز ۽ بنياد، الله تعاليٰ جو ذڪر، رسول الله ﷺ جي محبت ۽ اطاعت، دنيا جي بي ثباتي، آخرت جي تياري ۽ دين اسلام جي آفاقي پيغام کي عام ڪرڻ آهي، انهن موضوعن تي منتخب اشعار مان چند مصراعون هيٺ ڏجن ٿيون.

ذڪر الله جي ترغيب ۽ تحريص

- ۱- آهي دوست دل ۾ ادا ديرو ڪيو، تو گھريار جو چو آ ميرو ڪيو؟
رهي دوست گھر ۾ نہ هرگز ادا ٿو، جيڪو غير محبت ۾ ميرو ٿيو.
- ۲- ذڪر ڪر، ذڪر ڪر، ذڪر ڪر، ذڪر ڪر،
فکر ڪر، فکر ڪر، فکر ڪر، فکر ڪر،
ٿئي ذڪر سان دل ٿي روشن جلي، وڃي غير محبت ٿي ساري هلي
جاڳي عشق ربي ٿئي خدا جو ولي- ذڪر ڪر، ذڪر ڪر، ذڪر ڪر، ذڪر ڪر،
۳- ياد ڪر الله کي دل ساڻ تون- هڪ ڪري پنهنجي ڏٺي، ڪي ڄاڻ تون
ذڪر ذاتي ڪر سدا سيني اندر- هن ڪڙي سان قلب کي تون صاف ڪر
۴- مڃ نصيحت منهنجي يار تون، ٿي غير کان بيزار تون
رڪ دل جو هڪ دلدار تون- ڪر حاصل رب جو پيار تون

نعت رسول مقبول ﷺ

- ۱- اسان جو نبي آهي خيرالوري
ٿيو عاشق مٿس آهي پاڻ خدا
دنيا زندگي خواهه قبر ۽ حشر ۾
لهي سار هر وقت ۾ مصطفيٰ
حشر ۾ پڪارن نبي نفسي نفسي

ڪندو امتي امتي جي صدا
 نيڪن کي تڪيو آ عمل ۽ عبادت
 اجهو عاصين جو آ نور الهدي
 جيتو عشق عربي نه دل ۾ اچي
 عمل ۽ عبادت نه ڪجهه آ ادا
 رکي عشق احمد ٿي تابع سنت
 سوا پيروي ٿئي نه حاصل صفا
 الله بخش محبت مدني مير جي
 ڪيان سهڻن مٿان مال جند جان فدا

پير جي تعريف ۾ منقبتون

مشائخ طريقت جي مشهور چواڻي آهي ذڪر پيران تازه ايمان
 ڪند يعني شريعت جي عامل پير جي ياد سان ايمان کي تازگي ملندي
 آهي حضرت قبله سهڻا سائين نورالله مرقده پنهنجي قول ۽ عمل سان
 ثابت ڪري ڏيکاريو ته ڪين پنهنجي ڪامل پير سان ڪمال درجه جي
 محبت آهي.

پير کي نبي صلي الله عليه وسلم جو نائب، خادم، دين اسلام
 جو داعي ۽ مبلغ سمجهندي ان سان محبت رکڻ ۽ ان جي وصال کي
 پنهنجي لاءِ سعادت ۽ خوش نصيبي چوندي فرمائن ٿا.

- ۱- محبوب مدني گهڻو جو دل جان اچي ويو، واہ رنگ لڳي ويو
 نائب نبي ڄام جو مهربان اچي ويو، واہ رنگ لڳي ويو
 عربي ڪري احسان مڪو آهي اسان ڏي، مڪو آهي اسان ڏي
 معشوق احمد ڄام جو مهمان اچي ويو، واہ رنگ لڳي ويو
- ۲- خوشيون ڪيو ڙي جيڏيون پنهل پير آيو

سکيس سال جن لاءِ هلي هوت آيو
 اندر ۾ هيون باهيون، ڪوڪون آهون دانهون
 پچيم روز راهون پنهل ڪيچئون آيو
 ۳- آيا اڳڻ منهنجي آهن دوست دلي- سڪن ڏسڻ جنهن جي لاءِ ٿا ڪل وڃي
 اڄ ڪپڙن ۾ نه سمايان ٿو، نه قدم زمين تي مان پايان ٿو
 وڏا ڪرم قادر جا مان پايان ٿو- ويا درد الم سڀ غم لهي

ان زماني جي جهونن عاشقن جو چوڻ آهي (جن مان ڪي اڃا
 تاحال حيات آهن) ته پاڻ اهي شعر جذبه ۽ وجد جي علم ۾ ڪڏهن
 حضرت پير منا رحمۃ الله عليه جي روبرو ته ڪڏهن پريٽ جماعه
 ۾ پڙهندا هيا ته ڪي روئندا نظر ايندا هيا ته ڪي بي اختيار زمين تي
 مڇي وانگر لپتندا ۽ تڙپندا ڏسبا هيا، ڪم از ڪم اڄوڪي دور ۾
 ڪنهن به شاعر يا اديب جي ڪلام ۾ اهڙو اثر نه ڏسڻ ۾ ٿو اچي نه ٻڌڻ ۾.

اي نائب خيرالوري تنهنجو عزو اعليٰ شان آ
 سلطان جملہ اولياءِ مولا ڏنو توکي مان آ
 سر تنهنجي تي تاج رکيو مير محمد مصطفيٰ
 عربي سڏيو توکي منا معشوق ۽ دل جان آ اي نائب خيرالوري
 يا الله بخش مان گولن سندنو آهيان غلام
 دنيا عقيٰ ۾ غلامي حشر جو ميدان آ اي نائب خيرالوري
 ۳- فضلي فيض جو دنيا ۾ نعرو آ
 چمڪيو دين جو روشن ستارا
 وڌيل جھل سنڌي انڌو ڪار هئي
 گهٽيل دين جي رونق بازار هئي
 آئي رهبر جي ويو گلزار بڻي
 اڄ دين نبويءَ جو قرار آ

هر جاء شر شيطانيء جو شور هيو
 ڏاڍو گناهه خطائن جو زور هيو
 نڪي خوف خدا نه ڪجهه غور هيو
 اچي شيخ ڪامل دين جيارو آ
 الله بخش، خطا ڪر مسرور مٿا
 سينو صاف، قلب ٿئي معمور مٿا
 هجان مرشد وٽ مون منظور سدا
 سوا دوست تنهنجي پيو نه چارو آ
 ۴- واه سنڌ پنجاب ۾ بهاري ٿي
 جڏهن پير ڪامل جي نظر داري ٿي
 اهو خيرالوري جو فرمان آهي
 ٿيندو مجدد صديءَ ۾ هڪ جوان آهي
 ڪڍي بي ديني ڏيندو ايمان آهي
 آهي رحمت رب جي ساري ٿي
 ٿي هر جاءِ ذڪر جي تنو ارادا
 ٿيا متقي جي هوا ڳڻو ارادا
 لائي مرشد دل ۾ ڪاتار ادا
 هر جاءِ هو هو جي هڪاري ٿي
 الله بخش عشق انور جو
 مٺي مير مدني منور جو
 پرين پير پياري تنهن رهبر جو
 جنهن سنت نبيءَ جي جباري ٿي

حضرت پير مٿا رحمة الله عليه پنهنجي مريدن جي اسلامي
 احڪام مطابق تربيت ڪئي، جو انهن شادي غمي ۾ ٿيندڙ خلاف شرع
 رسم و رواج کي ختم ڪري ڇڏيو، نماز باجماعت، تهجد، دستار، ڏندڻ

۳- ٻين نبوي سنتن کي عام ڪيو، ان جو ذڪر ڪندي فرمائن ٿا

۴- اسلام جي ڪئي روشنائي پير منهنجي پير آ

سنت نبيءَ جي آجياڙي پير منهنجي پير آ

جڳ ۾ پيل پلڪار هئي، ڪجهه نه ڏٺي جي سار هئي

اچي دين جي سڌار ڪئي- سائين پير منهنجي پير آ

۵- منهنجي پير رنگ يار لائي ڇڏيا هن

نوان نينهن جا مڇ مڇائي ڇڏيا هن

ڪڍي شرڪ بدعه ڪيائين روشن جهان کي

سچو دين سنت جياڙي ڇڏيا هن

ڪامل پير اهو آهي جيڪو بنا لالچ طمع جي پنهنجي توجه

عنايت ۽ تربيت سان مريدن جي دل مان غير خدا جي محبت دور ڪري،

۽ خالق مالڪ جي محبت سان سرشار ڪري، ان جو ذڪر ڪندي فرمائين ٿا.

۶- پير ڪامل رهبر منهنجا دارون دل جو ڪن ٿا

دارون دل جو ڪن ٿا، پيسو هڪ نه وٺن ٿا

هڪ نظر سان لکين دليون پل ۾ روشن ڪن ٿا

غير محبت دور ڪري عشق الله جو ڏين ٿا،

مٿي محبت جام پياڙي جوش جذب ڏين ٿا

منجهه شوق شريعت عشق الهي مست ومست ڪن ٿا

الله بخش رک محبت تن جي رستو حق جو ڏسن ٿا

راهه طريقت وارث شريعت ثابت قدم رکن ٿا

تصوف ۽ طريقت جو هيءَ متفقہ مسئلو آهي ته مريد کي گهرجي ته ٻين بزرگن جي بزرگي، ولايت ۽ کمال جو به اقرار ڪري پر پنهنجي حق ۾ پنهنجي پير کان وڌيڪ فيض رسان ڪنهن ٻي کي نه سمجهي نه ته اهو پنهنجي پير کان فيضياب ٿي ڪو نه سگهندو، انهيءَ موضوع تي سندن شعرن مان ڪجهه قطعات

۷- پير پنهل يار تنهنجو مٿ نه ڏسان مان، اهو سچ ٿو چوان مان
فيض تنهنجي آڌر مچائي ملڪ ساري ۾ - حاسد کي سڙندو ۽ پڇندو ڦوڏ سان مان

پاڻ رسمي پيري مريدي کان بچڻ ۽ سوي سمجهي قرآن وسنت جي عامل پير جي بيعت ڪرڻ جي تلقين ڪندي فرمائين ٿا

۸- وڻج پير جاچي چٽائي ادا- ويل دين جو ڏئي ورائي ادا
ستل تنهنجي قسمت جڳائي ادا، سو پير وٺ تون پير
پير هجي صاحب شرع، با اتقا صاحب ورع
منجهه عشق محبت با اثر- سو پير وٺ تون پير
جنهن جي ڏسڻ سان ادا
اچي ياد ٿو رب العلي
ان طرح چيو خيرالوري- سو پير وٺ تون پير

طريقه عاليه نقشبنديه ۾ فاقه ڪشي، رياضتن ۽ محنتن مجاهدن بجاءِ شريعت ۽ سنه جي تابعداري ۽ پابندي تي زياده زور ڏنو ويندو آهي، ۽ ان نموني سالڪن کي ٿوري وقت ۾ باطني ترقي گهڻي حاصل ٿيندي آهي، پر شرط آهي ته مريد مخلص هجي، پير ڪامل جو بيعت هجي ۽ ان جي ٻڌايل طريقي مطابق شريعت مطهره جي پابندي ڪري ذکر ۾ مشغول هجي، خلاف شرع ڪمن کان دور رهي ته بقول حضرت امام رباني قدس سره اهڙو سالڪ ڪڏهن به محروم ڪو نه ٿيندو، حضرت سهڻا سائين قدس سره انهيءَ موضوع تي فرمايو

۹۔ نه محنت ڪرائي رياضت۔ آهي سخا جي سهڻي ڪي عادت
جيڪو اچي وڃي سو رڃي، سڄڻ آ سخي سخي

جيئن ته طريقت ۾ فنا في الرسول کان اڳ ۾ فنا في الشيخ جو
مقام آهي، پير جي محبت ۽ صحيح رابطي بعد ئي سالڪ جو فنا في
الرسول ڏانهن عروج ٿئي ٿو، ۽ فنا في الرسول بعد سالڪ کي پنهنجي
خالق مالڪ جو وصال ۽ قرب حاصل ٿيندو آهي، جنهن کي فنا في الله
چيو وڃي ٿو، انهيءَ سلسلي ۾ سندن هڪ ڊگهي شعر جون چند
مصراعون هن ريت آهن.

۱۰۔ پنهل پير سان جن پڪو پيچ پاتو۔ تنين جي دلين کي مولارنگ لاتو
پنهل پير جي دروڀا جي وڪامي، فنا ۽ بقا جو تنين درجو پايو
نبيءَ جي محبت جي تون عشق چاهين۔ محبت پير جو ڪراول يار سعيو
الله جي محبت ٿيندئي ڪين حاصل، جيتو پير سان تو ناھي نيھن لايو
سخا ۾ منهنجو پير مشهور ٿي ويو
جنهن جي فيض سان ملڪ معمور ٿي ويو
ڪري جو اشارو وڃي غير سارو
ڪٽيل قلب ڪارو روشن نور ٿي ويو
خدا پڇندو مون کان عمل ڇا ڪيو ٿي، چوندس رب فقط پير سهڻل مون ڪيو ٿي
سو حضرت خواجه محمد عبدالغفار آهي، منهنجو پير ڪامل..

سندن هي وزندار شعر طريقت توڙي شريعت جي عين مطابق
آهي جو اهل طريقت جي نظر ۾ سڄو سالڪ ۽ صوفي اهو آهي جيڪو
نيڪ، صالح ۽ شريعت مطهره جو عامل ته هجي پر پنهنجي ڪنهن عمل
يا نيڪي تي نازان نه هجي، ان کي آسرو ۽ ڀروسو هجي ته فقط الله
تعالٰيٰ جي فضل، رسول الله ﷺ جي شفاعت ۽ ڪامل مرشد جي قيادت
۽ اڳواڻي تي.

انهيءَ قسم جي عقيدت ۽ محبت جو ذڪر صحابه ڪرام رضوان الله عليهم اجمعين جي قول و عمل ۾ به ملي ٿو، چنانچه جڏهن صحابي رسول حضرت ذوالخو يصيرة رضي الله تعالى عنه رسول الله ﷺ کان پڇيو مَتَى السَّاعَةُ يَا رَسُولَ اللَّهِ اَيُّ الله جا رسول قيامت ڪڏهن ايندي، جواب ۾ پاڻ فرمايائون تہ وَمَا أَعَدَدْتُ لَهَا، تون لاءِ تيار ڪهڙي ڪئي آهي تہ صحابي سڳوري رضي الله عنه عرض ڪيو، لَا، إِلَّا أَنِّي أَحَبُّ إِلَهِ وَرَسُولِهِ پيو ڪجهه به نه، مگر هي (تيار ڪئي اٿم جو) منهنجي الله ۽ ان جي حبيب صلي الله عليه وسلم سان محبت آهي تہ پاڻ ڪريم ﷺ جن پنهنجي عاشق جي جواب تي خوش ٿي فرمايو "الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ جَنَّهُنَّ جِي جَنَّهُنَّ سَانِ مَحَبَّتِ هُونْدِي اهو ان سان گڏ هوندو.

حضرت پير منا رحمۃ الله عليه جي صحبت يافتہ فقيرن جا بعد وفات به قلب زندهه رهيا، ۽ زندگيءَ جيان قلب جي حرڪت جاري رهي ايتري قدر جو جنازه نماز بعد به گھڻن ذڪر وارن جي دل جي حرڪت بدستور باقي رهي (الحمد لله حضرت سهڻا سائين قدس سره جي بابرڪت زماني ۾ به هڪ نه پر سوين واقعا سوين ماڻهن مشاهدو ڪيا جو مرڻ بعد به دل ذڪر ڪندي رهي، اهڙي طرح ماضي قريب ۾ حضرت قبله سچڻ سائين مدظلہ جي خليفن سڳورن ۽ گھڻن خوش نصيب مريدن جا قلب مرڻ بعد به خدا جي ذڪر سان جاري رهيا) انهيءَ حقيقت جو ذڪر ڪندي فرمائين ٿا.

وَجِي رُوح نڪري مري دل نه ڏاڪر،
 قبر تا قيامت ڪري ذڪر خدائي
 ڪامل پير سان جن آ دلڙي اڙائي،
 رهن مست منجهه نينهن جي ٿا سدائين
 هن فاني دنيا جي بي ثباتي جو ذڪر ڪندي فرمائين ٿا
 دنيا جاڙي طالب دنيا چيز فاني
 دنيا لاءِ ڀلائي پنهنجو يار جاني

دنيا ڪي چيو ڏوند سرور سچي آ
 ڪتا ان جا طالب اها قدرداني
 دنيا آهي ملعون غضب ڪيل رب جي
 تون ان جو آن شيدا آ ڪيڏي ناداني
 آه حب دنيا گناهين سين سر
 دنيا ٿي ڪرائي سيئي ڪم شيطاني

نصيحت ڪندي فرمائڻ ٿا

رہ نہ دم ڏئي کان تون ڌار ادا
 منجهہ ذکر الہي گذار ادا
 رهي محبت ناھي عزيزن ۾
 سڳن پائرن چاچن قريبن ۾
 سچڻ دوستن پيارن شفيقن ۾
 آھي مطلب جو هر ڪو يار ادا
 يا الله بخش محبت جو جام مون ڪي
 ڪري مست پيئڻ سان مدام مون ڪي
 بخش فنا جو اعليٰ مقام مون ڪي
 وسري عيش دنيا ۽ گھر ٻار ادا
 ڪر الله جو عشق حاصل ٿي ادا بيدار تون
 جلد وٺ تون پير ڪامل ره نہ غافل يار تون
 جنهن ڪي نہ آھي عشق الله سو صفا حيوان آ
 ان ڪي سوا حب موليٰ سڏڻ غلط انسان آ
 جنهن نہ دل ۾ عشق عربي ڪامل نہ اھو ايمان آ
 رک عارفين سان يار صحبت سک اھو واپار تون

جيئن اڳ ۾ هيءُ عاجز عرض ڪري آيو آهي ته سيدي مرشدي حضرت سهڻا سائين نورالله مرقده جا اڪثر اشعار سندن مسند نشيني کان گهڻو اڳ جا ٺهيل آهن جن جي گڏ ڪرڻ يا شايع ڪرڻ جو ان زماني ۾ به ڪو اهم ڪم نه ڪيو ويو ته مسند نشيني بعد به طويل عرصي تائين ان جو ڪو جوڳو انتظام نه ٿي سگهيو، اڄ سندن اشعار ڪن فقيرن کي پر زبان ياد هيا ته وري ڪن وٽ ٿورا ڪي گهڻا شعر لکت ۾ موجود هيا، الله تعاليٰ جزاءِ خير عطا فرمائي حضرت صاحب نورالله مرقده جي حقيقي نائب سجاده نشين حضرت قبله صاحبزاده سچڻ سائين دامت برڪاته ۽ سندن مخلص مريد ۽ مشير خادم ۽ خليفه حضرت مولانا جان محمد صاحب رحمۃ الله عليه کي جن مان هر هڪ حضرت صاحب قدس سره جي زمانه اقدس ۾ ئي سندن منظوم ڪلام کي ميڙي سميٽي هڪ هنڌ گڏ ڪرڻ جي ڪامياب ڪوشش ڪئي مختلف فقيرن ۽ خليفن سڳورن وٽان ٽڙيل پڪڙيل شعر هٿ ڪيا، ۽ خوش خطي سان قلمي بياضن جي صورت ۾ نه فقط محفوظ ڪيا پر انهن جي تصحيح جي به پوري ڪوشش ڪئي، ۽ حضرت مولانا جان محمد صاحب رحمۃ الله عليه جي گڏ ڪيل قلمي نسخي (جيڪو هن وقت به راقم الحروف جي هٿ ۾ آهي) جي تصحيح ته پاڻ حضرت سهڻا سائين نورالله مرقده فرمائي، ڪٿي ڪٿي پنهنجي هٿ اکرڻ سان درستي فرمائي اٿن ته ڪن جاين تي حضرت صاحبزاده سچڻ سائين مدظله کي زباني ٻڌائي لکڻ جو امر فرمايائون ان نموني حضرت سهڻا سائين نورالله مرقده جي با برڪت اشعار جا به تصحيح ڪيل قلمي بياض تيار ٿيا، هن مجموعي جي اشاعت جي موقعي تي حضرت صاحب مدظله اهي ٻئي نسخا راقم الحروف کي ارزان فرمايا، جن کي سامهون رکي ”ڪلام ولي“ ترتيب ڏئي ڪمپوز ڪرايو ويو، ان کان علاوه پاڻ خليفه مولانا عبدالله سهارڻ فقير پوري ۽ خليفه مولانا حاجي محمد عثمان چنه ڪنڊياري واري (هنن ٻنهي بزرگن کي حضرت صاحب نورالله مرقده جا اشعار بر زبان ياد آهن ۽ وٽن ڪافي شعر لکت ۾ به موجود آهن) کي نظر ثاني جو امر فرمايائون ۽ ادبي اصلاح ۽ شعر و شاعري جي اصولن ۽ اسلوبن سان وڌيڪ مطابقت

پیدا ڪرڻ لاءِ هونهار عالم دين ۽ معروف شاعر الحاج مولانا محمد عاشق صاحب عباسي کي ارشاد فرمايائون، جن هڪ کان زياده ڀيرا مطالعہ ڪري مختلف مقامات تي مناسب تصحيح ڪئي اهڙي طرح ڪمپيوٽر جي ديدہ زيب ڪتابت، سفيده قيمتي کاغذ تي آفسيٽ جي اعليٰ طباعت، چار رنگي خوبصورت ٽائيٽل عزيز القدر سيد خالد محمود شاه صاحب سرڪيوليشن مينيجر سہ ماہي الطاهر جي تجربيہ ۽ ڏينهن رات جي محنت جو نتيجو آھن، اهڙي نموني هن پيش بها تحفہ جي معنوي خوين سان گڏ ظاهري خوين سان ھم ڪنار ڪرڻ ۾ گھڻن ڪرم فرمائين جو ساٿ حاصل رھيو.

عاجز کي قوي اميد آهي تہ قارئین ڪرام ضرور هن بابرڪت ڪتاب مان فيوض وبرڪات حاصل ڪندا، ۽ سٺي موت جي نتيجي ۾ اسين اھو سلسلو اڳتي بہ جاري رکنداسين، ان شاء الله تعاليٰ
۽ هيءَ بہ اميد ۽ آس اٿم تہ شال الله سائين پنهنجي پياري حبيب صلي الله عليه وسلم جي صدقي اسان عاصين جي عيبن، اوڻاين کان درگذر فرمائي جملہ مشڪلات کان محفوظ ڪري نيڪ مقاصد پورا فرمائي، ۽ ڪلام ولي کي اسان جي آخرت ۾ بخشش جو ذريعو ۽ وسيلو بنائي تہ ڪريم رب جي رحمت اڳيان ڪا دير ڪا نہ آهي
دوستانرا کجا ڪني محروم

توڪہ بادشمنان نظر داري

وصلي الله تعاليٰ علي حبيبہ سيدنا محمد وآلہ واصحابہ اجمعين

فقير حبيب الرحمن گبول طاهري،

ادارۃ المعرفة، درگاہ الله آباد شريف

۲۷ صفر المظفر ۱۴۱۷ھ

نمبر ۱ ذکر الله

تِلْهُه: صل علي شکر بندا ذکر خدا جو کر پيو تون - الله الله الله الله

صبح سانجھي عصر ۾ ڪر. ظھر ۾ ڪر ڇڙ ۾ ڪر الله الله الله

۱- چڙي ڪار بندا ڪر تون ياد الله،

اٿي ويٺي سستي ڪر تون ذکر الله،

تان ٿئي ٿون ٿون رڳ پر ٻولي تون هي تون الله الله

۲- رک ذکر ذاتي سان تون شوق ادا،

جاڳي عشق ربيءَ جو ڪو ذوق ادا،

رهي دائر دل ۾ سدا حق هو، الله الله.

۳- يا حبيب خدا تو جهڙو ڪو بهتر خوبرو،

ساء نه ٿيو نه آهي نه ٿيندو هو بهو،

رحمت عالمن صل علي نيڪ خو، الله الله.

۴- ساء احسان امت تي ڪروڙين ڪيو،

ڏني تعليم اسلام ايمان ڏنو،

تبليغ ڪيو جا بجا سو بسو، الله الله.

۵- آه پير منهنجو سرتاج ولي، جنهنجي زير سايه هن جمل ولي

رڪي طلب سچي ڪر سدا حق هو، الله الله.

نمبر ۲ ذکر الله

تِلھ: ذکر کر الله جو سدا يار تون،
گهڙي هڪ به غافل نه ره يار تون.

- ۱- زمين آسمان سڀ ذکر ٿا ڪن، رهين ڇو پيو غافل فقط يار تون.
- ۲- ذکر آه سرمايو ايمان جو، ڪري وٺ جي ڪرڻو ٿئي واپار تون
- ۳- ذکر کان گهڙي جي تون غافل رهين ٿيندين سنگتي شيطان جو يار تون.
- ۴- پڪي جانور سڀ ذکر ۾ رهن ٿي انسان ذکر نه ڪرين يار تون.
- ۵- ذکر ڪر الله جو تون بلڪل گهڻو، دنيا دين ۾ ٿئين عزت وارو تون.
- ۶- ذکر ڪن وٺ ٿن سج چنڊ تارا، مگر هڪ تون غافل شرم ڌار تون.
- ۷- ذکر آه رب جو اعليٰ اتم، پڙهي ڏس قرآن ۾ يار تون.
- ۸- دنيا ۾ ذکر کان جي منهن ٿا موڙن انڌا ٿين حشر ۾ ٿي هوشيار تون.
- ۹- الله بخش توفيق ذکر جي مونکي، ذکر ۾ وٺين ساه دلدار تون.

ذکر جي فضيلت ۾

مرشد هادي حضرت سهڻي ساءِ جي هن غزل سان اضافي تصنيف مصرع

سڏائڻ ڪر هميشه ڪر،	پلو ٿي ڪر ڪرڻو ٿي ڪر.
صبح سانجهي تون عصر به ڪر،	مغرب عشاءِ تون ظهر به ڪر.
ڳلي ڪوچ بازار به ڪر،	جهنگل جبل تون جهر به ڪر.
بر به ڪر بحر به ڪر،	هاڻي به ڪر پوءِ به ڪر.
منجهند آڏيءَ اسر به ڪر،	ڪري وٺ ڪر، ڪري وٺ ڪر.
دائم به ڪر قائم به ڪر،	روڊ رستي تون گهر به ڪر.
مسجد مدرسه گهر به ڪر،	ظاهر باطن ڳجهو به ڪر.
هيٺ مٿي اندر به ڪر،	هتي به ڪر هتي به ڪر.

نمبر ۳ ذکر الله تعالیٰ

الله: ذکر کر ذکر کر ذکر کر ذکر کر
فکر کر فکر کر فکر کر فکر کر.

- ۱۔ تڻي ذکر کان ٿي دل روشن جلي، وڃي غير محبت ٿي ساري هلي،
جاڳي عشق ربي تڻي خدا جو ولي، ذکر کر ذکر کر کر.
- ۲۔ ذکر کان اچي ٿو قلب کي قرار، ذکر نفس مارڻ جي لاءِ آ ترار،
ذکر کان پڄي تڻي ٿو شيطان بيزار، ذکر کر ذکر کر کر.
- ۳۔ گناهن کان قلب ٿي کار ويا، ٻڏي غير گند ۾ سي سارا ويا،
ذکر کان اداسي اوجارا ٿيا، ذکر کر ذکر کر کر.
- ۴۔ ذکر قلبي آه سڀني دردن دوا، ذکر کري تڻي ٿو گناهن کان بچاءِ
ذکر کان تڻي صحن دل جو صفا، ذکر کر ذکر کر کر.
- ۵۔ گرین چو ذکر ۾ تون سستي تاخير، چيو رب منهنجو ذکر کيو ڪثير،
ذکر قلب جو آه ڪثير دل پذير، ذکر کر ذکر کر کر.
- ۶۔ ذکر قلب بلڪل آ نعمت عجيب، ٿئي جنهن کان طالب ٿو حق جو حبيب
کر پير مغان هت ڪو ڪامل طبيب، ذکر کر ذکر کر کر.
- ۷۔ اسان جا قلب ڪٽيل ڪارا هيا، پريل غير گند ۾ سي سارا هيا،
اچي پير ڪامل او جارا ڪيا، ذکر کر ذکر کر کر.

- ۸- سواء پير جي دل نه ڏاڪر ٿئي، توڙي ڇلا رياضت عمر پير ڪري،
نظر پير جي دل کي ظاهر ڪري، ڏڪر ڪر ڏڪر ڪر.
- ۹- وڃي پير کي ڪر ادا هي، تون حال، ڏٺي لڳ مون بدڪار تي نظر پال،
ڪري توجه ڏيندو ڏک ٿال، ڏڪر ڪر ڏڪر ڪر.
- ۱۰- نظر پير جي آ مثل دليين دوا، ظاهر باطني مڙني مرضن شفا،
ڪري ٿي قلب کي سا روشن صفا، ڏڪر ڪر ڏڪر ڪر.
- ۱۱- جيڪو پير سان ٿو ادا محبت رکي، تنهنجو قلب منجهه عشق رب جي رچي
خدا جو قرب پوءِ ٿو بي حد ڏسي، ڏڪر ڪر ڏڪر ڪر.
- ۱۲- جيترو پير جو ڪونه ڇاڪر ٿئي، قلب زور تنهنجو نه ڏاڪر ٿئي،
رڪ صدق تان لطف ظاهر ٿئي، ڏڪر ڪر ڏڪر ڪر.
- ۱۳- ڏڪر ڪان ٿئي دم تون غافل ادا، امر فاذ ڪروني آه نازل ادا،
ڏڪر ڪر سدا ره تون شاغل ادا، ڏڪر ڪر ڏڪر ڪر.
- ۱۴- الله بخش مون کي محبت پير جي، رهان دائم گولو ٿي در پير جي،
رهي راضي مون ڏانهن دل پير جي، ڏڪر ڪر ڏڪر ڪر.

نمبر ۴ ذکر اللہ تعالیٰ

تِلہ: غافل تون نہ غفلت کر ذکر کر اللہ دا،
صبح و مسا خواہ شام و سحر دائر ہک اللہ دا۔

- ۱- ذکر کرے جن و بشر، مرغ و ماہی حجر و شجر،
زمین آسمان شمس و قمر، کجھہ شرم ڈار اللہ دا۔
- ۲- غافل غفلت چوڑ تون، دنیا کنون منہن موڑ تون،
سانگی دنڈے سپ توڑ تون، کر فکر یاد اللہ دا۔
- ۳- ذکر کما ج ذاتی، پائے اندر وچ جھاتی،
رہے رب بنانا باقی، ٹی محب خاص اللہ دا۔
- ۴- اللہ ہے فرمایا، حکم حقانی آیا،
نجات دا ہے پایا، ذکر کشیر اللہ دا۔
- ۵- سیم و زر صدقات سے، نیکی جنگ جہاد سے،
ہر عمل خواہ خیرات سے، اعلیٰ ذکر اللہ دا۔
- ۶- ستي کڑے کر تون ذکر، بیٹی تریئے کر تون ذکر،
تنہا جمع کر تون ذکر، ہر وقت پاک اللہ دا۔

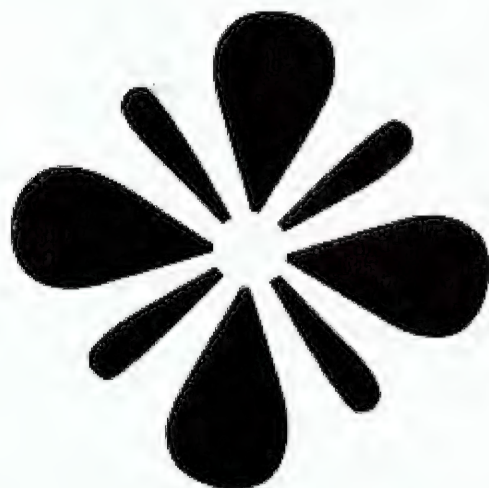
- ۷- هڪ نال معجب ۽ رڪ،
دل ڏاڍو دلچسپ ۽ رڪ،
هنر شڪائي تيز رڪ،
تي ناظر هڪ نگاه ڏا.
- ۸- پورل پير غفاري آيا،
جڳا هڪون چارنگ لايان،
جنهنن سرده قلب جويان،
سبحان رب الله ڏا.
- ۹- جي تون سچا غفاري،
رڪ منهنجي ڏي پياري،
تو چوڙ دنيا ڏي پاري،
هنن تارنڪ ماسورا الله ڏا.
- ۱۰- بيا الله بخش ڏاڪر دل،
غيسر هڪٽون جا طاهر دل،
خاتون خدا جا ڏاڪر دل،
هنن رب مٽاڻي الله ڏا.

نمبر ۵ نعت رسول

قله: اسٿان جو نبي آه خير الوري
ٿيو عاشق مٿس آه پاڻ خدا.

- ۱- دنيا زندگي خواه قبر ۽ حشر ۾، لهي سار هر وقت ۾ مصطفيٰ.
- ۲- حشر ۾ پوڪارن نبي نفسي نفسي، ڪندو امتي امتي جي صدا.
- ۳- نيڪن کي تڪيو آه عمل ۽ عبادت، اجهو عاصين کي آ نورالهدئي.
- ۴- جيتو عشق عربي نه دل ۾ اچي، عمل ۽ عبادت نه ڪجهه آ ادا.
- ۵- رڪي عشق احمد ٿي تابع سنت جو، سواءِ پيروي ٿئي نه حاصل صفا.
- ۶- الله بخش محبت مدني مير جي، ڪيان سهڻي تان مال جند جان فدا.

نمبر ۶ نعت شریف

تِلھ: هي جڳ صدقي، هو جڳ صدقي،
چائو نبين جو ته امام اولاً قائم ٿيو اسلام.

- ۱- عربيءَ کي مولا عرش گهرايو،
ڏس مدنيءَ جو تون شان،
نعلين نه لاه تون، قدم گهماءِ تون،
وڌي ان جي عزت تمام اولاً قائم ٿيو اسلام.
- ۲- يار اوک صديق افضل
شامل غار رفيق
ساڻ گڏ سرور، منجهه روضي اطهر،
پهلو به پهلو آرام اولاً قائم ٿيو اسلام.
- ۳- عمر عادل سڀ کان فاضل،
ڪامل قرب ڪمال،
جنهن ڪفر کي توڙيو، دين کي جوڙيو،
شمع سندنو اسلام اولاً قائم ٿيو اسلام.
- ۴- حضرت عثمان جامع قرآن،
ڪاڻ ضياءِ ايمان،
نياڻو نبيءَ جو، شاه مڪي جو،
مٿس راضي عربي ڄام اولاً قائم ٿيو اسلام.
- ۵- شاه مردان شيريزدان،
شاه علي هسوار
باب علم جو بحر حلم جو،
ولين جو ته امام اولاً قائم ٿيو اسلام.
- ۶- عرض ڪيان ٿو،
يا حضرت الله بخش تمام،
صدقي اصحابن، ولي امامن،
پيار محبت جو ڄام اولاً قائم ٿيو اسلام.

نمبر ۷ امت شريف

تلهه: تنهنجي صورت جو ڇا ڪيان بيان مٺا،
تو تان شمس کي ڪير هو قربان مٺا.

- ۱- گل برگ بدن اڃا به سازگه تير، چهره زيباده روشني از نور بدر،
صدقتي سسوار شخصي تير، تو تان گهور ڪيان سڀ قربان مٺا.
- ۲- ڏسي تجلي موسي هڪ امت تير، تنهنجي چهرې جڳ کي امت ڪير،
جنهن پسيو سسوار هڪ امت تير، تنهنجي مت نه ماهه ڪنڪان مٺا.
- ۳- اهي نين نرگسي توهي ڌاريا هن، لکين مفت غريب تن ماريا هن،
ڪيئي ڦٽيا هن ڪيئي گهايا هن، ڪري نظر تين جو ڪر در مان مٺا.
- ۴- سچو نائب اوهان جو غفاري آ، جنهن سنت پياري جيساري آ،
جنهن امت اوهان جي ستاري آ، ڪهڙا ٿورا مڃا تنهنجا اعشان مٺا.
- ۵- ڏسي حسن تنهنجي جي هڪ هڪ، تيسا مشتاق پري ۽ جن ملڪ،
تنهنجي مدح ثنا منجهه ارض فلڪ، اهڙو ڪونه ٿيو ڪو انسان مٺا.
- ۶- حضرت الله بخش تنهنجو ثنا خوان هجان،
جيستو جيستو منجهه جهان هجان،
تنهنجي صحبت ۾ مان مستان هجان،
تنهنجي در تي رهان ٿي دريان مٺا.

نمبر ۸ منقبت شريف

تله: اسلام جي ڪئي روشنائي پير منهن جي پير آ،
سنت نبيءَ جي آ جياڙي پير منهن جي پير آ.

- ۱- جڳ ۾ پيل پلڪار هئي، ڪجهه نه ڏٺي، جي سار هئي،
اچي دين جي ستار ڪشي، ڏني دينداري پير منهنجي پير آ.
- ۲- جت شيطان هئا ڏيرا ڪيا، لڳي اسلام جا اڄ نصرا ويا،
ڪشي ٽپڙ منهن ڪارا پڳا، ڪشي خبرداري پير منهنجي پير آ.
- ۳- جت ڏڪر خدا نه بانگ هئي، شيطاني ساري راند هئي،
اڄ شريعت جي پڪي سانگ ٿي، ڪشي قربداري پير منهنجي پير آ.
- ۴- پليل اسان کان هيو خدا، هٿاسون دين کان پيل جدا،
آئي رهبر ٿي حاصل خدا، ڪشي غمخواري پير منهنجي پير آ.
- ۵- شريعت سنو نه شوق هيو، نه خوف خدا نه غم هوت هيو،
گناهن جو پيل سارو طرق هيو، ڪشي چوٽڪاري پير منهنجي پير آ.
- ۶- ويا بخت اسان جا اڄ ڪلي، ويا گهر وٺي رهبر ملي،
ڏيڪاريائون اچي رب جي ڳلي، ڪشي نظرداري پير منهنجي پير آ.
- ۷- اٿو مهر جو اسان تي ڪڪر، ٿيو ملڪ سارو سبوتر،
ٿي هر جاءِ آبادي ويو ڏڪر، ڪشي آب ياري پير منهنجي پير آ.

۸- هلي ذکر ذاتي ٿا ڏسن، ڪٽيل قلب ڪارو ٿا روشن ڪن،
پائي نه پئسو هڪ گهرن، ڪٿي رهنمائي پير منهنجي پير آ.

۹- رڪي سڪ سچي جي ايندا هلي، ٿيندي دل انهن جي روشن جلي،
ٿيندي دين دنيا تن جي پلي، ڪٿي دلداري پير منهنجي پير آ.

۱۰- يا الله بخش محبت جي عطا، دل منهنجي ٿئي روشن صفا،
رهان پير جو گولو سدا، رڪي پڪي ياري پير منهنجي پير آ.

نمبر ٩ منقبت شريف

تِلھ: اي نائب خير الوري تنهن جو عؤ عاليشان آ،
سلطان جملہ اولياء مرلا ڏنو توکي مان آ.

- ۱- محبوب تون مرغوب تون مطلوب مدنيءَ مير جو،
مننار تون دلدار تون، داور ڏنو توکي دان آ.
- ۲- سر تنهن جي تي تاج رکيو مير محمد مصطفيٰ،
عربيءَ سڏيو توکي منا، معشوق ۽ دلجان آ.
- ۳- فيض تنهن جي جي آڌور ساري ملڪ ۾،
منڪر ويو آهي جلي حاسد سڙيو حيران آ.
- ۴- ڏي تون پيالو پُر ڪري منہ محبت جو منا،
جاڳي نشو اڃ نينهن جو ٻي طلب اصلي ڪانه آ.
- ۵- عجب سخا جي آ چالي اچن سائل پيا هزار،
ڪر سخيا اها سخا جا تنهنجي شايان آ.
- ۶- واه سخا سرور تنهن جي مشهور ملڪان ملڪ ٿي،
نوشيروان آهي لڄي حاتم به خود حيران آ.
- ۷- سائل آهيان سهڻل تنهن جو ڪانه گهرجي ٿي دنيا،
دين پور ۾ دوست تنهن جو قيام ۽ مڪان آ.
- ۸- يا الله بخش مونکي گولن سندو آهيان غلام،
دنيا عقبِي ۾ غلامي حشر جو ميدان آ..

نمبر ۱۰ منتخب شريف

تلهه: پير پيارا اندر جا نارا ساهه جا سينگار سھڻا يار،
پنھل سائين ڳلي چالائين دل جا دليند دلبر يار.

۱- گڏ رهڻ ۽ گڏ هجڻ ۽ گڏ گهٽڻ ۾ واهه مٽاءِ،
ڪر نه ڏوري رهي حضور ڇهرو نوري هر دم يار.

۲- گڏ رهڻ ۽ گڏ هجڻ پيا گڏ گهٽڻ پيا سڌائين گڏ،
گڏجي گهاريون، گڏ گذاريون، سفر حضر ۾ سھڻا يار.

۳- تنهن جي محبت تنهن جي صحبت مڪن ماڪي ڪان يار مٺي،
عيش دنيا خواه بهشت عقبې گهاريان توتان سھڻا يار.

۴- تنهن جي محبت تنهن جي الفت روح منهن جو جسو جان منهنجو،
دين منهن جو ايمان منهن جو آهي مذهب ملت سھڻا يار.

۵- گوشت ۾ تنهن جي پوست ۾ تنهن جي هوش ۾ تنهنجي محبت مون،
خوراڪ منهن جي پوشاڪ منهنجي ڀڻ موت حياتي سھڻا يار.

۶- کلڻ تنهنجو ۽ ڏسڻ تنهنجو گهٽڻ ۽ گهٽڻ سارو تو،
غذا روح سنڌي دل مجروح سنڌي ملهه نه اهڙي ٻي ڪا يار.

۷- ڏينهن اول جي روز ازل جي تنهنجي گسولي ٻي نه ٻولي،
لون لون رڳ ۾ خون جگر ۾ تنهنجي آهي الفت يار.

۸- ٿئي دور بياني غير جدائي رهي هڪ هڪائي هر دم يار،
عطا عشق اهو ڏي صدق اهو پڪو سبق اهو تون سھڻا يار.

۹- يا الله بخش مونکي عشق محبت پير مٺي منهار سنڌو،
جيئتر جيان مان ساه ڏيان ٿي روح روان منجهه محبت يار.

نمبر ۱۱ منقبت شريف

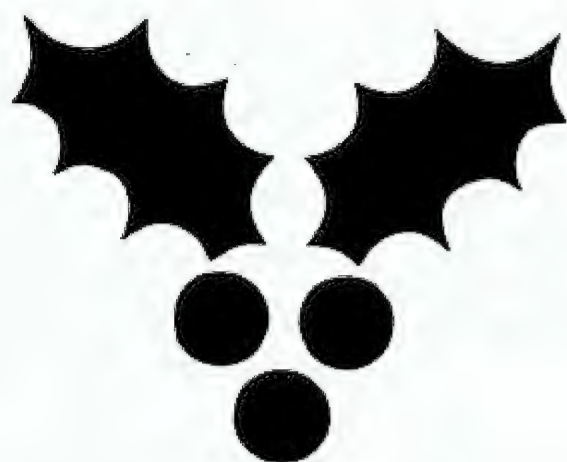
ٿلهه: خوشيون ڪيو ڙي جيڏيون پنهل پير آيو،
سڪيس سال جن لاءِ هلي هوت آيو.

- ۱- سڪندي رهيس مان، پڇندي رهيس مان،
ڏسندي رهيس مان، سڄڻ سانگئون آيو.
- ۲- اندر ۾ هيون باهيون، ڪوڪون آهون دانهون،
پڇيم روز راهون، پنهل ڪيچئون آيو.
- ۳- اڏايم ٿي ڪانگا، پڇيم پنڌ لانگها،
نوان روز سانگا، ڏورئون نظر آيو.
- ۴- سرتيون سڀ پينر، آڻي مشڪ عنبر،
خوشي ڪيو ڙي گهر گهر، پنهل ويڙهي آيو.
- ۵- پوريون ٿيون اميدون، ٺريون خوب ديدون،
عیدن ۾ ٿيون عيدون، مولا رنگ لايو.
- ۶- ويو درد دوري، سڄڻ ٿيو حضوري،
ڏسو چهرو نوري، پنهل آيسايو.

۷- ڏنو ٿي جي مهڻا پايان مون ٿي ڳهڻا،
ڏسو سڄڻ سهڻا شمس پي شرمايو.

۸- سهڻل جان ڏسي ٿو، دلين کي لٽي ٿو،
عقل مت کسي ٿو، سمجهي ديد لايو.

۹- الله بخش هڪڙي سڄڻ جي مون سڪڙي،
دامن مون آ پڪڙي، سڄڻ سان رهايو.

نمبر ١٢ منقبت شريف

ڦلهر: خدا کي جي پيارو ڪو دلدار آهي،
منهن جو پير ڪامل سو منٺار آهي.

- ١- دنيا ۾ پيا به هن هزارين ولي، جن کي ولايت جي سند ملي،
پر سڀني جو سرتاج سردار آهي.
- ٢- ولين کيو کيس پنهنجو شاه آهي، اسان رعيتي تنهن جو سپاه آهي،
کيو مولا توکي ڪل جو مختيار آهي.
- ٣- ڪيان ڇا وصف سندس رخ منور، جنهن کان شرمندو آ شمس و قمر،
اهڙو ڪونه جڳ ۾ حسندار آهي.
- ٤- سهڻي شاه فضل جو آ سهرو سچو، اهو شرف ٻئي نه ڪنهن کي مليو،
سچو شاه فضل جو سو پڳدار آهي.
- ٥- ڪيائين مال جند جان فدا فضل تان، رهيو هڪ نه ساعت جدا فضل کان،
ڪري ڪم صديقي ٿيو سچار آهي.
- ٦- خدا پڇندو مونکان عمل ڇا ڪيو ٿي، چوندس رب فقط پير سهڻل سون ڪيو ٿي،
حضرت خواجه محمد عبدالغفار آهي.
- ٧- الله بخش مستي مدامي مونکي، پياريو مٿي محبت دائمي مونکي،
نشي نينهن جو جنهن ۾ خمار آهي.

نمبر ۱۲ منقبت شريف

تله: اچي مل پنهل پيارا دل جا دلبر پيارا،
گڏجي يار گذاريون، کامل قرب قرارا.

- ۱- تو رمز سهڻل جلائي، ٿي بي وس دل مون کسائي،
هاڻي جانب ڪر نه جدائي، رليسا رهون دلدارا.
- ۲- جڏهن پيچ پنهل توسان پيو، مائت وطن مون سڀ ڇڏيو،
هڪ تنهن جو وڃي رهيو تڪيو، هاڻي سڄڻ ڪر نه ويسارا.
- ۳- ڦرين تنهن جي آهي ڪٺو، ٻيو ڪونه لڳي ٿو ڪو مٺو،
هاڻي پري رهڻ ناهي سٺو، گڏ رهون منڻارا.
- ۴- تون دلبر دل جو جاني، سهڻو ماهه ڪنعاني،
تنهنجي مٿ نه ٿيو ڪو ٿاني، عرب عجم ملڪ سارا.
- ۵- تنهنجي ثنا منجهه افلاڪ آ، تنهنجي حسن جي هر جاءِ هاڪ آ،
ٿيو شمس شرمناڪ آ، بلخ روم بخارا.
- ۶- توتي عاشق پاڪستان آ، تنهنجي مدح هندوستان آ،
شام مصر حيران آ، چين ۾ چرچا سارا.
- ۷- الله بخش ڪل خطائون، مرشد منهن جون مٽايون،
سٺي عاجز جون هي آهون، ڪرم ڪر ڪو هيارا.

نمبر ١٤ منقبت شريف

تلهه: محبوب مدني گهوت جو دلجان اچي ويو، واه رنگ لڳي ويو،
نائب نبيءَ ڄام جو مهربان اچي ويو، واه رنگ لڳي ويو.

١- قطب ارشاد غوث زمان آهي لقب لائق جو لقب لائق جو،
سرتاج سخي سرور سلطان اچي ويو.

٢- عربيءَ ڪري احسان مڪو آهي اسان ڏي مڪو آهي اسان ڏي،
معشوق احمد ڄام جو مهمان اچي ويو.

٣- دل هئي غمناڪ ڏاڍي مرضن ماري ڏاڍي مرضن واري،
لهي ويو ارمان جو درمان اچي ويو.

٤- جڳ ۾ هي اونڌهه انڌوڪار چوڌاري انڌوڪار چوڌاري،
اڀريو روشن سج سو تابان اچي ويو.

٥- خناس ڪري خراب هيو شور مچايو هيو شور مچايو،
پڇي ويو شيطان جو پهلو ان اچي ويو.

٦- قلب سياه دليون دور هيون، راه ربيءَ کان هيون راه ربيءَ کان،
قلبن جو اوجار سخي جوان اچي ويو.

- ۷- دڪ دور ٿيا سڪ آيا ٿي، هر جاءِ بهاري ٿي هر جاءِ بهاري،
آيو ابر باران جو ويران وسي ويو.
- ۸- ڪيئي قيصر نواب ٿيا در جا سلامي ٿيا در جا سلامي،
شاہ شاهان حڪمران اچي ويو.
- ۹- عربيءَ ڪري پڳدار رهايو سرور سنڌ ۾ رهايو سرور سنڌ ۾،
غريبن جو غمخوار نگهبان اچي ويو.
- ۱۰- الله بخش انعام آهيان مداحي سڄڻ جو، آهيان مداحي سڄڻ جو،
ڪيان ڇا مان قربان جو جانان اچي ويو.

نمبر ١٥ منقبت شريف

ٴللہ: پير پنهل يار تنهنجي مٽ نه ڏسان مان،
 اهو سچ ٿو چوان مان.
 فيض مٺا تنهنجو جهت پٽ ٿو ڏسان مان،
 اهو سچ ٿو چوان مان.

- ١- نائب نبيءَ ڄام جو آهين تون پيارو، آهين تون پيارو،
 خاڪ قدمن جي اکين ۾ ٿو وجهان مان.
- ٢- فيض تنهنجي جي ڏور پئي ملڪ ساري ۾ پئي ملڪ ساري ۾،
 حاسد کي سڙندو ۽ پچندو ٿو ڏسان مان.
- ٣- شان تنهنجو الله ڪيو اعليٰ اڪمل ڪيو اعليٰ اڪمل،
 در سندا دربان ٿو خاقان ڏسان مان.
- ٤- فيض سخي جوان تنهنجو افلاڪ زمينين افلاڪ زمينين،
 سخا سندي ساراهه سچڻ ڪهڙي ڪيان مان.
- ٥- حاسد سڙيا حسد کان ڪن جي به گلا ٿا ڪن جي به گلا ٿا،
 دل چاهي ٿي تن کي سزا سخت ڏيان مان.
- ٦- ”الله بخش“ مونکي ڄام محبت جو مدامي محبت جو مدامي،
 تنهنجي نينهن ۾ نادان ٿي مستان رهان مان.

نمبر ۱۶ منقبت شريف

ٿله: توکي ڳالهه ٻڌايان سڄي سڄڻ آهي سخي سخي.

- ۱- فياض وڏو آ فائق، ڪري لطف لکن سان لائق،
ڏس هيڪر هلي تون اچي.
- ۲- نه محنت ڪرائي رياضت، آهي سخا جي سهڻي کي عادت،
جيڪو اچي وڃي سو رچي.
- ۳- واه عجب سخا جي چالي، ڇڏي ڪونه اصل ٿو خالي.
مشهور ملڪن ۾ آ لکي.
- ۴- آهي حاسد ڏکيو ويچارو، پر سڄڻ سدائين سويارو،
وئي هر جاءِ آ ڏور مچي.
- ۵- ڳلا خور ڪرين ٿو ڳلا تون ڪائيندين خوب حشر ۾ سزا تون
ڪر توبه وڃين تون بچي.
- ۶- ٻڻ مانجهي مرد مستانو، جيئن شمع تي پروانو،
وڃ پرت پنهل ۾ پچي.
- ۷- آهي فيض سڄڻ جو قرارو، اونهارو خواه سيارو،
جيئن چيٽ تيئن آ ڪتي.
- ۸- ”الله بخش“ محبت قائم، رهيو دوست رحمتپور دائم،
اها ڳالهه ٿي آ پڪي.

نمبر ۱۷ منقبت شريف

تله: آيا اڳڻ منهنجي آهن دوست دلي،
سڪن ڏسڻ جنهن جي لاءِ ٿا ڪل ولي.

۱- دل ناز دلبر جي گهائي هئي، سڪ سوز سڄڻ جي سڪائي هئي
دردن دونهن دل ۾ دکائي هئي، ڏني بادءِ صبا هيءُ خبر ڪلي.

۲- دلبر دير الائي چو لائي هئي، دلڙي طعنن ڏاڍي ٽپائي هئي،
اڄ يار وصل جي آ وائي ٿي، ٻڌي حاسد جا ويا هن جيرا جلي.

۳- رهندو يار بنا ته مونجهارو هو، کائڻ گهمڻ نه لڳندو پيارو هو،
اڄ يار سندو آ نظارو ٿيو، ٿڌي يار وصل جي آ هير گهلي.

۴- ٿيو بخت منهنجو اڄ سوايو آ، ڪامل قربتون قدم گهمايو آ،
ٿيو خاص رحمت جو اڄ سايو آ، دري بهشت سنڌي اڄ آهي ڪلي.

۵- اڄ ڪپڙن ۾ نه سمايان ٿو، نه قدم زمين تي مان پايان ٿو،
وڏا ڪرم قادر جا مان پايان ٿو، ويا درد الم سڀ غم لهي.

۶- جڏهن دلبر ڏي مان نهاريان ٿو، لڪ احسان ڏئيءَ جا مان پايان ٿو.
هر هر حمد اهو مان ڳايان ٿو، مليو غوث زمان سچو دوست دلي.

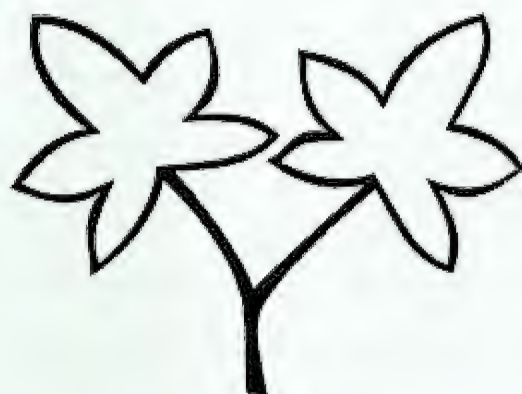
۷- يار اچڻ سان ئي ڪو رنگ لايو آ، نئون نينهن اندر ۾ سمايو آ،
مڇ محبت جو واه مڇايو آ، وئي منصور واري آهي مامَ ڪلي.

۸- لڳي الله الله جا ويا نعر آهن، آيا نائب نبيءَ جا پيار آهن،
ڏسي مؤمن ٿيا خوش سار آهن، ويا مُنڪر جا هن هوش رلي.

۹- ويهي آ فيض سخا جي بازار ڪلي، ڪن مفت عطا ڏين ٿا هوڪو هلي
ويهي جوش جذبي جي آ ڏور لڳي واه جوان سخي تون درياه دلي.

۱۰- اهڙو جوان سخي مون ڪونه ڏٺو، هلي گهر گهر چوي ٿو انعام وٺو،
جيڪو وٺي ٿئي سو مسلمان پڪو ڏيکاري عشق شرع جي ٿو يار ڳلي

۱۱- يا الله بخش محبت جو جام مونکي رک شرع تي ثابت مدام مونکي،
رهي راضي مرشد تمام مون تي، چوي تو سان محبت آهي دلي.

نمبر ۱۸ منقبت شريف

تله: منهن جا بخت بلڪل ڀلائي ڀلاهن
گهر ويٺي دلبر اچي مون ملياھن.

- ۱- جنهن جي حسن تي شيدا شاه و گدا سڀ،
اهڙا حسن پرور ڳلي مون لڳاھن.
- ۲- جنهن جي حسن ماھتاب مجنون بنايا،
ڪري مهر محبت مون سان اڄ ڪلياھن.
- ۳- جنهن جي در تي دانهين خاقان خسرو،
اهڙا شاه عالي اڳڻ مون لڻاھن.
- ۴- نظر ناز جنهن جي ڪيئي محب گھايا،
اڪيلا ملاقي مون سان اڄ ٿياھن.
- ۵- ڪيم عرض دلبر لکين لطف تنهنجا،
منهنجا حال بلڪل گرا ۽ گنداھن.
- ۶- چيائين چريا چپ ڪر توکي خبر ناھي،
فضل آسان سان ته برا پي ڀلاھن.

۷- ڪيم عرض سهڻا اهو ڪلڻ ڪنهن سيڪاريءَ،
چيائين سيڪاريل فضل جا اهي ڍنگ سڀ چالا هن.

۸- چيم مور سهڻا تنهن جي تور آهي،
چيائين لئن دل جا هي رنگ آ هن.

۹- يا الله بخش محبت اطاعت پير جي مون،
ڏسي گهر ۾ دلبر نيڻ مون ٿريا هن.

نمبر ۱۹ منقبت شریف

تِلھ: آيا اڱڻ منهنجي هن دلدار ادا،
پئي ٿي حمد پڙهان لک لک بار ادا.

- ۱- صد مرحبا دلبر آيا هن، وڏا ڪرم قادر جا مون پايان هن،
مشڪ يار عطر ڪي وسايا هن، اچي ٿي بهشتي هوا جي هٻڪار ادا.
- ۲- صد مرحبا رهبر آيا اڃ، سهڻا مور مجلس ۾ آيا اڃ
نوان نينهن نظارا هن لايا اڃ، ڪهڙي وصف ڪيان مان پچار ادا.
- ۳- آيا اڱڻ اڃ مون عجيب آهن، جيڪي خاص خدا جا حبيب آهن،
ظاهر باطن روحاني طبيب آهن، ڪن نظر چٽا سو بيمار ادا.
- ۴- آيا دوست خدا جا پيارا هن، آيا دين نبيءَ جا جيارا هن،
ظاهر باطن ڪيا جن سڌارا هن، ڪلي فيض فضلي دربار ادا.
- ۵- رکي صدق ادا ويهه مجلس ۾، وسي مينهن رحمت ٿو ادا مجلس ۾،
ٿئي ٿي خاص سخا اڃ مجلس ۾ موڪليو ابر فضل آ غفار ادا.
- ۶- ملي ٿي مفت دوا آزمائي ڏس، ذڪر قلبي يار ڪمائي ڏس،
پنهنجي حالت پوءِ ورائي ڏس، ڏيندين ڏس ٻين ڪي صد بار ادا.
- ۷- هلي بنا پئسي ٿا دارون ڪن، دليون ڏاڪر قلوبن ڪي روشن ڪن،
ٿورو احسان طمع ذري جو نه رکن پاڻ ڏاڍو ڪن ٿا پيار ادا.
- ۸- يا الله بخش محبت جو جام مونڪي، ڪري مست پيئڻ سان مدام مونڪي،
بخش فنا جو اعليٰ مقام مونڪي، وسري عيش دنيا گهر بار ادا.

نمبر ۲۰ منقبت شريف

قلهه: آيو ڪامل قربتون قدم ڪشي، صدقي ساه ڪيان ٿيان پيرن پشي.

۱- ٿي آ خاص عنايت نصيب ڪليو، اچي اڱن خدا جو حبيب لٿو،
جن لاءِ سال سڪيس سو آ محب مليو، پنهل ماڳ آيو ويو هو سانگ ڪشي.

۲- اها دائر ڏٺيءَ کي پوڪار هئي، اها تات تمنا صدار هئي،
انتظاري اچڻ جي هر وار هئي، آيو سائل جا سگهو سڏڙا سٿي.

۳- تنهنجي طلب لڳل سهڻا تار هئي، سک سوز اندر منجهه سار هئي،
دلڙي سڀ جي سڪايل يار هئي، هاڻي گڏجي گذاريون ٿي پري نه گهڙي.

۴- ڪيو آ قرب ڪوهيارل ٿي احسان ميان، ناهي مون وٽ ڇا مان قربان ڪيان،
صدقي سرڙو جسو هي مون جان ڪيان، پيءُ ماءُ مڏيون سڀ مال ڪشي.

۵- الله بخش سعادت غريبن کي، دائر دين پور رهائ عجيبن کي،
پنهل پاڙي ٽڪائج غريبن جي، اها آس اندر منجهه آهي گهڻي.

نمبر ۲۱ منقبت شریف

تِلَہ: آیو کیچئون پنہل چام کھی،
سارو ساک سلامت ساڻ صحیح.

- ۱- ڏاڍا ڏينهن سڄڻ تو لایا هئا، توريءَ ڏکيا ڏينھڙا گذاريا هئا،
روز پنڌ مون رند پڇايا هئا، ايڏي دل نه جدائي سهندي هئي.
- ۲- سوا تنهنجي نه سڄڻ قرار هيو، نڪي سينڌ نه سر مون سينگار هيو،
کائڻ عيش امن سڀ بيڪار هيو، مليا محب ته ويا سڀ غم لهي.
- ۳- پڇي راه ڏونگر مون ڏوريندس، ڪري پنهل پنهل مون ووڙيندس،
عزت ڪٽنب قبيلو مون گهوريندس، جهلتي جڳ جي پوندس ڪين رهي.
- ۴- ٺهندي يار نه ايڏي جدائي هئي، ڪئي پنهل تو ڏاڍي پڪائي هئي،
دل طعن ڏاڍي تپائي هئي، آندءِ الله رهنداسون گڏجي ٻئي.
- ۵- شب و روز ڌڻيءَ کي ٻاڏايو ٿي، هر وقت پنهل کي پڪاريو ٿي،
سڻي عرض الله اگهايو هي، آيو پاڻ پنهل منهن جي اڱڻ پيهي.
- ۶- ڌڻي چام پنهل هيا ڏينهن ٿيا، وريو وارو وصل محبت مينهن وسيا،
آيو هوت هلي ڪيڏا ڪرم ٿيا، گهوريان گهوت مٿان هي جڳ ٻئي.
- ۷- آيو وقت وصال وچوڙو ويو، سرتيون سهيليون گڏجي ڪو ميڙو ڪيو
آڻي مشڪ گلاب سرهر ويڙهو ڪيو، ڪيو قربان پنهل تان جند جان سڀني.
- ۸- ڪيڻي الله بخش احسان ٿيا، مليا سڄڻ سک وارا پاڳ ڪليا،
ڪيا دين پور پر دوست ڊيرا پڪا، گهر گهر خوشي آهي عيد رهي.

نمبر ۲۲ منقبت شريف

تله: ڏيکاريو جڏهن سهڻل چهرو، شرمندو شمس ٿيو ميرو،
قمر قربان سڙ پيرو، سڄڻ وه وه مثل وه واھ.

- ۱- هند پنجاب مون دورڙيا هن، مصر شام يمن ووڙيا هن،
عجم ايران سپ ڏوريا هن، سڄڻ جهڙو نڪو وه واھ.
- ۲- گهڻا مون ملڪ گهميا هن، حسن وارا به مليا هن،
پر ڏنا اهڙا نه سڻيا هن، حسن دلبر بلي وه واھ.
- ۳- هر جاءِ هاڪ آ تنهن جي، طلب خود تات آ تنهنجي،
اٿان نه جاءِ آ ڪنهن جي، حسن جو شور بلي وه واھ.
- ۴- جڏهن نقاب سڄڻ کوليو، ظاهر ٿيو حسن جو جلوو،
شمس شرمائجي سچ ٻوليو، حسن جو تاج بلي وه واھ.
- ۵- رُخ روشن قمر تابان، ڪيان قربان جملہ جانان،
پسي حيران ٿيا خوبان، نزاکت ناز بلي وه واھ.
- ۶- دونالين ديد سَوَ ستيا، ڪيئي گهايا ڪيئي ڦٽيا،
ابرو سين سر ڪٽيا، ڪجل جي ڌار بلي وه واھ.
- ۷- واھ دندان درج دهن، ڪيان مون گهور دُر عدن،
لب ياقوت، سيمي تن، گلابي گل بلي وه واھ.
- ۸- زلف جي پيچ ڪيا اسير، ڪيئي شهباز لڪ شهمير،
سوين دانا وزير امير، ٿيا مستان بلي وه واھ.
- ۹- يا الله بخش عنايت تون، ثنا جي ناه طاقت مون،
پينو تي ڪر سخاوت تون، نوري نگاه ٿئي وه واھ.

نمبر ۲۲ مثبت شوي

- تله:** منهن جي پير رنگ يار لائي ڇڏيا هن،
نوان نينهن جا مچ مچائي ڇڏيا هن.
- ۱- رڪي مڪ سچي جي هلي يار ايندا،
دنيا دين جا غم مٽائي ڇڏيا هن.
- ۲- ڪڍي شرڪ بدعت ڪيائين روشن جهان کي،
سچو دين سنت جياري ڇڏيا هن.
- ۳- طبيبن حڪيمن جي ڪيا لادواها،
ڪري نظر پل ۾ ڇٽائي ڇڏيا هن.
- ۴- وڃي فيض فضليءَ جو ويو جڳ ۾ واڄو،
ڏٺي جوش جذبا وڃ وڄائي ڇڏيا هن.
- ۵- لڳي نقشبندين جو ويو يار نعرو،
لکين قلب مرده جياري ڇڏيا هن.
- ۶- هيو ملڪ ويران ٿي آباد ويڙو،
جهنگل رڻ پٽ پي وسائي ڇڏيا هن.
- ۷- وائي ذڪر جي هر طرف کان اچي ٿي،
گندا ڪم رسمي ڇڏيا هن.
- ۸- يا الله بخش طاعت ڪامل پير جي،
خدا مونکي رهبر ملائي ڇڏيا هن.

نمبر ۲۴ منقبت شريف

- ٿلهه: ڪامل پير سان جن آ دلڙي اڙائي،
 رهن مست منجهه نينهن جي ٿا سدائي.
- ۱- شب وروز ڏاڪر ۽ شاڪر رهن ٿا،
 پلڪ هڪ پرينءَ کان نه ڪن ٿا جدائي.
- ۲- دنيا، مال، ملڪيت کان الڳ ٿي رهن ٿا،
 سوا سڪ سڄڻ جي نه ڪن ڳالهه ڪائي.
- ۳- فقط هڪ سڃاڻن هڪ ڪي ٿي ڄاڻڻ،
 ڪرڻ ڳالهه هڪ جي پيا هڪئي هڪائي.
- ۴- پرينءَ جي پرت جو اچي ڪيئن مزو تو،
 وڃي دل مان جيتو نه ٿيڏا ٿيڏائي.
- ۵- وٽين وهمن ۾ پريو چوڻ دل ۾ ڪجهه نه آ،
 ٿيندو فائدو نه سواءِ محبت سچائي.
- ۶- ستل خواب ۾ بي خبر سڀ هٿاسون،
 ڪري قرب ڪامل آ دلڙي جاڳائي.
- ۷- ٿئي دل جا ڏاڪر رکي عشق رب جو،
 دنيا دين ۾ ٻي نه اهڙي پلائي.
- ۸- وڃي روح نڪري مري دل نه ڏاڪر،
 قبر تاقِيامت ڪري ڏڪر خدائي.
- ۹- رکي استقامت قدر ڪر نعمت جو
 متان پوءِ هٿي مٿڙا عمر وٺي اجائي.
- ۱۰- يا الله بخش محبت سندو جام مونکي،
 نشي نينهن ۾ ٿئي مون حاصل فنائي.

نمبر ۲۵ منقبت شريف

تِلَه:

منهن جو پير سخين جو سردار آ،
ولين مڙين جو مهندار آ.

۱- سخا جو ويو هر جاءِ هرڪو هلي،
اهڙو ڪونه ٿيو ڪو سخادار آ.

۲- اچو جو ننگي جوان لڇپال آيو،
ننگي ٿو ڪري ننگ جو ننگدار آ.

۳- سخا فيض بيحد پيو حسن ۽ جمال،
قمر ۽ شمس خود شرمسار آ.

۴- هند سنڌ پنجاپ ۾ ڏور مڇي،
ٿنا گو ڪشمير ڦٽار آ.

۵- سخين جو آهي سو سلطان بيشڪ،
سخا ڏسي حاتم شرمسار آ.

۶- محي الدين مجدد چوڏهين صديءَ جو،
ڪامل قسرب وارو پڳدار آ.

۷- ڪيو دين پور آ جنهن ديرو پڪو،
غريبين جو وارث وفسادار آ.

نمبر ۲۶ منقبت شریف

تِلھ: پنجابئون ھلي آيو ڀلي پنھل پيارو، ڪچي جو ڪوھيارو،
سڄڻ رھيو سنڌ ۾ ڪيو قادر قرارو، پرور جو پيارو.

۱- سڪندي ھيا سال ڏکن غمن ۾ ٿيا ڏکن غمن ۾،
ڪري ڪرم آيو هوت لٿو من جو مونجھارو.

۲- اها سڪ ھئي نہ ٻئي ڪار وٺي ٿي، نہ ٻي ڪار وٺي ٿي،
ٿيو قرب مليو محب وريو وصل جو وارو.

۳- شب روز منجھان شوق ھيون رب کي پڪارون ھيون رب کي پڪارون،
سڏڙا سڏي ساٿ وٺي آيو سارو.

۴- ڏينھن رات وائي وات طلب تات ھئي، اها تات ھئي،
آيو اڳڻ سھڻو سڄڻ مليو محب موچارو.

۵- پيشوا مير جي ڪئي عزت وٺي مڙي سڀني وٺي،
سلطان سخي شاھ ڀلي آيو سوڀارو.

۶- پير پيران غوث اعظم شان سخيءَ جو آھي شان سخيءَ جو،
ڏاٽر ڏنس ڏان ٿيو ڪل تي قرارو.

۷- مرسل ڏيئي مان ڪئي سنڌ تي ستاري ڪئي سنڌ تي ستاري،
سالار مدني مير جو محبوب دلارو.

۸- الله بخش ھان غلام مون دربان سڄڻ جو دربان سڄڻ جو،
سنڌ ۾ رھيو سڄڻ سدا ڪليو واھ ستارو.

نمبر ۲۷ منقبت شریف

تِلَہ: نائب نبی جام جا محبوب الاهی توتی راز خدائی،

- ۱- فیض سندو هو کو هر جاء هلي ٿو هر جاء هلي ٿو،
ارض خواه افلاک تنهن جا یار مداحی.
- ۲- مشرق خواه مغرب تنهن جي هاڪ هلي ٿي منا هاڪ هلي ٿي،
چو طرف چوڌار آڏوم مچائي.
- ۳- آئي انور تنهن جي ٿيو روشن جڳ آ ٿيو روشن جڳ آ،
رهبر کڏي تو ملڪ مان یار اونداهي.
- ۴- عرب عجم شام ۾ تنهن جو نعرو لڳي ويو نعرو لڳي ويو،
هند ۽ پنجاب تنهن جي سک ۾ سدائين.
- ۵- کابل ۽ کشمير تنهن جي قرب کنا هن قرب کنا هن،
بلخ بخارا روم تنهن جي مدح ٿنائي.
- ۶- مصر ۽ ايران ۾ توتي عاشق سارا عاشق سارا،
بنگال بصره چين ۾ تنهن جا شاه شيدائي.
- ۷- سخا سرور تنهن جي منا عام هلي ٿي منا عام هلي ٿي،
اهڙي کنهن نه کڻي توڙي حاتم طائي.
- ۸- الله بخش بحر فيض مان بهرو سخا جو بهرو سخا جو،
پائي پانڌ ڳچيءَ آيس ٿي در جو گدائي.

نمبر ۲۸ منقبت شريف

ٿلهه: سهڻو پير ڪامل آ دلبر غفاري، اهڙو ڪونه ملندءِ گهمين دنيا ساري.

۱- سخا ۽ عطا ۾ آهي بينظير، صاحب فيض برڪت روشن ضمير،
فياض زمان شيخ ڪامل ڪبير، ولين جو افسر اعظم امير.

ڏسڻ سان پوندءِ خبر توکي ساري.

۲- ڏس شان عزت بزرگي جلالت، عطا ڪيس عربيءَ پنهنجي نيابت،
ڪيس مير محبوب مدني ڪيڏي عنايت، بچاءِ امت منهنجي آه منجهه ضلالت.

تون محبوب منهنجو جماعت پياري.

۳- سندس محب عربيءَ جو منظور آهي، خدا مٿس راضي دڪ دور آهي،
الاهي عشق ۾ سو ڀرپور آهي، دنيا آخرت ۾ مسرور آهي.

اها ڏس عنايت جو غلام غفاري.

۴- ڏيئي گوش سن تون سڄڻ جي سخاوت نه چله نه محنت نه ڪرائن رياضت،
نظر فيض توجه لاهي سڀ قساوت، مشهور ملڪين سندن هيءَ ڪرامت.

زنده دل بنائن لکين قلب جاري.

۵- ملڪان ملڪ سهڻل هنيو آهي نعرو، سخي جوان مشهور وڏي فيض وارو،
ننگي ننگ پال آهي ڏاڍو قرب وارو، سڻي هي سڌ سخا جو نه ڪيو دير يارو.

هٿان ويٺل ويٺندءِ ٿيندءِ شرمساري.

۶- غفاري فيض جي سن ادا پي شرافت، نبي پاڪ ڪرائي ٿو جلدي زيارت،
مرڻ مهل ٻڌندو بهشتي بشارت، جنت جاءِ ڏسندو قصر عمارت،

قبر تا قيامت رهي قلب جاري.

۷- اڃا پي اي منڪر هلي ڪونه ايندين، ڇڏي حسد حاسد سڌو ڪين ٿيندين،
ڏسي ايڏي نعمت ته به منهن موڙيندين قبر ۾ پشيمان حيران ٿيندين،

حاصل پوءِ ٿيندڙ ڏاڍي خواري.

۸- رڪي پير منهنجي سان محبت صداقت ڪما، ذڪر قلبي ڪري استقامت،
رڪي عشق ڪر تون حاصل ڪماليت ره دور ان کان ڪري جو شڪايت،

مخالف جي صحبت آهي زهر واري.

۹- الله بخش بروهان ڏاڍو ڌڪاريل هان گولن جو گولو در جو وڪاڻل،
پياريو جامر محبت ڪيو قرب ڪامل، نشي نينهن ۾ مست ڪيو يار گهايل

عطا عشق پنهنجو ڪيو قربداري.

نمبر ۲۹ منقبت شريف

تله:

محبوب مدنيء جو غفاري گهوت پيارو آ،
هن قرب قيامت ۾ ڪيو ڪيڏو سڌارو آ.

- ۱- هنيو فيض سندو آهي سهڻي دنيا ۾ نعرو آهي سخي جو سرور سهڻو هاڪ وڏيءَ وارو،
ڏٺي دان سڏي دلبر ڪامل قرارو آ
- ۲- آهي رحمت پور پاترو پنهل ڪان وڏي ڪولي، ڏٺي عام سڀني کي پرول پري پيو جهولي
ڏس يار اچي هيڪر لاپرو واه نظارو آ.
- ۳- هتي گناه خطائن ۾ سائين سنڌ ڀريل ساري مڪو محبوب مدنيءَ پنهنجو ڪري مهر نظر واري
ڪر غم نه ادا عاصي آيو قلب اوجارو آ.
- ۴- هڪ جهل ضلالت هي ٽيون زور گناهين جو شرڪ ڪفر بي ديني ڏاڍو شرور شيطانن جو
آيو اوهي وقت ۾ ئي سهڻو دين جيارو آ.
- ۵- نظر ڪيميا سڄڻ جي دليون سون بڻايون هن هڪ ديد ترجم سان مولا سان ملايون هن
واه جوان سخا تنهن جي قطبن ۾ قرارو آ.
- ۶- ڪهڙا احسان سڄڻ ڳاڻيان آهن چوڻ کان ٻاهر جند جان توتان صدقي پدر پاءِ توڙي مادر
ڪيان مال مڏيون صدقي گهر پار جو سارو آ.
- ۷- الله بخش حقري حياتي سهڻي پير غفاريءَ کي ڪر عمر عطا اسانجي پنهل پير غفاريءَ کي
آهي جيئن اڃا پير اسان جو سهڻو جڳ سڌارو آ

نمبر ۳۰ منقبت شريف

تله: محبوب مدنيء جو غفاري پير پيارو آ،
رکيو تاج مٿس عربيء ٿيو ڪامل قرارو آ.

۱- ڪري وند قريشيء هيءُ مڪو سڄڻ آه سنڌ ڏي
پڻ ڪي بنگال دهلي ڪوئي پنجاب ڪوئي هند ڏي،
ڏنو پير فضل اسان ڪي دلبر دل وارو آ.

۲- ڪري ارشاد مير مدنيء سنڌ ڏي سڄڻ مڪو آ،
ڪيا ڪرم قريشيء ڪامل سهڻل سنڌ جو پڪو آ،
سَو وار پنهل تان گهور ڏنو بخت هي وارو آ.

۳- هزارين چور خوني فاسق سهڻل اچي ڇڏايا،
سوين پنگي شرابي فاجر آهن جهنم کان بچايا،
وڃايو فيض جو فائق جڳ ۾ نمرُو آ.

۴- ڏسي حال ڏاڍو هيٺو ڪئي قدرت هيءُ پلائي،
ڪيو امر خاص عربيء رهو سنڌ ۾ سهڻا سدائي،
هت پئي جي ناهي جاءِ سڄڻ سنڌ سڌارو آ.

۵- اچو عرض يائرو گڏجي ڪري الله ڪي پوڪاريو،
عمر اسانجي مولا غفاري گهوت ڪي ڏياريو،
اهو عرض اگهائ مولا ٻيو نه ڪو چارو آ.

۶- الله بخش مونڪي محبت سهڻي پير غفاريء جي،
ڪر عطا مونڪي اطاعت پنهل پير غفاريء جي،
رهي راضي رهبر مون تي جو ناقص ويچارو آ.

نمبر ۳۱ منقبت شريف

تله: پنهل پير سان جن پڪو پيچ پايو،
تنين جي دلين کي مولا رنگ لايو.

- ۱- پنهل پير جي در ويا جي وڪامي، فنا ۽ بقا جو تنين درجو پايو.
- ۲- الله جي محبت ٿيندڙ ڪين حاصل جيتو پير سان تو ناهي نينهن لايو.
- ۳- نبيءَ جي محبت جي تون عشق چاهين محبت پير جو ڪر اول يار سعيو.
- ۴- ٿيا ڪيئي عارف ۽ صاحب ولايت محبت پير جو جن سبق آ پڇايو.
- ۵- مرشد جي پيرن جي ادا خاڪ ٿيا جي وڃي پوءِ تنين جڳ کي آ رنگ لايو.
- ۶- الله جي عشق ۾ ٿي فاني رچي ويا جنين پير جي در ٿي خادم گذاريو.
- ۷- مجنون ڪتي جا قدم چو چميا ٿي ادا تو سبق هي نه دل سان هنڌايو.
- ۸- سسئي پنهنوءَ لاءِ ڏونگر يار ڏوريا، ٿي مولا جو طالب تو قدم نه وڌايو.
- ۹- الله بخش الفت عجيبن جي مونکي. اهو عرض منهن جو سائين جلدي اڳهايو.

نمبر ۲۲ منقبت شريف

تله:

مرسل مير سندو خاص آ محبوب غفاري،
ولين بر اعليٰ اڪمل جنهن جي عزت آ پياري.

- ۱- وليه ۽ قطيعه پر بلاشڪ آ پلارو مرشد فيض سخاوت پر آهي ڪامل قرارو،
ڪري پلڪ اندر خاص سهڻو قلب کي جاري.
- ۲- ٿيندو شان پر انسان پير ڪير برابر محبوب سڏيو مدنيءَ جنهن کي آ سراسر،
مردہ سنت منهنجي تو جانب آ جاري.
- ۳- نظر نوري جنهن جي فيض پر پرپر سا آهي ڪٽيل قلب ڪندي پلڪ اندر نور سا آهي،
عطا عشق ڪري عام ٿئي وجد طاري.
- ۴- ڪيئي بي دين ۽ گمراه آهن ڏس سهڻي ستاريا زاني، چور ۽ بدمعاش جهنم کان بچايا،
سڏي وات شريعت جي آهي تن کي ڏيکاري.
- ۵- وليه سان عداوت جو ڪر غرر مسلمان تنهن سان جنگ سندو رب جو سن صاف اعلان،
دنيا دين عقبيٰ جي ٿئي حاصل خواري.
- ۶- رک هرش وليه جو ادا شان ته ڏس تنن ان اولياءِ الله ڪولي قرآن ته ڏس تنن،
لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ سَنَ ارْشَادُ تنن باري.
- ۷- الله بخش منہ محبت جو ڪو جام تمامي رهان مست نشي نينهن پر مخمور مدامي،
قبر موت خواه سڪرات پر رهي مونکي خماري.

نمبر ۲۲ منقبت شريف

تله: اڄ خوب خوشيون ته ملهائيو، دلبر آهي آيو آيو،
پلي نعت خوشيءَ جي ڳايو، مرشد آهي آيو آيو.

- ۱- هيس سالن جي مون سڪايل، غم هجر جي ڏاڍي گهايل،
ڪري قرب ڪامل آهي آيو.
- ۲- اڄ گهر گهر آهي شادي، ڪٿي مرشد آ امدادي،
ڪيو جشن جو ڏاڍو سعيو.
- ۳- آهي چمن صحن ۾ بهاري، واه گل ڪليا گلزاري،
اڄ گل گلابي آيو.
- ۴- ويو غم درد دک دوري، آيو پير پنهل آه نوري،
ٿيو لايو اسان جو سجاو.
- ۵- ٿيو قرب اسان تي رباني، آيو محبوب مدنيءَ جو جاني،
موليٰ مطلب دل جو پڄاڻو.
- ۶- ڪهڙا ٿورا ڳائي ڳايان، وڏا پال پلي جا پايان،
پنهل ويڙهي اسان جي آيو.
- ۷- ڪٿي رب پاڪ وڏي آ ستاري، آيو پورل پير غفاري،
سهڻل سدا سدا پلي آيو.
- ۸- سهڻا پلي پلي سدا آئين، قربان قدم قدم جي آئين،
سر گهور سچن تان گهمايو.
- ۹- الله بخش اها مون نعمت، رهون گڏجي تا بقيامت،
اهو عرض الله اگهايو.

نمبر ۳۴ منقبت شريف

ٿله: آهي سنيهو مديني کان آيو، خوشيءَ جو ڪيو سعيو.
غفاري گهرو جو سهرو ڳايو.

۱- توکي عربيءَ سڏيو آهي محبوب مرسل مير جو تون مرغوب،
تو تي ڇٽ شاهي آرڪايو.

۲- توتي راضي آهي مدني، مڪي بشارت شاه مدني،
توڪي مرسل سنڌ ۾ رهايو.

۳- فرمايو مير محمد انور جياريو دين غفاري گوهر،
ويو عالم مان پوءِ اونداهو.

۴- توکي انعام سهڻا مليا هن سلام مدنيءَ ڏنا هن،
ڪڻي قاصد خبر آهي آيو.

۵- ڪيو عيدون جماعت غفاري، ڪڻي ڪامل آقربداري،
تحفہ سلامن جو آهي آيو.

۶- ڪيان گوهر تان ڇا قربان، ڪهڙيون خوشيون ملهائين عيدان،
جند جان گهوري گهمايو.

۷- الله بخش محبت مونکي، سنگت سچن جي دائر مونکي،
مولا محب آهي ملايو.

نمبر ۳۵ منقبت شريف

تِلھ:

عربي ڪان سهڻي ڏي سنيھو آيو،
مبارڪ مبارڪ خوشيون سڀ ملھايو.

- ۱- تنھن جو شان اعليٰ ٿي ويو برتر، تون محبوب مدنيءَ جو بيشڪ بهتر،
اهو ارشاد عربيءَ آ فرمايو.
- ۲- توکي مير مرسل سلام سَوَ ڏناھن، جماعت غفاري کي انعام ملياھن،
تنھن جو رتبو بالا موليٰ وڌايو.
- ۳- فرمايو ڄام احمد اسان توتي راضي، قاصد خبر يثرب کان آندي آ تازي،
مثل دين منھن جو سھڻا تو آ جياريو.
- ۴- لکين لک مبارڪ سھڻا عرض آھن، اي محبوب مدنيءَ جا تنھن جي پيش آھن.
خدا لڳ اسان ڏي نظر ھڪ نہاريو.
- ۵- هي منگتا ميراسي آيا هن سوالي، ڏٺي خيرات دلبر ڪيو مالا مالي
خزانن کي ڪولي سخا اڄ ڪرايو.
- ۶- دنيا ۾ نہ تنھنجي مت مون ڏسان ٿو، تنھنجو فيض سھڻل جھت مون ڏسان ٿو
سخا جو تو فائق ھوڪو ھلايو.
- ۷- الله بخش ناقص نماڻو نذر آ، تنھنجي تڪيو نہ پيو ڪو ثمر آ.
دنيا آخرت ۾ رلي گڏ رھاريو.

نمبر ۳۶ منقبت شريف

تِلَه: محبوب مدنيءَ جو سهڻل آ غفاري،
سنت نبيءَ جي سڄڻ آ سڌاري.

- ۱- سوين چور زاني زنده دل بنائي، ذکر جوش جذبه جي لذت وٺائي،
سبق ڏئي سڪ جو مولا سان ملائي، وٺائي راه حق جي منزل پڄائي.
ندي فيض جي ڪٿي سهڻل آ جاري.
- ۲- سخا فيض جو مان ڪيان ڇا بيان، بحر آه عميق بي حد بي پايان،
هي ناقص نمائو نه طاقت زبان، ثنا صفت ڳايا پيو هر هر زمان،
هجي تا قيامت درگاه غفاري.
- ۳- عجب نقشبندين جو نعر لڳي ويو، سڄڻ جي سخا جو آ هوڪو هلي ويو
حاسد آ حسد ۾ سڙي ۽ پڇي ويو، ذکر جوش جذبه جو واڃت وڃي ويو
هنڌ سنڌ پنجاب بلخ ۽ بخاري.
- ۴- ڏسو ڏيد ۾ راه تائير آه، ڪيو قيد جڳ ڪي اسير آهي
ڪٽيل قلب روشن ٿيو منير آه، هنيو عاشقن ڪي تڪو تير آهي،
ڪيئي ڪسي پيا نيٺن نير جاري.
- ۵- نظر نور سهڻي جي اڪسیر آه ڪري لوه ڪي سون پارس پير آهي،
ڪٽيل سياه دليڻ لاءِ تنوير آه اسم ذات دل ۾ ڪندي تحرير آهي،
قبر ۽ حشر ۾ رهي ذکر واري.

۶- عجب واهه دلبر جي تقرير آهي، آب حيات قلبي هي تفسير آهي،
 ناهي جاءِ شهد جي شڪر شير آهي دليٰ جيار دلاويز دلپذير آهي،
 ڪري مست مجنون ٿئي وجد طاري.

۷- موهيو جڳ کي منڙي گفتار آهي، ڪبڪ تور خرامان جا رفتار آهي،
 سيرت خلق نبوي پيو پيار آهي، حسن جي زياده چمڪار آهي،
 دليٰ کي لٽي ٿي ٿئي بي قرار.

نمبر ۲۷ منقبت شريف

تلهه: سدا ياد پون ٿا پنوهار عمر،
گهڙي پل نه وسرن سي سنگهار عمر.

— ۱ —
ڏاڍي آس اندر ۾ اڪير آهي،
بو تو هتڙي ساهه ملير آهي،
وس ڪونه هلي جهليو تقدير آهي،
سگهو سانگي لهندا مٺي جي سار عمر.

— ۲ —
خوش ڪيئن گذاريان هت ڪوئن ۾،
منهن جا مارو وسن ٿر پوئن ۾،
وينديس جلد وري نه ٿينديس ڪوئن ۾،
پوندا نيئن ٿري ڏسي ڏو ٿي ڏنار عمر.

— ۳ —
قسمت سانگين کان هي وچوڙا وڌا،
جدا جالڻ مونکي ڏکيا ڏينهن ٿيا،
سورن ساڙي ڇڏيو جلي جيرا ويا،
وڌي حد کان ويا منهنجا هن آزار عمر.

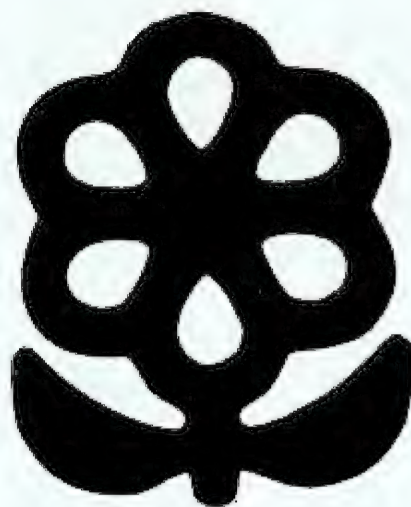
— ۴ —
اڄ ملڪ ملير مندائتا مينهن پيا،
مارو منهن موٽيا ٿڌا ڏينهن ٿيا،
چڪيا ڦٽ فراق نوان نينهن ٿيا،
ڪنهن سان درد اوريان ۽ آزار عمر.

— ۵ —
ڪيا ويڙهيچن سان جي ٿم سخن سڄا،
سدا ياد آهن دل تان ڪين لٿا.

لاهي لوئي پنهنجي ڏکيندس کين وڳا،
توڙي ليڙون ٿين ڪٿي هزار عمر.

۶- رات گذري ٿي سورن ۾ سڄي،
هنجون هاري اکين جو ويو آب ڪڇي،
ڏينهان ڏکڻ ڏولائن ۾ آهيان ڏکي،
اڪيون روز روئن زارون زار عمر.

۷- ڌڻي بخش مڌيون ٿيان سانگين سان سڄي،
ملان مارن سان لڄايان نه ڪٿي،
وڃي پکن ۾ پنو هارن سان رهنديس ڪٿي،
لهندا درد دل جا ۽ غبار عمر.

نمبر ۲۸ منقبت شريف

تله: اٿان مين مُنڙي رووان شام و سحر
تون تان خوش وسدا وچ رحمتپور.

۱- هر ويلے يار دي تانگهه لڳي، سڪ سيني اندر وچ سانگ لڳي،
ڏکي دلڙي ڪون اها ٿانگ لڳي، ٿيا سڙ سڙ خون سياه جگر.

۲- تتي جوڳڻ ٿي چوڌار ڦران، هند سنڌ پنجاب تے ماڙ ڦران،
ڳلي ڪوچے شهر بازار ڦران، متان سانگي سبب آویم يار نظر.

۳- جنهن ڪارڻ سڙ سختي جهاڳي مين، ڦران ڏوهاڳي ديس بيراجي مين،
جيندين ڏيڪان پورل ساڳي مين، ٿيون باغ بهاران خوشيان مين ڪر ڪر.

۴- جنهن ڏينهن دي لڳڙي ياري هئي، عزيز خويش دنيا مين وساري هئي،
تيڏے قدمين حياتي گذاري هئي، نهين آوڻ ڏيندے هن گناه مگر.

۵- دلڙي يار ڪيتے ڪر لاوے پئي، تڙ ڦاوے غم ڪهاوے پئي،
دڳ پاوے سول نبهاوے پئي، ڪڏهن ٿيسين ديدار دي شالا سحر.

۶- جيندے ڏيڪان شالا جهوڪ سجن دي ڏيسان بهاري تنهن پاڪ صحن دي،
ڪريسان زيارت رڄ تے منار موهن دي ڏک ٿل ويسن اڪيان ويسن ٿر ٿر.

۷- حضرت الله بخش دي عطا عام هووے ويڙهے پورل آوے تے صحن سهاوے
نوري قدم گهماءے درد دلدا لاهے، ٿي قربان ڪريسان سڙ سڙ شڪر.

نمبر ۳۹ منقبت شريف

ٿله: منل يار سوا منهنجي نهين سردي،
تانگهه وڌندي وڃي سڪ آوے چڙهي.

- ۱- ڪيو هجر تنهن جي مونکي زارو زاري، دل ٽڪڙے ٽڪڙے سرڌارو ڌاري،
مرونجهه واڌو وڌ، ڏک تارو تاري، رب ميلي جاني ويئي دانهان ڪروي.
- ۲- سهڻا يار پورل ڪڏان پاوے ڦيرا، شالا مارڪي ڦيرا ڏسين حال اوميرا،
دل دردين ماري ڏکڻ لايو ديرا، راتين آهون پردي ڏينهان سولين سڙدي.
- ۳- لڳل چوٽ جا آ ڪنهن سان نه سلينديس جان ٿيندم ميلو جان ولدي مرنديس،
زورو دانهون ڦريادون ڪندي رهنديس، غم باجهه دلبر جي پيو نه ساه پردي.
- ۴- جنهن يار منل بنا پل نه سري، ٿي ويو هو ته جدا ڪميني ڇا ڪري،
ڏيان باهه پنيور ڪي ٿو ڏيل ڌري، لڳي آڳ اندر ۾ پئي سڙدي جلدي.
- ۵- الله بخش خطائون اميدون نه لاهيان، ڪندا قرب پنهنجو توڙے لائق ناهيان،
سڏي ڪول ڪندا آسروند مون آهيان، ويندا غم ٿهي شڪرانا ڪردي.

نمبر ۴۰ منقبت شريف

تِلَهِ: واه سنڌ پنجاب ۾ بهاري ٿي،
جڏهن پير ڪامل جي نظرداري ٿي.

- ۱- اهو خير الوري جو فرمان آهي، ٿيندو مجدد صديءَ ۾ هڪ جوان آهي،
ڪڍي بي ديني ڏيندو ايمان آهي، آهي رحمت رب جي ساري ٿي.
- ۲- آيو غوث زمان آ احسان ٿيو، ويا ڏکڻا راضي رحمان ٿيو،
مرض معاف ٿيا ارمان ويو، ڏاڍي غريبن جي غمخواري ٿي.
- ۳- ٿي هر جاءِ ڏڪر جي تنوار ادا، ٿيا متقي جي ها ڳنوار ادا،
لائي مرشد دل ۾ ڪا تار ادا، هر جاءِ هو هو جي هڪاري ٿي.
- ۴- پربل جهل خطا ۾ جي تار هئا، نڪي نيڪ نه نيڪن جا يار هئا،
آهي خائف خدا خبردار ٿيا، تن کي حاصل پرهيزگاري ٿي.
- ۵- جيڪي دين شرع کان دور هيا، ڪيل نفس شيطان جا مقهور هيا،
هڪ نظر سان محبت ۾ ڀرپور ٿيا، تن کي شريعت ڏاڍي پياري ٿي.
- ۶- اڄ سنڌ پنجاب بهار ٿيو، سرهو قابل ڪشمير قنڌار ٿيو،
عرب عجم عراق گلزار ٿيو، راحت روم بلخ ۽ بخارا ۾ ٿي.
- ۷- حاذق ڪامل حڪيم جراح آه، مڙني مرضن شفا ان جي نگاه آه،
آندو بختن اسان جي الله آهي، ڪري نظر ته زائل بيماري ٿي.
- ۸- ٿيو ملڪ سڄو ٿي ڪشمير ادا، آيو گمراهن دستگير ادا،
سينا صاف ٿيا قلب سڌير ادا، آهي گنهگارن جي دلداري ٿي.
- ۹- الله بخش عشق انور جو، مٺي مير مدنيءَ متور جو،
پرين پير پياري تنهن رهبر جو، جنهن سنت نبيءَ جي جباري ٿي.

نمبر ۴۱ منقبت شریف

تله: فضلي فيض جو دنيا ۾ نعرو آ،
چمڪيو دين جو روشن ستارو آ.

۱- وڌيل جهل سندي اندوڪار هئي، گهٽيل دين جي رونق بازار هئي،
آئي رهبر جي ويو گلزار بڻي، اڄ دين نبيءَ جو قرارو آ.

۲- هر جاءِ شر شيطانيءَ جو شور هيو ڏاڍو گناهه خطائن جو زور هيو،
نڪي خوف خدا نه ڪجهه غور هيو، اچي شيخ ڪامل دين جيارو آ.

۳- قلب سخت سياه منجهه نند ستل، هيا راه ربانيءَ کان دور پيل،
منجهه حرص هوس جي سارا گتل، الله آندو قلبن او جاري آ.

۴- هيڙو حال حقير ضعيف ادا، هيو ملڪ سڄو ئي مريض ادا،
ٿي جاري غيب کان پوءِ هيءَ ندا، اچڻو غوث زمان رب جو پيارو آ.

۵- ٿيڙو رايو ربي ته دلدار اچي، جلدي دين نبيءَ جو غمخوار اچي،
هن وقت حضرت عبدالغفار اچي، جيڪو فيض سخا ۾ قرارو آ.

۶- آيو بيواهه دستگير ادا، ٿيو دين پوءِ روشن منير ادا،
ڪيائين لکين دليون اچي سڏير ادا، سنڌ عرب عجم ۾ هاڪارو آ.

۷- الله بخش خطا ڪر مسرور مٺا، سينو صاف قلب ٿئي معمور مٺا،
هجان مرشد وٽ مون منظور سڏا، سواءِ دوست تنهنجي ٻيون سهارو آ.

نمبر ۴۲ منقبت شريف

تِلَه: سخا ۾ منهنجو پير مشهور ٿي ويو،
جنهن جي فيض کان ملڪ معمور ٿي ويو.

- ۱- اچي جو سوالي وڃي ڪين خالي، ڪري مالا مالي ڏک دور ٿي ويو.
- ۲- ڪري جي اشارو وڃي غير سارو، ڪٽيل قلب ڪارو روشن نور ٿي ويو.
- ۳- ڏسي فيض ڪثرت پني جڳ ۾ حيرت حاسد منجهه حسرت سڙي سور ٿي ويو.
- ۴- پياري مٿه محبت جذب جوش محبت مثل مست موسيٰ ڪوه طور ٿي ويو.
- ۵- رکي خلق نبوي وصف ساڳي عربي، وندي فيض فضلي نوري نور ٿي ويو.
- ۶- ڪري خاص احسان ٿيو آ مهربان ٿيان لک وار قربان اکين نور ٿي ويو.
- ۷- الله بخش محبت ڪامل پير حضرت فنا جي مون دولت واه منظور ٿي ويو.

نمبر ۴۲ منقبت شریف

تِلْه: پیر کامل رهبر منهنجا دارون دل جو ڪن ٿا،
دارون دل جو ڪن ٿا، پئسو هڪ نه وٺن ٿا.

- ۱- هڪ نظر سان لکين دليون پل ۾ روشن ڪن ٿا،
غير محبت دور ڪري عشق الله جو ڏين ٿا.
- ۲- مرض مهلڪ لادوا ان جي به دوا ڪن ٿا،
صدق رکي جي هليا ايندا جلدي شفا لهن ٿا.
- ۳- غريبن تي خاص مهربان وڏا احسان ڪن ٿا،
خلق ڏيئي موهي خلق جي دلڙي ڪسي وٺن ٿا.
- ۴- منہ محبت جام پياري جوش جذب ڏين ٿا،
منجهه شوق شريعت عشق الاهي مست و مست ڪن ٿا.
- ۵- نڪي محنت نڪي رياضت دل کي ڏاڪر ڪن ٿا،
ذڪر ذاتي اول ڏسي سڪ جو سبق ڏين ٿا.
- ۶- زاني فاسق توڙي چور تن تي ڪرم ڪن ٿا،
خوف خدا جو دل ۾ ڏيئي تن کي صالح ڪن ٿا.
- ۷- نيڪ فاسق اعليٰ ادنيٰ سڀ تي ڪرم ڪن ٿا،
راه حقيقت ثابت شريعت خوف خدا جو ڏين ٿا.
- ۸- الله بخش رک محبت تن جي، جي رستو حق جو ڏسن ٿا،
راه طريقت وارث شريعت ثابت قدم رکن ٿا.

نمبر ۴۴ منقبت شريف

- ٿله:** اسان جو آ رهبر بيشڪ ڪامل ولي،
پيارو نبيءَ جو آ دلبر دلي.
- ۱- سخا ۽ عطا ۾ وڏي فيض وارو،
ڏني فيض جڳ کي ٿو گهر گهر هلي.
- ۲- آئي رهبر دين آباد ٿي ويو،
قساوت قلب جي وٺي ساري چلي.
- ۳- سخا فيض سهڻن جي مڇي ڏور وٺي آ،
حاسد منجهه حسد جي ويو سارو جلي.
- ۴- بچيل نفس شيطان کان سوئي رهندو،
محڪم پير جي جنهن آ دامن جهلي.
- ۵- سخا فيض ڪثرت ڏسي پير جو هي،
ويو منڪر جو چيتو آه بلڪل ڀلي.
- ۶- ڪري تڪليف الله لڳ تبليغ ڪن ٿا،
گهرن ڪين پئسو نه پائي ٿلهي.
- ۷- منگن مال ماني نه ڪو ڏي اصل ٿا،
ادا چو تون وهمن ۾ ويو آن رلي.
- ۸- الله بخش غلامي مون در پير جي،
عمر گڏ گذاريان مون ساري ڪُلي.

نمبر ۴۵ منقبت شریف

تِلَهِ:

تنهنجي فيض سخا کان جڳ نور ٿيو،
جهل شرڪ انڌارو ٿي دور ويو،
پير مٺا پير مٺا پير مٺا.

۱- تنهن جي آئي مٺا وڏا احسان ٿيا،
موتِي لکن کي کسيل ايمان مليا،
ٿي اسلام سندن پوءِ ظهور ويو.

۲- تو اچي ذڪر ذاتيءَ جي تلقين ڪئي،
دل عشق شرع سان رنگين ڪئي،
ڪٽيل قلب سارو ٿي پرنور ويو.

۳- اڳي ملڪ سڄو هو ويران مٺا،
ظاهر باطن ڌرون نيشان مٺا،
تنهن جي آئي مٺا جڳ معمور ٿيو.

۴- توکان فيض وٺن سڀ اهل زمين،
از تحت الثريٰ به عرش مڪين،
ذري ذري ۾ تنهنجو نور ٿيو.

۵- تنهن جي نظر شفا هر بيمار مٺا،
توڏي ڏسڻ نبوي ديدار مٺا،
دک درد الم سارو دور ٿيو.

۶- تنهنجي نور ظهور کان روشن جهان،
تنهنجو محب موليٰ جو منظور ٿيو،
تون غوث زمن آن ڇيـوم زمان.

۷- الله بخش محبت پير سنڌي
تنهن غوث زمان دستگير سنڌي،
ڪري قبول مٺا مسرور ڪيو.

نمبر ۴۶ منقبت شريف

الله: اڄ دوست خدا جي آ شادي ٿي،
گهر گهر مبارڪ بادي ٿي.

۱- چهرو گهوت سندو آه شمس الضحيٰ، نيئن نرگس زلف وليل سجي
لعلي لب جي موهيو جڳ کي ادا. حسن يار جي هر جاءِ منادي ٿي،

۲- گل برگ نازڪ پر ناز بدن، ڏسي ڏند ڪري ريس در عدن،
لب لعل يا قوت سيمي زغن، پسي عشاقن ۾ شور بيتابي ٿي.

۳- ڪري شاه شادي گهر آيو اڄ، موليٰ مطلب دل جو پڄاڻو اڄ،
مٿان گهوت جي سرگهور گهمايو اڄ اها خاص اسان تي امدادي ٿي.

۴- ٿي اڄ گهر گهر اسان جي عيد آه، اڄ ڏينهن پلارو سعيد آهي،
سڙيو حاسد حسد ۾ شديد آه، گهر گهر ڪوچي ڳليءَ رونق تازي ٿي.

۵- شادي شهنشاه جو شان ته ڏس، ڏاڍو مسڪين تي مهربان ته ڏس،
ڪيڏو غريبن تي هي احسان ته ڏس، ساڳي مسند نبوي گادي ٿي.

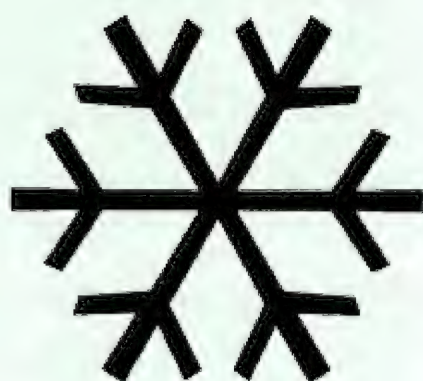
۶- عجب شاديءَ جو ته نمونو هو، نڪو ڪانڌو رسمي نمونو هو،
ساڳيو سالم نبوي نمونو هو، ڪڍي شرڪ بدعت جي بربادي ٿي

۷- اسان نعت خوشيءَ مان ڳايون ٿا، لک بار مبارڪ گذاريون ٿا،
پيا الله کي پڪاريون ٿا، عمر ڏير سهڻن جي درازي ٿي.

۸- مڙي ميراسي منگتا آيا هن، لڻه خيرات وٺڻ در تي آيا آهن،
پنن پنسونه پائي آيا هن، ڏي محبت پنهنجي ۽ راضي ٿي.

۹- اچن سخين وٽ جي سوالي ٿا، ڇڏن ڪين ڪنهن کي خالي ٿا،
ڏئي خير ڪن مالا مالي ٿا، عادت عطا سخا تن آزادي ٿي.

۱۰- الله بخش انعام هن عاصيءَ کي در تي آيل پينو ميراسيءَ کي،
ڏئي خير خوش ڪيو پياسيءَ کي، کوليو در سخا جو رهبر هادي ٿي.

نمبر ۴۷ منقبت شريف

تله: مرشد مربي مهربان ڪر صاف دل جو هي صحن،
هن قيد کان آزاد ڪر تان وڃين ڏسان پنهنجو وطن.

۱- نفس نا فرمان مون کان ملڪ پنهنجو وساريو،
بهر خدا ڪر ڪا مدد تان وڃي ڪسي اهو راهزن.

۲- وطن تنهنجو اصلي اهو موڳا رهين ڇو مست هت،
آزاد ٿي پرواز ڪر جتي ديرو لايو آ عارفن.

۳- ريءَ مهر تنهنجي مٺا اهو ملڪ نه نصيب ٿئي،
ڪر ڀلا تون ڪا ڀلائي تان روح کي اهي پرئين.

۴- ڪر درد منهنجي جي دوا توريءَ سجهي نه در پيو،
ڏسي مرض مهلڪ مون سندو ڪيو لا دوا آهي ڏاهن.

۵- حبيب تون طبيب تون تنهنجي نظر دردن دوا،
ڪر ڪا ستاري آهين غفاري توکي فضلي دلبر چون.

۶- صد حيف تن جي حال تي جن ملڪ پنهنجو وساريو،
سمجھ معنيٰ من الايمان جن کي آ حب وطن.

۷- تنهن جي محبت توکان گهران تو ڀر قنایت ٿئي نصيب،
يا الله بخش مونکي رابطو سندو پرين.

نمبر ۴۸ منقبت شریف

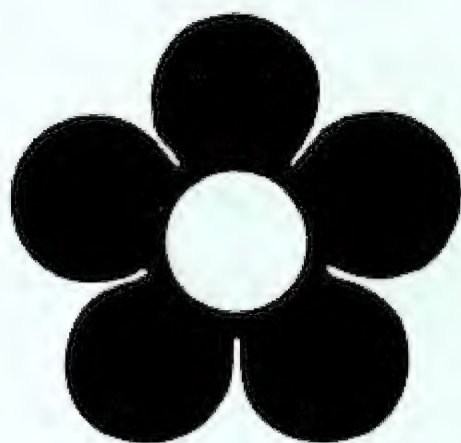
تِلَهِ: منهنجو پير غوث زمان جوان سخي،
جنهن سهڻي نبيءَ واري چال رکي.

- ۱- سندس مجلس آهي غريبن جي، آ رفيق جماعت غريبن جي،
نبوي خاص بشارت غريبن جي. فطوبي للمغرباء آ حديث سچي.
- ۲- ڪهڙو خلق سندنو مان بيان ڪيان، آهي نبوي نمونو روشن عيان،
وڌ شرح انکان مان ٻي ڪهڙي ڪيان، آهي هلت چلت سڀ خصال نبي.
- ۳- عجب حسن حبيبن جو جمال آهي، رخ شمس الضحٰي هڪ مثال آهي
رهندو نوري نظارو هر حال آهي، اچي ياد ڏسڻ سان الله ربي.
- ۴- واه نظر عجيب تائير آهي، ڪيو جڳ ڪي ادا جنهن اسير آهي
مني مڪڻ ماڪيءَ کان تقرير آهي، وسريو گهر جنهن ڪي آ تار لڳي.
- ۵- رکي صدق ادا جو حضور اچي، پيالو قلب وارو سو پرپور ڏسي،
مطلب پورا پنهنجا ضرور ڏسي، اٿئي بنا شڪ اها ڳالهه سچي.
- ۶- ڪيو فيض سخا ۾ ڪمال آهي، ٿي جڳ ويو مالا مال آهي،
اهڙو ڪونه دنيا ۾ مثال آهي، وئي شرع سندي آه شمع ٻري.

۷- هلي ملڪن کي ته ستاري ٿو، دين پاڪ نبيءَ جو جیاري ٿو،
ڪٽيل قلبن کي هي اوجاري ٿو، وڃن عشق الاهيءَ منجهه رچي.

۸- پري جامر محبت پياري ٿو، نشو نينهن جو خوب ادا ڏياري ٿو،
گهر عيش دنيا سڀ وساري ٿو، پڇ يار خبر جن اها لذت چکي.

۹- يا الله بخش عمر تون عجيبن کي، منهنجي نورِ نظر ته نجيبن کي،
رکي ڏير سلامت حبيبن کي، جنهن سنت نبيءَ جي آ روشن رکي.

نمبر ۴۹ منقبت شریف

تِلھ: پنھل یارا قرب قرارا دین پور تنهنجو دیرو یار،
هتئون جو هٿین تون هتي تون آئین ڀلي تون آئین، سدا تون آئین،
جنین جو هیٺن تن وٽ آئین تو تئون جان گھوریان مان سهڻا یار.

۱- جڏهن روز ازل جو آیو هیو، تو کرم سهڻا فرمایو هیو،
تنهنجو نینهن اندر یر سمايو هیو، هي اڄ کلھ جو نانا تو یار.

۲- سالن کان هي صدائون هیون، هر وقت ڏٺيءَ کي دانهون هیون،
مقبول اسان جون دعائون ٿيون، آیو کیچئون هلي سو پنھل یار.

۳- ڳالھ سڻو پنجاب وارا، کیا کرم قریشيءَ سنڌ تي سارا،
مکا سڄڻ اسان ڏي سي دل وارا، هیا جن جا آیا تن وٽ یار.

۴- ڳالھ سڻو ادا راڻیپوري، حب آ بڙي توڙي نور پوري،
آهي دوست اصلي دین پوري، هيءَ ونڊا اڙلي آهي یار.

۵- سکندی اسان کي سال ٿیا، ڏاڏا هیڻا اسان جا حال ٿیا،
ڪٿي ڀلي ڀلائي پال ٿیا، آیو هوت هلي پوءِ اڱڻ یار.

۶- یا الله بخش مون هان پینو گدا، هجي سڄڻ جي مرن سان سنگت سدا
ڪر دنیا عقبی ۾ کین جدا، اهو عرض اگھایو پاڻ ستار.

نمبر ۵۰ منقبت شريف

الله: ڪيو اسان تي فضل ڪيڏو رب ستار آهي،
مڪو پير اسان ڏي خواجہ حضرت عبدالغفار آهي.

۱- جنهن جي غلاميءَ تي فخر آهي ولين ڪي،
هر جاءِ هوڪو اهو، آيو قطب مدار آهي.

۲- سهڻن سنت اچي تازي ڪئي، بدعت جي بربادي ڪئي،
ٿي هر جاءِ آبادي وئي، آيو دين جيارو آهي.

۳- خزان ويئي بهاري ٿي، ببلن ۾ خوشي خماري ٿي،
ٿي سڀ جاءِ گلداري ويئي، آيو جڳ جو جنسار آهي.

۴- حسن ۾ بينظير آ، جڳ سندس اسير آ،
جمله خوبان جو مير آ، آيو دلين جو دلدار آهي.

۵- صورت ۾ نه سندس ڪو ثاني آ، شهر خوبان جهانِي آ،
دنيا مٿس ديواني آ، آيو من جو مننار آهي.

۶- سخا ۾ بحري پاڻ آهي، جڳ ٿيو حيران آهي،
سندس فيض به حد بيان آه، آيو سخين جو سردار آهي.

۷- يا الله بخش غلامي پير جي، محبت صحبت پير جي،
ٿئي دعا قبول فقير جي، تنهنجي غفاري دربار آهي.

نمبر ۱۵ منقبت شريف

تله: منهنجو پير سخي فيض وارو آ،
جيڪو قطبن منجهه قرارو آ.

- ۱- ڪري ذڪر ذاتيءَ جي تلقين ادا، ٿنهي ذاڪر دل ٿي رنگين ادا،
جاڳي عشق شرع جي آئين ادا، ڏيندو سبق اول سک وارو آ.
- ۲- هلي ملڪن کي ته سڌاري ٿو، دين پاڪ نبيءَ جو جيار ٿو،
ڪٽيل قلبن کي يار اوجاري ٿو، جنهن جي فيض رڳيو ملڪ سارو آ.
- ۳- سندس محفل مجلس آ حال نبي، سندس روشن هلت آ چال نبي،
فقط قال الله ۽ قال نبي نائيب خاص نبيءَ جو پيارو آ.
- ۴- جذبہ جوش ڏئي مٿي ماري ٿو، جلدي منزل تسمار ڪرائي ٿو،
عشق شريعت پئي سيکاري ٿو، ڏيندو سبق اول ٿي سک وارو آ.
- ۵- ڪري نظر ميون دليون جيار ٿو، نڪي چلا رياضت ڪرائي ٿو،
جلدي رستو حق جو ڏيکاري ٿو، سندس فيض رڳيو ملڪ سارو آ.
- ۶- سندس وصف آهي، سڀ خلق عظيم جنهن جو فيض سخا آ خاص عميم
اخلاق عادات رسول ڪريم، موهيو خلق سندس جڳ سارو آ.
- ۷- سهره شاه فضل جو دلدار ادا، ڪٿي جان فدا جنهن گهر بار ادا،
حاضر حاضر ۾ هر بار ادا، ڪري ڪم صديقي ٿيو سچارو آ.
- ۸- الله بخش اطاعت پير سندي، گذري عمر منهنجي آه ساري گندي،
رهان دائر مان ٿي درجي بندي، ڪندو قرب جو ڏاڍو قرب وارو آ.

نمبر ۵۲ منقبت شريف

تله: منهنجو پير کامل سخي فيض وارو،
نوري نور آهي سو نوري نظارو.

- ۱- کلهوڙا ڪچي جا مست ٿي مڇي ويا رتڙ رنگ وٺي لعل ٿي سڀ رڇي ويا
مهيسر محبت ۾ پڪا ٿي پڇي ويا ڪورينچن قاضين کي لڳو يار وارو
- ۲- پٽا جوش جذبہ ۾ مستان ٿي ويا، ڪونڌر ٿي قلندر جلدي جوان ٿي ويا،
رکي سومرا سک سي حيران ٿي ويا، ڪارن ۽ ڪوجهن کي ڏنو بخت وارو.
- ۳- بروهي ٽڪر جا بهاريءَ ۾ آهن، ڪوسا چانڊيا منگسي خماريءَ ۾ آهن،
حاجي ماڇي ڪنير گلذاريءَ ۾ آهن، جتوئن پڙهيو ٿي پنو پرت وارو.
- ۴- قريشي ۽ سادات سرمست ٿي ويا، کهڙا پاڳت پٽي ميمڻ چست ٿي ويا،
چنا سيال سهتا پر عشق ٿي ويا، نانگورن ۾ اچي ادا هنيو نر نعرو.
- ۵- سخا فيض سهڻل جو ڪيان ڇا بيان، مثل شمس جي جڳ ۾ روشن عيان،
ڏسي جي نه چمڙو ته کهڙو زبان، حاسد منجهه ڏکڻ جي آڏڪيو ويچارو.
- ۶- الله بخش عصيان جي مون ڪيا هن، عمل مون عبادت ڌرو نه ڪيا هن،
مگر پير کامل هٿ مون ڪيا هن، ڇڏيندا نه خالي هي ڪوجهو ۽ ڪارو.

نمبر ۵۲ منقبت شريف

تله: شهنشاه رهيو آهي اچي دينپور ۾،
خدائي وسي ٿو نور دينپور ۾.

- ۱- محي الدين مجدد چوڏهين صديءَ جو، جيارڻ دين لاءِ رهيو دينپور ۾.
- ۲- يتيمن جو پيارو ۽ پڳدار مدني، غريبن سان گڏجي رهيو دينپور ۾.
- ۳- خدا جنهن تي عاشق نبيءَ جو پيارو ڪيو آهي ديرو اچي دينپور ۾.
- ۴- مڪي کان هلي شاه رهيو منجهه غريبن، ڪري سنت پوري رهيو دينپور ۾.
- ۵- جنهن جي در نوڪر خاقان خسرو، اهڙو شاه عالي آيو دينپور ۾.
- ۶- رحمت جا بادل به دائم وسن ٿا، ٿئي خوب بارش ٿي اڃ دينپور ۾.
- ۷- ننڍن ۽ وڏن گڏجي عيدون ملهايون، خوشيون ۽ جشن ٿيا اڃ دينپور ۾.
- ۸- ڪڇي جا ڪانڊيرا ليون ۽ ڪنڊيون پڻ ٿڙي گل ڦل ٿيا اڃ دينپور ۾.
- ۹- ڪڇي تي ڪرم ٿيو ڪئي بخت ياري ڪلهوڙن جي پاڙي رهيو دينپور ۾.
- ۱۰- الله بخش رفاقت پنهل پير جي مون، رهون دائم گڏجي سهڻا دينپور ۾.

نمبر ۵۴ منقبت شريف

ٿله: اے غوث زمان اے شاه جهان تون ڪل جڳ جو آن سرور يار،
توڪي سرداري ملي، مختياري ملي، تنهنجو قدم ڪلي آ ڪل تي يار.

- ۱- دڪ درد الم سڀ دور ٿيو، ويو شرڪ ظلم جڳ نور ٿيو،
تنهنجو نعرو لڳو، شيطان پڳو، توڙيو ڪفر تڳو اچي پل ۾ يار.
- ۲- تنهنجي آڻي ڪفر اونداهي وئي، جڳ ساري ۾ روشنائي ٿي،
ٿي جلوہ نمائي وئي جهل سياهي، ٿي ياد خدائي جڳ ۾ يار.
- ۳- تون غوث زمان قيوم زمان، تنهنجو فيض سخا در جملہ جهان،
ست فلڪ زمين تان تحت ٿري، توکان فيض وٺن سڀ سهڻا يار.
- ۴- تون دلدار نبي منار نبي، تون يار حقيقي غار نبي،
تنهنجي چال نبي آ خصال نبي، سirt صورت ۾ سهڻا يار.
- ۵- تنهنجو رنگ نبي آ ڍنگ نبي، تنهنجي سنگت صحبت ديدار نبي،
تون جمال نبي تون ڪمال نبي، تنهنجو خلق عادت آ عربي يار.
- ۶- تنهنجي فيض سخا آ دم مچائي، هنڌ سنڌ پنجاب ۾ تنهنجا يار مذاحي،
ايران يمن يونان مٺا، شام ۾ شهرت تنهنجي يار.
- ۷- عرب عجم ۽ عراق سارو، بلخ روم بخارا ۾ تنهنجو نعرو،
بنگال بصره ۾ واہ نظارو، چين ۾ تنهنجو چرچو يار.
- ۸- يا الله بخش مون زبان اها، جا دلبر جي ڪري صفت ٿنا،
اها تار هجي ٻي نه ڪار هجي، اهو ورد وظيفو دل تي يار.

نمبر ۵۵ منقبت شريف

ٿلهه: لاهي نقاب سڄڻ هڪوار تو جهاتي جان پائي،
ٿيا دانشمند ديوانه دلڙي مفت ڪسائي.

۱- ڏسي حسن جمال دلبر ٿيو هر ڪو مستانو،
ويو عيش پلي پوءِ سارو زرمال ۽ زمانو،
لڳي آگ اندر ۾ جيئن شمع تي پروانو،
پتنگ جان پڇي هزارن پنهنجي جان جلاتي.

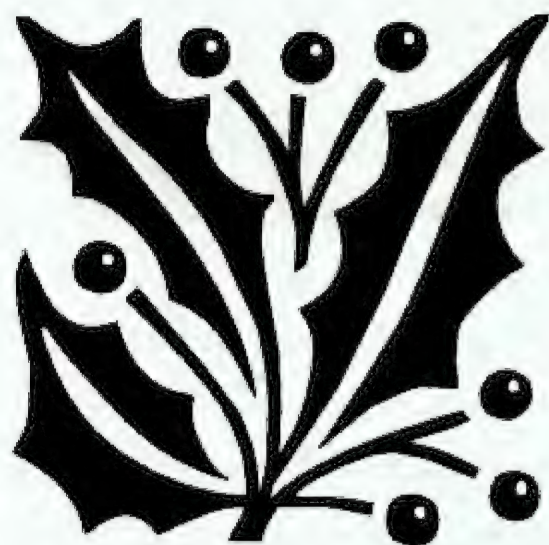
۲- پڙڪي باه برهه بدن ۾ ٿيو نينهن اظهار،
وطن خویش مائت پلي ويا سڀ سارا،
لڻا لاڳاپا لوڪ جا هڪ پنهل تون پيارا،
قربان سڄڻ مان توتان توڙون لعلن لائي.

۳- دونالي ديد دلبر راه وار جو ڪيو،
سڌو سيني ۾ سڄڻ سٽڪار اچي ڪيو،
هڪ مان نه زخمي جڳ شڪار ٿي پيو،
سو ڪٽل ٿيون دلڙيون دائر فداي.

۴- ڪيا حسن تنهنجي حيران ڪئين مانجهي مردانا،
گهيايا گهور سڄڻ تنهنجي ڪئي جابر جونا،
ٿي هوش کان به هوش ڦرن در در مستانا،
سرگهور پنهل تنهنجا ٿا رهن شيدائي.

۵- قرب تنهنجي قيد ڪيو تون دلبر دل جو جاني،
 خُسن پرور لعل گوهر تو دريڪتا لائاني،
 پيار ڏيئي تو دلڙي موهي هاڻي ڪر مهرباني،
 سوا تنهنجي ڪا نه سري ڪر جانب نه جدائي.

۶- يا الله بخش مونکي آهيان غلام در جو،
 سڪ جو مان آهيان سڪايل نه طالب مال زر جو،
 ڏي خيرات حسن جي ٿئي قيام دين پور جو،
 ڪيو محبت ۾ مستان رهون گڏ سدائي.

نمبر ۵۶ فضائلِ دل

ٿلهه: سڻ سمجھ رک دل جي ڇٽا،
دل جاءِ ٿي سوڙهي فـراخ،
پـڇ ڳاچ اي ويڌن ڪٿا،
دل جاءِ ٿي سوڙهي فـراخ.

۱- دل چون ٿا نڪتو آهي،
هڪ درنا سفتو آهي،

سڀ حرف ٿيا ان ۾ بجا،
دل جاءِ ٿي سوڙهي فـراخ.

۲- دل آهي لوح محفوظ حق،
تنهن ۾ نڪي ٻيا شرڪ شڪ

ان جا ڪيا مون تجربيا،
دل جاءِ ٿي سوڙهي فـراخ.

۳- دل جاءِ ربّ العالمين،
دل ۾ رهيو روح الامين،

دل آهي ڪعبي جي بنا،
دل جاءِ ٿي سوڙهي فـراخ.

۴- دل جا حڪمت ڪئي حڪيم،
مايو منجهس علم العليم،

ڇا اوک ڇا انتها،
دل جاءِ ٿي سوڙهي فـراخ.

۵- چيو شان دل جي ۾ خدا،

لايسعني ارضي و سَما

منجهه قلب مؤمن منهنجي جاء

دل جاء ٿي سوڙهي فراخ.

۶- دل جا جدا دلدار کان،

سوڙهي رهي ساڪار کان،

ٿي موڪري جنهن ۾ خدا،

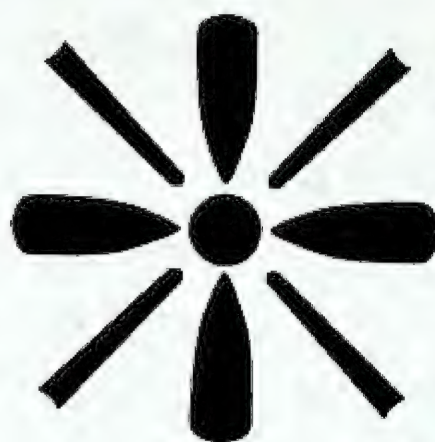
دل جاء ٿي سوڙهي فراخ.

۷- دل ماڳ رب جليل جو،

دل باغ حسن جميل جو،

تنهن ۾ لکين گل ڦل ٿڙيا

دل جاء ٿي سوڙهي فراخ.

نمبر ۵۷ منقبت شریف

تِلھ: جن کي نينهن سندي لڳي تار ادا،
وسريو عيش تنين کان گهر بار ادا.

۱- چڙيو وطن گهمن ٿيا سناسي ٿا،
ڏاڍا پرين لٿ ته پياسي ٿا،
سڪ سوز سڄڻ ادا سي ٿا،
رڪن طلب اهائي تنوار ادا.

۲- ڪن دنيا عقبِي لاءِ ڪونه عمل،
هڪ دلبر ڪيائون اختيار عمل،
رهي راضي ملي يار پنهل،
سوا سڪ سڄڻ جي نه ڪن ڪار ادا.

۳- سدا منجهه نينهن سڄڻ جي نهوڙيا وتن،
منجهه ڀرت پنهل جي پتوڙيا وتن،
سڄي جڳ ڪنان منهن موڙيا وتن،
آئن ڪونه ڪنهن تي اختيار ادا.

۴- رهن دوست اڳيان ته حضوري ٿا،
ذرا ڪونه ڪرن ڪجهه دوري ٿا،
ماڻن موج سدائين منصوري ٿا،
سووري سر ڏين لاءِ تسيار ادا.

۵- دائر نينهن نشي ۾ ڀرپور رهن،

پي مٺ محبت مخمور رهن،

بڻي صاف نانگا سڀ کان دور رهن،

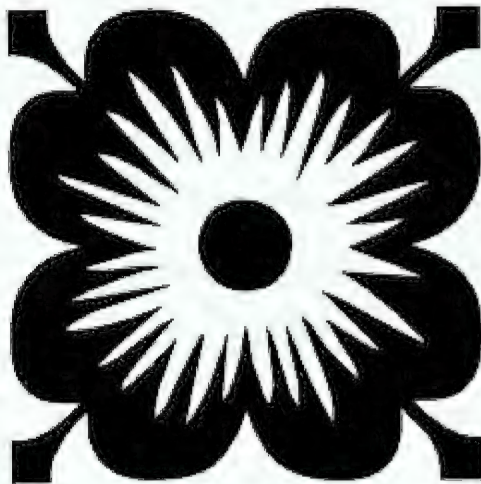
طلب هڪ رڪن هڪ يار ادا.

۶- يا الله بخش انهن کي هي ذات اها،

ڏينهان راتيان اٿن تن ۾ تات اها،

صبح شام سندن وائي وات اها،

پنهنجي پرينءَ جي ته پڇار ادا.

نمبر ۵۸ منقبت شريف

ٿله: پير مٺا سائين پير مٺا پير مٺا سائين پير مٺا.

- ۱- ڏسي صورت تنهنجي ۽ حسن و جمال آيو نور سج چنڊ جي ڪي زوال.
تنهنجو نوري چهرو ڪمال درڪمال، پير مٺا سائين پير مٺا.
- ۲- تنهن جي ناز دلڙي آ موهي منهنجي، ازل کان ئي آهيان مان گولي تنهنجي،
زبان خواه دل ۾ آ ٻولي تنهنجي، پير مٺا سائين پير مٺا.
- ۳- خلق ۾ حسن جا جي ارباب هئا، ڏسي صورت تنهنجي سي بيتاب ٿيا،
توتان ڪيئي قربان مهتاب ٿيا، پير مٺا سائين پير مٺا.
- ۴- تنهنجو گفتگو مڪن ماڪيءَ مٺو، تنهنجي کلڻ مشڪڻ دٻڻ ڪي ڪٺو،
تنهنجي خلق سهڻي آ جڳ ڪي مٺو، پير مٺا سائين پير مٺا.
- ۵- يا الله بخش خضري عمر پير ڪي، صحت ۽ جواني مٺي پير ڪي،
اسان جي حياتي ملي پير ڪي، پير مٺا سائين پير مٺا.

نمبر ۵۹ ڪافي

دل تان ڪين لهن ٿا ڏٺي سي ڌنار عمر،
جن سان گڏ مون گذاري ڄمار عمر.

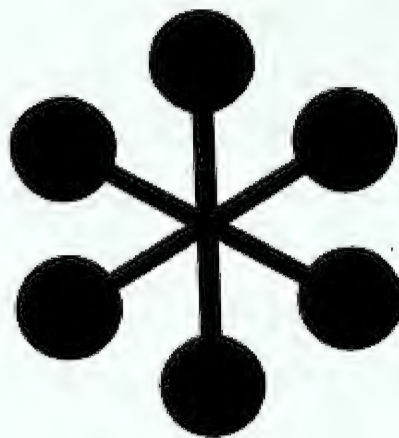
ٿلهه:

- ۱- ڏٺي ڏو ٿين جي آهن ڏينهن ٿيا،
سڪندي سانگين لاءِ لنگهي سال ويا،
کوٽي قسمت منهن جي پنجوي وچوڙا ويا،
جيڪي جيءَ جو جياپو ٿي ويا جاني ڌار عمر.
- ۲- تنهن جا پٽ ۽ پوشاڪون نه دل تي پون،
تنهن جا ڪاڏا خوراڪون سڀ زهر لڳن،
تنهن جا محل ماڙيون نه پايان مثل پڪن،
منهن مارن جا بهشتي گلزار عمر.
- ۳- ڪيا سانگين سان جي مون قول آهن،
ڦرنديس هرگز نه ٻڌل ٻول آهن،
آهيان ڄام ماروءَ جي جيڪي دل جا ڍول آهن،
سر ٽڪرا ٿئي ڪٿي هزار عمر.
- ۴- ڏکيا ڏينهن گذرن ٿا منجهه ڪوٽن،
منهن جا مارو مٽي کان دور وسن،
اڪيون روز روئڻ کان بس ڪين ٿيون ڪن،
اڪڻين شال ڏسان پڪا ۽ پنوهار عمر.

۵- الله شال ڪندو وينديس وطن وري،
 ڏسي سانگين کي پوندم نيڻ ٺري،
 موٽي ملڪ وڃان ڏسان ويڙهي ڇاوري،
 جن جي تات اندر ۾ اٿم تنوار عمر.

۶- ڪٿي سانگ سڄڻ ٿيا پرديس راهي،
 ڪهي ڪميني هليا ڪهل ڪيائون نه ڪائي،
 سورن ساڙي ڇڏيو پئجي ويئي جدائي،
 ڪنهن کي حال سڻايان دل جا آزار عمر.

۷- يا الله بخش ثابت سڪ سنگهارن جي،
 رهان ڀرت ۾ پوري ٿي پنوهارن جي،
 لوئي ڪين لاهينديس جا پرمارن جي،
 ڪٽنديس ڪين مارن جي ميار عمر.

نمبر ۶۰ ڪافي

ٿلهه: پنهل پير تان هيءَ جند جان گهوري
مڏي مال ملڪيت ۽ دولت سموري.

- ۱- آهيان مان اول جي، پڪي پيل پنهل جي،
اڳي ڪان ازل جي، پنهل جي مان گهوري.
- ۲- وينديس ڪيچ ڪاهي، هتي منهن جو چاهي،
مولا سي ملائي، جنين جي آوري.
- ۳- هتي ڪين رهنديس، ڏونگر مان ڏورينديس،
پنهل مون ووڙينديس، ڇڏيندا نه چوري.
- ۴- پينر چو سمجهايو، درد واريون ناهيو،
اچي نينهن لايو، پوي خبر پوري.
- ۵- پنهل جي مان گولي، ڄاڻان پي نه ٻولي،
ڪوجهي ڪملي ٻولي، پيل آهي ڏوري.
- ۶- ڏٺي بخش گدائي، پنهل جي سدائين،
نه وڻي ڪار ڪائي، اهو درد جهوري.

نمبر ۶۱ ڪافي

تلهه: درد سور دل جا ڪنهن ساڻ اوربان،
ڏکڻ جي حياتي پئي ٿي مان لوڙيان.

۱- برهه باهه اندر ۾ آهي نينهن ٻاري،
سڙان ٿي پڇان ٿي ڏکڻ جان ڳاري،
روئن روج راڙو ڏينهنهه رات زاري،
هلي هوت ايندين مان جند جان گهوريان.

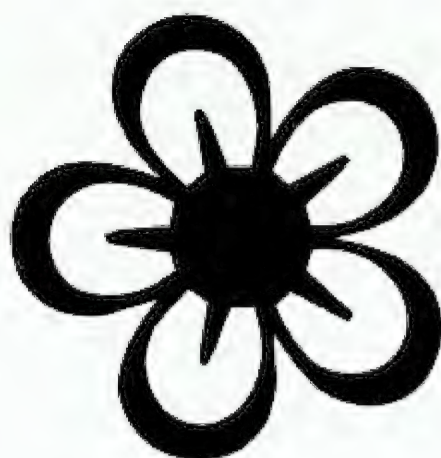
۲- سورن آ ستايو پئي مان لوڙيندس،
سجڻ نينهن کان منهن اصل نه موڙيندس،
ڪيون هاءِ ووءِ ووءِ پئي مان ووڙيندس،
ڪڏهن محب ملندين پئي ٿي مان ڏوربان.

۳- وڇوڙي هجر غم وڌو آهه ماري،
هي گهايل گوندر ۾ پري ڪيئن گذاري،
سڪ ۾ سدائين پئي پنهل ٿي ساري،
منا ڪر ملڻ جي ٿي هٿڙا مان جوڙيان.

۴- جدائي غمن جهوريو ڪيان پئي پڪارون،
ڳليءَ ڳوٺ بازار پنهل جون پڇارون،
ٿيا حال هيٺا لهي وڃ سنڀارون،
ڪيو نينهن نانگو ڪلون عشق چوريان.

۵- اٺل لڳ مون سان مٺا ڪر ملڻ جي،
چڏ محب ماڻا تون وائي رُسڻ جي،
پرچ تون پيارا ڪر جلدي اچڻ جي،
اڪين ۾ ڏيان جايون اڱڻ مان بهاريان.

۶- اٺل بخش مون آهيان ڪو جهو عمل جو،
ناقص نذر آهيان مون نه لائق عدل جو،
رهو دين پور ۾ ڪيو ڦيرو فضل جو،
ٿينديون روز عيدون گهرون گهوت گهوريان.

نمبر ۶۲ نصیحت (توحید)

تِلَه: آهي دوست دل ۾ ادا ديرو ڪيو،
تو گهريار جو چو آ ميرو ڪيو.

۱- قلب بيت رحمان فرمان نبي آ،
تو گهريار جو نه سنيرو ڪيو.

۲- رهي دوست گهر ۾ نه هرگز ادا ٿو،
جيڪو غير محبت ۾ ميرو ٿيو.

۳- رهي دوست دل ۾ جا صاف و سليم،
تو قدر يار جو نه ذري جو ڪيو.

۴- زمين آسمانن ۾ مون نه سمايان،
منجهه قلب مؤمن جي ديرو ڪيو.

۵- ادا پاڻ سچاڻ حقيقت کي ڄاڻ،
ڪيڏو رب جي رحمت آ گهيرو ڪيو.

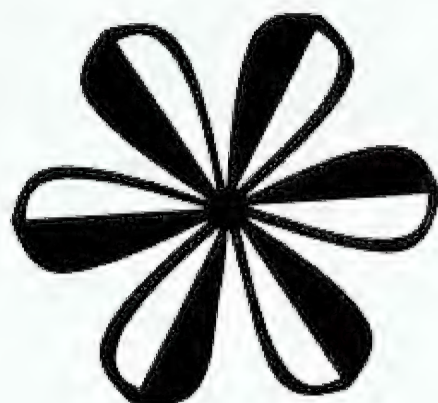
۶- ڪري گنهگاري ٿي وئي دل ڪاري،
تو ڪان رب باري پنيرو ٿيو.

۷- گذري وئي حياتي نه ٿيو يار راضي،
آهي وقت هاڻي اويرو ٿيو.

۸- خدا جي ذڪر کان ٿي دل نور ويندي،
نظر پير ڪامل جي ڦيرو ڪيو.

۹- ڦاسي غير محبت ۽ حرص و هوس ۾،
آهي دوست توکان پريرو ٿيو.

۱۰- الله بخش مونکي قلب جو سليم،
منجهه عشق پنهنجي چڱيرو ڪيو.

نمبر ۶۳ نصیحت

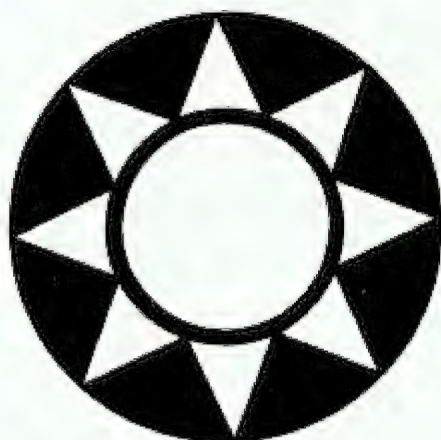
الله: پیر وٺ، پیر وٺ، پیر وٺ پیر.

- ۱- جي تون عشق رب جو ٿو چاهين ادا،
ڪر هٿ پير ڪامل دل لائي ادا،
ذڪر قلبي ڏس پوءِ ڪمائي ادا.
-۱
- ۲- سواءِ پير جي رب ملڻ آ محال،
توڙي زهد رياضت ڪرين سو سال،
پر ٿيندو نه هرگز دا توکي وصال.
-۲
- ۳- وٺج پير جاچي چٽائي ادا،
وبل دين جو ڏئي ورائي ادا،
ستل دل تنهنجي جاڳائي ادا.
-۳
- ۴- ڏيان مان ادا توکي سهڻي صلاح،
جاڳي شوق شريعت ۽ خوف الله،
پسي مزو محبت چوندين واہ واہ.
-۴
- ۵- چو ٿو ڌڪا در در تي ڪائين ادا،
عمر چو اجائي وڃائين ادا،
رحمت پور ڏي تون وڪ وڌائين ادا.
-۵
- ۶- رهي ٿو جتي هڪ خدا جو حبيب،
ڪري قلب روشن ٿو پل ۾ نجيب،
هلي جو اچي سو وڏو خوش نصيب.
-۶

۷- رڪي صدق يقين ڪر بيعت پڪي،
ڪماء ذڪر قلبي رڪي دل سچي،
ويندين عشق ربي ۾ سارو رچي.

۸- سواءِ استقامت نٿو ڪجهه بڻي،
موڳا چو اجايو وهمن ۾ پوين،
رڪ صدق محبت ته ڇا ٿو بڻين.

۹- الله بخش مونکي تون محبت مدام،
رهان پير جي در جو ٿي مون غلام،
رهي راضي رهبر به مون کان تمام.

نمبر ۶۴ ذاڪر ٻانها

تِلھ: يار سنا سي سک سچيءَ سان ذڪر ذاتي ڪن ٿا،
ذڪر قلبي ڪن ٿا، غافل ڪين رهن ٿا.

- ۱- آڏيءَ رات سوپر اٿي دونهون درد دکائن ٿا،
سر نوائي مونن ۾ ورد پنهنجو پڙهن ٿا.
- ۲- قلبي روهي سري خفي اخفي راز لهن ٿا،
نفيءَ ۾ نابود ٿي هڪ سان هڪ ٿين ٿا.
- ۳- ٿي جوڳي ويس سنا سي پائي پورب پنڌ پچائن ٿا،
سنگت رکي تن سامين جي لوجي لعل لهن ٿا.
- ۴- ترڪ دنيا واجب اهو پهريون سبق پڙهن ٿا،
سک رکي هڪ دلبر جي پيو عيش دنيا جو ستن ٿا.
- ۵- ڏينهن فراق ۾ ڏکيو گذاري سانجهيءَ سرها ٿين ٿا،
رات خلاصي ٿي ملاقي مستي منجهه رهن ٿا.
- ۶- عيش راحت ستون چڏي نانگا صاف ٿين ٿا،
هر زمان خواه هر مڪان ۾ دوست ۾ ديد رکن ٿا.
- ۷- يا الله بخش محبت تن جي مرڻ کان اڳ مرن ٿا،
هڪ سڃاڻن هڪ کي ڄاڻن ريءَ هڪ جي پيو نه ٻجهن ٿا.

نمبر ۶۵ نصيحت

تله: ره نه دم ڏئي ڪان تون ڌار ادا،
منجهه ذڪر الاهيءَ گذار ادا.

- ۱- رهي محبت ناهي عزيزن ۾، سڳن پائرن چاچن قريبن ۾،
سچڻ دوست پيارن شفيقن ۾، آه مطلب جو هر ڪو يار ادا.
- ۲- پيءُ پٽ پيارا مادر سپ، سوت سالا خواهه برادر سپ،
ڪندا ڪانه وفا ڳالهه ظاهر سپ، پڇي توکان ٿيندا سپ بيزار ادا.
- ۳- تو ذڪر ڪمايو نه ذاتي آ، سواءِ ذڪر جي ڪهڙي حياتي آ،
اهو جيئرو ناهي مماتي آ، حڪم منجهه حديث نروار ادا.
- ۴- ڪري اڳرائي ويا سڀ کان سي، ڪن ذڪر خدا جو ٿا بيحد جي،
مرد خواه عورت چيو سردار سچي، ڪٽ بازي اها ڪر واپار ادا.
- ۵- جيڪي ذڪر کان منهن موڙيندا، ڏاڍو تنگ دنيا ۾ گذاريندا،
ڪري آندو تنهن کي اٿاريندا، پوءِ ته رندين زارئون زار ادا.
- ۶- جيڪي دائم ڏئي ڪي ياد ڪندا، ڏک ڪين ڏسن دل شاد هوندا،
دنيا عقبِي ۾ سي آباد هوندا، ٿيندا جنت جا سي حقدار ادا.
- ۷- رک صحبت تن پلارن جي، خدا جي دوست ولين پيارن جي،
زنده دل قلب اوجارن جي، ڪندا قلب تنهنجي جو اوجار ادا.
- ۸- يا الله بخش محبت جو جام مونکي، ڪري مست پيئڻ سان مدام مونکي،
بخش فنا جو اعليٰ مقام مونکي، وسري عيش دنيا ۽ گهر پار ادا.

نمبر ۶۶ دنیا جي حقيقت

ٿله: دنيا جاڙي طالب دنيا چيز فاني،
دنيا لاءِ پلايشيءَ پنهنجو يار جاني.

- ۱- دنيا کي چيو ڏوندي سرور سچي آ، ڪتا ان جا طالب اها قدرداني.
- ۲- دنيا آه ملعون غضب ڪيل رب جي، تون ان جو آن شيدا آ ڪيڏي ناداني
- ۳- آه حب دنيا گناهن سين سر، دنيا ٿي ڪرائي سڀني ڪم شيطاني.
- ۴- فرعون قارون ها مان نمرود دنيا سڀ تڙايا نه ڪم آتي خاني.
- ۵- دنيا ۾ ٿي آئين ادا تون سوداگر، وڻجي ڪونه سودو ٿي موڙي زباني.
- ۶- دنيا ۾ مسافر تنهنجي جاءِ اڳتي، اڏاء ڪين ماڙيون دنيا ڪيل فاني.
- ۷- دنيا مار زهردار ظاهر خوب صورت اندر زهر قاتل ٿي هوشيار جاني.
- ۸- يا الله بخش دولت دائر جاھي باقي ڏيو پنهنجي محبت ڪيو مهرباني.

سازدگار

خطاب جي ذريعي

نمبر ۶۷ دل سان خطاب

الله: سن ڳالهه تون دل هڪ واري ڇڏ غير جي صفا ياري،
تون آن رب کي ڏاڍي پياري، اٿي جاڳ ڪر هوشيارِي.

- ۱- توتي رب جي سدا نگاه آ، توکي شرف بيت الله آ،
سواء تنهنجي نه ٻي مون جاء آ، تون اهڙي شان واري.
- ۲- دل رب جو عرش عظيم آ، جنهن ۾ ٽڪندو پاڻ قديم آ،
جيڪا دلڙي صاف سليم آ، تنهن تي خاص قربداري.
- ۳- هاڻي غفلت ۾ نه گذار تون، وٺ هڪ کي محڪم يار تون،
لاڻي نينهن ٿي نروار تون، رک هڪ جي طلبگاري.
- ۴- رک هڪ جي فقط سڃاڻ تون، سمجهه هڪ کي هميشه ساڻ تون،
سواء هڪ جي نه ٻيو ڄاڻ تون، سواء هڪ جي آه انڌاري.
- ۵- پر هڪ جو نه ميلو ٿئي، جيترو پير ڪامل نه ملي،
اها مثل دل ڏاڪر ڪري، وڃي غير جي محبت ساري.
- ۶- ست عيش بن فقير تون، اٿي ڳول ڪامل پير تون،
تان ٿئين جلد سڏير تون، ڇڏ سستي ڪر تياري.
- ۷- عمر نه ڪر برباد تون، آ جلدي عاشق آباد تون،
ڪر حاصل پنهنجي مراد تون، ٿيندي نظر سان دل جاري.

- ۸- جتي حاذق هڪ طبيب آ، جيڪو خاص خدا جو حبيب آ،
ڏيندو ڌارون ڏاڍو عجيب آ، ويندي جلد بيماري ساري.
- ۹- رک محبت پکي پير جي، مڃ نصيحت هن فقير جي،
اهو نسخو نشان تي تير ٿي، جن چڪيوتن سڌ ساري.
- ۱۰- الله بخش محبت مون اها، دائر دوستن جي مان در رهان،
ڏسي دلبر هڪر مهر مان، چوي توسان پکي ياري.

نمبر ۶۸ نصيحت

تِلھ: جي گھرين دل ٿئي صفا تان ذکر ڪر دا ذکر ڪر،
محبت ٿئي رب جي عطا تان ذکر ڪر دا ذکر ڪر.

- ۱- دل بيت آ رحمان جو، دل درس آ قرآن جو،
دل آئينہ جملہ جهان جو، تون ذکر ڪر دا ذکر ڪر.
- ۲- جي اٿيئي طلبِ اِها، تہ حاصل ٿئي رب جي رضا،
تہ پوءِ صبح و مساء، تون ذکر ڪر دا ذکر ڪر.
- ۳- عرشن مٿي بالا تمام، دل جي رهن جو آ مقام،
تون نہ ڄاتو قدر شان، تون ذکر ڪر دا ذکر ڪر.
- ۴- دل منجھہ اصل جي نور آ، شجر موسيٰ ڪوہ طور آ،
دل جو وطن پري دور آ، تون ذکر ڪر دا ذکر ڪر.
- ۵- دل ٿي ذکر کان نور ٿئي، ظلمت سياهي دور ٿئي،
منجھہ عشق رب مخمور ٿئي، تون ذکر ڪر دا ذکر ڪر.

نمبر ۶۹ نصيحت

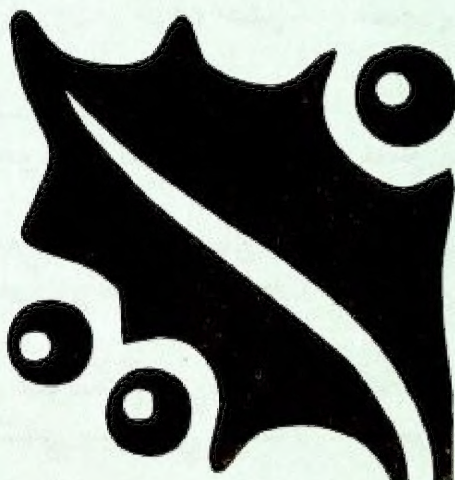
تِلھ: جي گھرين وصل خدا تان پير وٺ تون پير وٺ،
جي اٿئي طلب اها تان پير وٺ تون پير وٺ.

- ۱- جنهن آه طلب سڄي،
ان تي آه لازم اخي،
حاصل ڪرڻ محبت ربي،
تان پير وٺ تون پير وٺ.
- ۲- سواءِ پير جي اهو سفر،
ڪر هٿ جلد رهبر،
آهي پريل خوف و خطر،
سو پير وٺ تون پير وٺ.
- ۳- ان جي اطاعت ڪر قبول،
دل ۾ نه رک خطرو ملول،
اها اطاعت رب رسول،
پير وٺ تون پير وٺ.
- ۴- جوئي ڪري امر ادا،
تان حاصل ڪرين فنا بقاء،
ڪر صداقت سان بجا،
سو پير وٺ تون پير وٺ.
- ۵- پير هجي صاحب شرع،
منجهه عشق محبت لاطمع،
با اتقي صاحب ورع،
سو پير وٺ تون پير وٺ.
- ۶- توکي ڏيان مان ڏس ادا،
اهو پرين پنهل تون پس ادا،
جيڪو لاهي دلين جي ٿوڪس ادا،
سو پير وٺ تون پير وٺ.
- ۷- جنهن جي ادا سان هڪ نظر،
جاڳي جوش جذبہ خوف حشر،
جاري ٿئي دل ۾ ذکر،
سو پير وٺ تون پير وٺ.
- ۸- عمر نه ڪر برباد تون،
ڏس رب جو اچي دلدار تون،
آءِ هيڪر هلي عاشق آباد تون،
سو پير وٺ تون پير وٺ.
- ۹- جنهن جي ڏسڻ سان ادا،
ان طرح چيو خيرالوري،
اچي ياد سورب العلي،
سو پير وٺ تون پير وٺ.
- ۱۰- الله بخش مونکي هيءَ عطا،
حاصل ٿئي پير جي رضا،
ثابت رهان شريعت مٿان،
سو پير وٺ تون پير وٺ.

نمبر ۷۰ نصيحت

تِلھ: مڃ نصيحت منهنجي يار تون، ٿي غير کان بيزار تون،
رک دلجو هڪ دلدار تون، ڪر حاصل رب جو پيار تون.

- ۱- ڪر ياد ازل جو ڀول تون، قالو بلي وارو قول تون،
چڏ غفلت پرڏا ڪول تون، واعڏو پڪو پار تون.
- ۲- قُلِ اللّٰهُ پڙهه قرآن تون، ٿمر ذرهر جو به بيان تون،
چڏ غير جا فڪر ڏيان تون، ڏنڏا سڀ وسار تون.
- ۳- دنيا ڪون چوچي لا اڙا، ٺڳ باز دا ڏت تون نه چا،
اها هه مڪارا به وفا، رک سمجهه ٿي هوشيار تون.

نمبر ۷۱ نصيحت

تِلھ: ياد ڪر الله کي دل سان تون،
هڪ ڪري پنهنجي ڏٺيءَ کي ڄاڻ تون.

- ۱- ذڪر ذاتي ڪر سدا سيني اندر، هن ڪڙي سان قلب کي تون صاف ڪر
- ۲- قلب مؤمن بيت ٿئي الله جو، قول ٿئي هي مير مرسل شاه جو.
- ۳- قلب تنهنجي کي وٺي ويو مرض آ، مرض جي دوا ڪرڻ پي فرض آ.
- ۴- پير ڪامل آ انهيءَ جي لئه طبيب، جو ڇڏائي مرض ٿو نرمل نجيب.
- ۵- ذڪر ذاتي آ انهيءَ جي لئه دوا، ٿو ٿئي جنهن کان صحن دل جو صفا
- ۶- ذڪر سان دل کي ادا اوجار تون، عشق جو آڙهه اندر ۾ ٻار تون.
- ۷- اسم سان الله جي تون رک خيال، تان ڪري قادر توکي ڪامل ڪمال.
- ۸- پير ڪامل کي وڃي هي حال ڪر، جو ڇڏائي مرض تنهنجو سان مهر.
- ۹- تون اٿي ويٺي ستي ڪر ياد رب، شوق رک پنهنجي ڏٺيءَ سان روزِ شب
- ۱۰- تو وڃائي عمر ساري منجهه گناه، دڄ خدا کان پن خدا کان تون پناه
- ۱۱- اول ڪر دل سان تون توبهه سڄي، ويهه تون پوءِ منجهه عبادت جي مڇي
- ۱۲- ڇپ اڪڙيون ڪنڙا ٻڌ يار تون، تان ڏسين الله جو اسرار تون.
- ۱۳- يا الله بخش مونکي نعمتون پير جي صحبت سان جي هن مون مٿئون.

نمبر ۷۲ منقبت شريف

تلھ: ڪر الله جو عشق حاصل ٿي ادا بيدار تون،
جلد وٺ تون پير ڪامل ره نه غافل يار تون.

۱- جنهن کي ناهي عشق الله سو صفا حيوان آ،
ان کي سوا حب مولِي سڏڻ غلط انسان آ،
جنهن نه دل ۾ عشق عربي ڪامل نه اهو ايمان آ،
رڪ عارفن سان يار صحبت، سک اهو واپار تون.

۲- لئه معرفت حاصل ڪرڻ پرور توکي پندا ڪيو،
رزق روزيءَ جو ذمرو سارو آه پاڻ تي ڪنيو،
قرآن ۾ سو صاف ظاهر رب آه واعدو ڪيو،
ڏس الله جا ڪرم احسان ڪجهه شرم تان ڌار تون.

۳- مال دنيا زال فرزند هرگز نه توسان گڏ هلن،
قبر ڪاريءَ ۾ هٿن سان توکي لٽي ڪلهو ڇڏن،
چئن ڏينهن کان پوئتي تنهنجو نه اصل نالو ڪئن،
اها اٿئي تن جي وفا جن جي مٿان آن نثار تون.

۴- دل مثل مبتلا جو ڪو ادا ڪر تون علاج،
جهل غفلت ۽ ضلالت ۾ جا آه پر سياه،
ڳول تون حڪيم حاذق شيخ ڪامل سوجراح،
جو دل مثل ٿئي، زنده اندر پنهنجو ادا اوجار تون.

۵- جلد وٺ تون پير ڪامل جو ڪري تنهنجي دوا،
دل جي سياهي دور ٿئي دائر ڪري ذڪر خدا،
جوش جذبہ درد جي ڪولي ڏئي دري ادا،
آه زاري بے قرارِي ڏس عشق جو آزار تون.

۶- ذڪر ذاتيءَ سان ادا تون دل پنهنجي پرنور ڪر،
غير جي محبت کي ڏوئي دل پنهنجيءَ کان دور ڪر،
هڪ يار جي محبت ۾ دل کي تون ادا معمور ڪر،
رب سان ره يار شاغل پيا ورق سڀ وسار تون.

۷- يا الله بخش مون کي جو آهن جرم و خطا،
ڪر محبت رابطو تون پير جو مون کي عطا،
شفقت ان شاه جي مون تي هجي دائر سدا،
اهو عرض اگاههءِ موليٰ طفيلي فضلِ غفار تون.